

Stara zgodba se ponavlja

Čas za pritožbo do naslednje srede – Igralci vse bolj obupani

Stran 3

Kupca za celotno premoženje še ni

Funkcionalna zemljišča Pomurki reji, blagovne znamke pa MIP-u DML, ki sta oba v stečajju

Stran 5

Kdo so bili osvoboditelji

Zgodbe številnih padlih vojakov Rdeče armade bodo za zmeraj ostale pod gladino Mure

Stran 8

VESTNIKOV
AVTOBUSNI
IZLET

8. junija 2013
Madžarska:
Budimpešta,
Blatno jezero
Več v prihodnji številki ...

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXV, ŠT. 19, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

9. MAJA 2013

Bioplinarna Gjerkeš

Predelava klavniških odpadkov

IPPC-odločba izdana Gjerkešu in Bioplinu Vargazon iz Pristave – Dobile jo bodo tudi druge bioplinarne

Enajstega marca in petnajstega aprila sta bili izdani okoljevarstveni dovoljenji v skladu z evropsko uredbo IPPC oziroma uredbo o vrsti dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaženje okolja večjega obsega. Tovrstno dovoljenje si morajo pridobiti naprave, ki dnevno predelajo več kot deset ton substrata, potem takem tudi bioplinarne. V obvestilu o izdani okoljevarstvenem dovoljenju Agencije RS za okolje (ARSO) je poleg številke dovoljenja zapisano, da je dovoljenje izdano za obratovanje bioplinarne s proizvodno zmogljivostjo 154 ton vhodnih substratov na dan, od tega 57,5 tone živalskih odpadkov na dan. Pri Bioplinu Vargazon je dovoljena količina vhodnih substratov za proizvodnjo bioplina 149,3 tone. Pri oznaki vrste dejavnosti je bilo dovoljenje izdano pod oznako 6.5, po kateri je dovoljeno odstranjevanje ali predelava živalskih trupov in živalskih odpadkov z zmogljivostjo predelave več kot deset ton na dan. V času javne razgrnitve osnutka okoljevarstvenega dovoljenja za Bioplin Gjerkeš je prišlo do spremembe naznanila o javni razpravi in so bili živalski trupi črtani, ne pa v osnutku okoljevarstvenega dovoljenja. V obrazložitvi naj bi bilo zapisano, da gre za predelavo blata iz komunalne čistilne naprave v Dobrovniku in gnoja iz okoliških kmetij. Kot lahko razberemo iz obvestila o izdani okoljevarstvenem dovoljenju, mu to dovoljuje predelavo 57,5 tone živalskih odpadkov in ne stranskih živalskih produktov. Da bi prišli do končne razlage, kakšna vrsta živalskih odpadkov se dovoljuje, smo pogledali seznam podjetij iz IPPC-registra in izdano dovoljenje DOM=EN, Domen Jurša, s. p., Bioplinarna Organica Jurša 1. Pod imenom IPPC-naprave je jasno zapisano: predelava živalskih odpadkov, pod vrsto dejavnosti sta navedeni šifra iz pravilnika 6.5 in utemeljitev šifre kafilerija. J. V.

Bioplinarnam Bioplin Gjerkeš iz Dobrovnika, DOM=EN, Domen Jurša, BPE Organica Jurša, in Bioplin Vargazon iz Sobetinec so bila izdana okoljevarstvena dovoljenja v skladu z uredbo IPPC, pri vseh treh je navedena oznaka dejavnosti 6.5. Na seznamu podjetij ARSO iz IPPC-registra je pri vseh treh pod imenom naprave zapisano predelava živalskih odpadkov in ne stranskih živalskih produktov (urin, gnoj). Ob kliku na šifro dejavnosti v elektronskem seznamu se izpiše razlaga šifre – kafilerija. To pomeni, da predelava zajema ob živalskih odpadkih – klavniških odpadkih – tudi predelavo trupov. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

V premislek

TOGE S ČUTILI

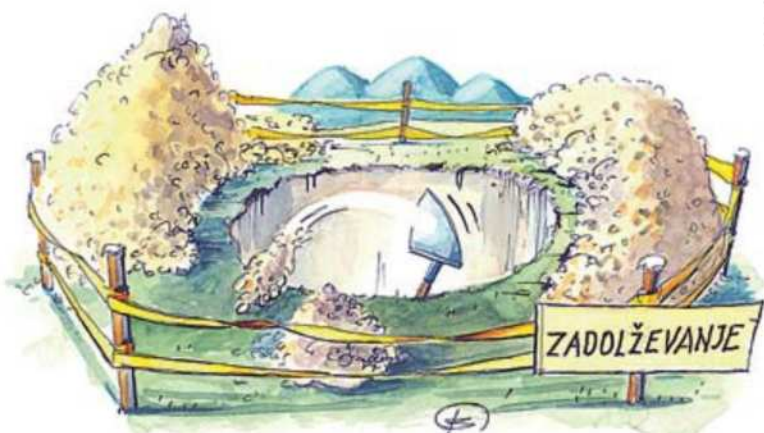
Andrej Bedek

Nina Betetto, podpredsednica Vrhovnega sodišča za Sobotno priložilo 8. decembra 2012: »Biti dober sodnik je stvar značaja /.../. Sodnik ne more biti človek brez vonja, barve in okusa /.../. Tisti, ki nima mnenja tudi o družbenih izzivih, ne more biti dober sodnik.«

Razsodba iz Ljubljane, ki je zavrnila tožbo Franca Hubra, nekdanjega predsednika uprave enkrat že propadle Mure, se je dotaknila tukajšnjega pravosodja. Predvsem sodnice, ki je imela na mizi podobne argumente kot njen kolega iz prestolnice, a je ugodila tožbi Hubra, ki so mu menda naši članki zagrenili življenje. Čeprav smo poročali v interesu javnosti, ker so nekateri že tako izmoleni kravo nameravali še bolj ugonobiti. Sodnik Boris G. Hrovat je menil, da je odvetnik Franci Matoz v istem slogu, kot smo zapisali v Vestniku, smel spregovoriti v javnosti, ker je verjel v dokumente, ki govorijo o domnevnih Hubrovih nečednostih. Tukajšnja sodnica Tatjana Sotlar pa je prepričana, da smo s poročanjem užalili nekdanjega prvega moža Mure. Čeprav so te iste papirje, tudi mi jih še imamo, skoraj istočasno v roke dobili tožilci, ki so očitno našli dovolj dokazov o Hubrovi hoji prek roba zakonov.

Pa je človek, ki je bil del vodstva, sokrievga, da je tekstilni gigant leta 2009 padel na kolena in od takrat diha samo na škrge, upravičen do odškodnine? Če je, potem so do denarja vsekakor upravičeni prav tako tisti, ki so z avtoriteto padca nekoč pomurskega ponosa končali na ulici. Nekje je žalostna usoda doletela cele družine, tudi v sosesčini – po besedah sodnice užaljenega Hubra. Vendar ti ljudje, obubožani delavci, ne bodo dobili izplačanih niti vseh plač in odpravnin zaradi stečaja. Še več – povrh vsega so morali plačevati celo sodne stroške v tožbah, ki so jih vlagali. Drži torej kot pribito: lažje je obsoditi kurjega tatu, ne pa pohlepnega povzpetnika in njegovih prisklednikov. Nekateri očitno mislijo, da so v tem okolju nedotakljivi. In (ne)zmotljivi.

Nepreslišano

KARINATURA ANTON BUZETI

Vestnikovi naročniki dobijo VEČ!

Naročniki Vestnika s predložitvijo Vestnikove kartice in kupona iz časopisa lahko uveljavite

20 % popusta pri nakupu materiala za vodovod, ogrevanje, elektroinstalacije in svetil.

INSTALACIJSKI CENTER
KA-EL

teo
ten
d.o.o.

Popust je unovčljiv v instalacijskem centru KA-EL v Murški Soboti in v trgovini TEO-TEN v Ljutomeru.

Popust ne velja za izdelke v akcijski prodaji. Akcija traja do 16. 5. 2013.

Naročnik

ISSN 0351-6407

9 770351 640019

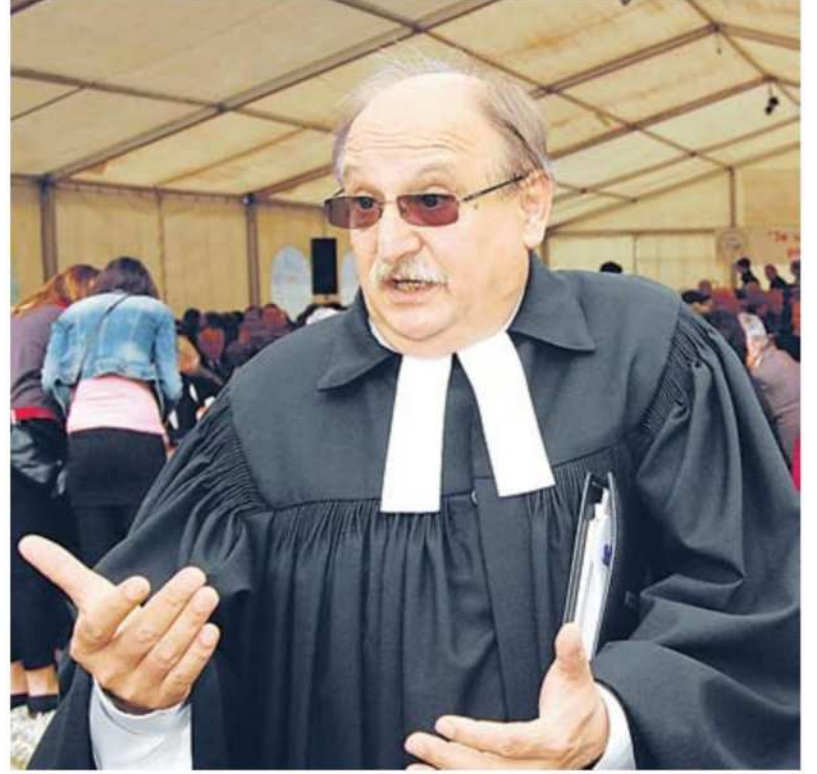
46. shod EHO Podpornice

Pomoči potrebnih za petino več

Dnevno na dom dostavijo okrog 90 toplih obrokov – Ekonomska kriza zmanjšala število darovalcev, prosilcev pomoči pa je vse več

Na shodu že tradicionalno zbirajo sredstva tudi s prodajo srečk za srečelov. FOTOGRAFIJ CIRIL KOSEDNAR

Predsednik EHO Podpornice Geza Filo pravi, da je zaradi ekonomske krize prosilcev pomoči vse več.

Evangelikanska humanitarna organizacija (EHO) Podpornica del sredstev za svoje humanitarne delovanje zbere tudi na tradicionalnih shodih po evangeličanskih občinah v Sloveniji. Takšen že 46. shod je bil minulo nedeljo v Domanjševcih.

Letošnji shod je potekal pod geslom Je upanje za tvojo prihodnost.... To je bilo tudi glavno sporočilo pridige evangeličanskega škofa Geze Erniša, ki je ob tem še povedal, da kljub napredku sodobne družbe obstajajo ljudje, ki so še vedno ali celo še bolj potrebni pomoči, ki jim jo dajejo različne humanitarne organizacije in prostovoljci.

Delo EHO Podpornice je po končani božji službi predstavil njen predsednik Geza Filo. Ta je med drugim povedal, da so lansko leto v Bodoncih zbrali okrog 12 tisoč evrov prispevkov. Sredstva, zbrana na shodih, so glede na proračun organizacije, ki letno znaša okrog 200 tisoč evrov, največ tega predstavljajo t. i. FIHO-sredstva, na videz nizka. Toda, kot pravi Filo, je namen teh shodov tudi ohranjanje in širjenje humanitarne ideje med ljudmi.

V zadnjih letih število darovalcev upada, saj je ekonomska kriza naredila cela svoja. Na srečo je vse več prostovoljcev, ki žrtvujejo svoj čas in pomagajo pri razdeljevanju pomoči. Teh je trenu-

tno že čez 300. Lani so na primer ti skupaj s tremi zaposlenimi v organizaciji in drugimi sodelujočimi opravili skoraj 19 tisoč storitev. Največkrat je šlo za razdeljevanje hrane predvsem na območju Goriškega. Dnevno na dom dostavijo okrog 90 toplih obrokov. Pomagajo pa tudi z oblekami, izposojajo bolniških postelj, plačevanjem »nujnih« položnic, pri nakupu šolskih potrebščin in z drugimi oblikami pomoči.

Kot še dodaja Filo, je revščine vse več. V njihovi organizaciji v letu 2012 glede na leto 2011 opažajo, da se je število prosilcev pomoči povečalo skoraj za petino. »Tragika je v tem, da to niso več samo starejši in bolni, ampak

tudi mlajši oz. ljudje srednjih let, ki so imeli dobre službe in so jih izgubili, ob tem pa ne morejo plačevati posojil, položnic ali nimajo niti za topli obrok.« Pri teh ljudeh opažajo vse več psihosocialnih težav, zato prostovoljci pomagajo tudi s pogovori in ponekod ljudje, ki so bili navajeni živeti od lastnega dela, prepričujejo, da prejeti pomoč ni sramota.

Dobrodelne prispevke so tudi letos zbirali z nabirko med božjo službo, prodajo ročnih del, srečelovom in na transakcijski račun organizacije. Zbrana sredstva ne bodo namenili samo za stalne humanitarne programe in delovanje organizacije, ampak tudi goričkim dru-

žinam, ki so utrpeli škodo ob zemeljskih plazovih, ter za socialno pomoč evangeličanski gmajni Lug v Srbiji.

Prireditev v Domanjševcih so že dan prej spremljale ostroške delavnice, v nadaljevanju pa so organizatorji pripravili še kulturni program s pozdravi gostov. Kot je povedal domači evangeličanski duhovnik Štefan Beznec, je bil pri njih tovrsten shod že tretjič. Čeprav so mala evangeličanska občina, so veseli, da lahko pomagajo pri humanitarnih akcijah, zato so se njihovi verniki in drugi krajani že nekaj časa pripravljali na ta dogodek. Naslednje leto bo shod v Puconcih. C. K.

Dodatki za dvojezičnost

Nikoli dokončana razprava o upravičenosti

Od tri do petnajst odstotkov dodatka na osnovno plačo za znanje madžarskega jezika – Sprva je bil mišljen kot motivacija

Znanje madžarskega jezika, ki je potrebno za delo v šolskih in upravnih institucijah na dvojezičnem območju, je pravzaprav nikoli dokončana razprava. Medtem ko nekateri menijo, da bi morala kot dokaz o znanju madžarskega jezika zadostovati končana dvojezična osnovna šola, so drugi mnenja, da je znanje treba dodatno preveriti. Vprašanja vedno znova odpira tudi dodatek k plačam za znanje jezika na dvojezičnem območju.

Kdo mora obvladati jezik manjšine in kako dobro?

Na ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pojasnjujejo, da Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI) določa, da v dvojezičnih vrtcih in šolah opravljajo delo strokovni delavci, ki obvladajo slovenski in madžarski učni jezik: »Zakon tudi določa, da strokovni delavec obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če je končal program dvojezične srednje šole ali fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli ter fakultativnega pouka madžarskega jezika na visoki ali univerzitetni ravni in si je pridobil predpisano izobrazbo v slovenskem

ali madžarskem jeziku. Delavec, ki ne izpolnjuje teh pogojev, lahko dokaže, da obvlada učni jezik, če opravi preizkus znanja tega jezika.« Člane komisije za preizkus znanja imenuje minister, pristojen za izobraževanje, na predlog Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti. Članica komisije Maria Pisnjak nam pove, da preizkus znanja, ki ga ureja poseben pravilnik, poteka v dveh delih, pisnem in ustnem, če je kandidat na pisnem delu dosegel vsaj 50 odstotkov. Zahtevnost je enaka kot pri madžarsčini kot drugem jeziku na maturi. Pisnjakova meni, da bi izpit moral biti skladen z evropsko referenčno lestvico znanja tujih jezikov. »Po dvojezičnem vrtcu gredo mladi še devet let v dvojezično šolo, doma govorijo oba jezika, potem ko pa končajo nadaljnje šolanje v večjem kraju, naj gredo delat izpit iz maternega jezika,« pa je ogorčen nekdanji predsednik moravskotopliške manjšinske organizacije Tibor Vöröš. Poleg dveh lendavskih osnovnih šol delujejo v Prekmurju še dvojezične osnovne šole v Genterovcih, Dobrovniku in Prosenjakovcih. Pisnjakova iz izkušenj pravi, da je mogoče, da kandidat konča osnovno šolo in zadovoljivo obvlada madžarski jezik, lahko pa konča srednjo dvojezi-

Janez Šušteršič je že pred časom v medijih izrazil dvom o smiselnosti tovrstnih dodatkov, saj je po njegovem mnenju nagrada za znanje jezika manjšine že služba sama.

no šolo, pa jezika še vedno ne obvlada dovolj. Osemindvajseti člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju določa, da so zaposleni, ki delajo na dvojezičnem območju v službah, kjer je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela, upravičeni do dodatka za dvojezičnost. Dodatek za dvojezičnost za učitelje in druge strokovne delavce v osnovnem, srednjem šolstvu ter za vzgojitelje in druge strokovne delavce v vrtcih znaša od 12 do 15 odstotkov osnovne plače, za druge zaposlene v osnovnem in srednjem šolstvu ter v vrtcih pa od tri do šest odstotkov osnovne plače. Višino dodatka določa ravnatelj. Kot pravijo na

ministrstvu, je v večini primerov določen najvišji možni dodatek, ni pa to pravilo, saj zaposlenim na delovnih mestih v šolstvu, kot so čistilka, hišnik, kuhar, v večini primerov tega dodatka ne obračunajo.

Šestdeset tisoč evrov letno za dvojezičnost

Od 12 do 15 odstotkov osnovne plače znaša tudi dodatek k plačam novinarjev RTV Slovenija, šestodstotni dodatek si lahko obetajo v pravosodju, drugi javni uslužbenci pa od tri- do šestodstotni dodatek. Na ministrstvu za pravosodje in javno upravo pojasnjujejo, da se pogoj glede znanja jezika narodne skupnosti v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih določa v sistemizaciji delovnih mest. Višina dodatka se določa glede na zahtevano raven znanja jezika. Kot še pravi, je preverjanje izpolnjevanja pogoja znanja jezika manjšine mogoče na podlagi predložene dokumentacije ali na podlagi ustnega preizkusa, ki ga opravi kvalificirana oseba. Narodnostni poslanec Laszlo Göncz opozarja, da imamo v tem primeru opraviti s sistemsko težavo, saj je preverjanje znanja uslužbencev pod nadzorom pristojnih oseb in institucij,

to pa pomeni, da je odvisno samo od njih. Po njegovem mnenju bi morala zakonodaja to zadevo bolj jasno urediti. Nekdanji finančni minister Janez Šušteršič je že pred časom v medijih izrazil dvom o smiselnosti tovrstnih dodatkov, saj je po njegovem mnenju nagrada za znanje jezika manjšine že služba sama. Göncz pravi, da so bili dodatki sprva mišljeni kot neka vrsta motivacije, vendar priznava, da se je zadeva velikokrat zlorabila, po njegovih besedah gre za kompleksno vprašanje, za katerega v tem trenutku ne vidi dokončne rešitve. Kot nam je še povedal, so se v zadnjem obdobju prejšnje vlade o tej temi pogovarjali samo v kontekstu sprememb plač v javnem sektorju, kjer so želeli nekatere stvari popraviti, npr. poenotiti sistem dodatkov za novinarje Nepujšaga in RTV-ja.

Načelnik lendavske upravne enote Štefan Gjerkeš je že na tiskovni konferenci ob predstavitvi dela upravne enote v lanskem letu povedal, da za dvojezično poslovanje upravne enote potrebujejo 60 tisoč evrov letno, saj 30 od 40 zaposlenih prejema dodatek za dvojezičnost, zaposlene pa imajo tudi uradnega prevajalca in administratorke za madžarski jezik. **Timotej Milanov**

Slovenija

Neoliberalci zajahali proletarce

Ob delodajalcih na delavce realnega sektorja pritisnila še vlada – Kaj se bo dogajalo s slabimi terjatvami bank in slabo banko

Zdi se, da se v logiki razmišljanja slovenskih oblastnikov ni veliko spremenilo. Če smo pri prejšnji vladi preklinjali njeno radikalno varčevanje, se je od sedanje vlade pričakovalo, da bo ukrepe uravnotežila, predvsem pa, da bo nekaj storila na področju gospodarske rasti. Od tega se ni zgodilo nič. Zgodila se je le napoved davkov. Od teh so nekateri upravičeni, čeprav so po svoje vprašljivi. Davek na nepremičnine je že nekaj časa v zraku in bi ga verjetno že imeli, če ga ne bi sesuli veliki (predvsem denacionalizacijski) lastniki nepremičnin. Posredno obdavčitev imamo že zdaj v obliki t. i. nadomestil za stavbna zemljišča. Ob ukinitvi nadomestila za stavbna zemljišča in neposredni obdavčitvi nepremičnin se postavlja vprašanje, kam bo odtekal novi davek. Če se bo davek stekal v državni proračun, bodo prizadete občine. Te bodo ostale brez enega od pomembnih virov financiranja, posredno pa tudi državljanji, saj so jim lokalne skupnosti s tem denarjem vzdrževale osnovno komunalno infrastrukturo. Predvideno zvišanje stopenj drugih davkov in uvedba kriznega davka resda kratkoročno lahko polnita proračunsko blagajno. Pri tem pa se zanemarja, da bosta v sedanjem stanju pretežnega dela gospodarstva, ki je še naprej v recesiji, zvišanje davčnih stopenj in uvedba novega davka realno znižala kupno moč. Hkrati je vse bolj jasno, da se tam, kjer bi bilo realno nujno nekaj privarčevati – v javnem sektorju –, ne bo zgodilo nič. Pa bi se moralo, tako kot se je v enem za družbo najpomembnejših podsistemov – na javnih univerzah. Javni sektor bo, kot kaže, izkoristil za-

dnjo uspešno zadolžitev države in napovedano povišanje davkov za ohranitev svojega sorazmerno ugodnega položaja.

Za zdaj še ne vemo, kaj se bo dogajalo s slabimi terjatvami bank in slabo banko. Sanacija bančnega sistema naj bi podjetjem končno omogočila

normalen dostop do denarja. Za zdaj ni znano, s katerimi ukrepi bodo podjetjem omogočili dostop do posojil in kaj bodo storili za zniževanje obrestnih mer. Ne samo da podjetja ne morejo do posojil, tudi cene teh stalno rastejo. Kot je povedal eden od gospodarstvenikov, so se obresti za posojila v

dobrem letu dvignile za 1,75 odstotka. Naslednji problem so zahtevana jamstva za posojila. Proizvajalci, ki nastopajo na domačem trgu, ugotavljajo, da sklenjene dolgoročne pogodbe in utečene poti poslovnega sodelovanja z nekaterimi trgovci za banke ne pomenijo dovolj kakovostnega jamstva in jih ne

upoštevajo. Nekoliko nenavadna se zdi filozofija, da so še rezerve v gospodarstvu, saj imamo pozitivno uvozno-izvozno bilanco. Seveda se ob tem takoj postavi vprašanje, ali tudi ta izvozni del gospodarstva, ki nas ohranja pri življenju, moramo začeti potapljati. Zdi se, da se ponovno zatekamo v parcial-

Povišanje DDV in uvedba kriznega davka

Vlada Alenke Bratušek je pripravila osnutek programa stabilnosti, ki naj bi med drugim vključeval povišanje davka na dodano vrednost in uvedbo kriznega davka. Paket ukrepov naj bi bil že usklajen med koalicijskimi strankami, dokončno pa naj bi vsebino dokumenta dorekli še ta teden. Uvedba progresivnega kriznega davka na dohodke fizičnih oseb naj bi bila začasna, za leto in pol, gibal naj bi se od 0,5 do štirih oz. petih odstotkov. Z odločitvijo o dvigu davka na dodano vrednost naj bi za zdaj še počakali. Na mizi naj bi bil sicer predlog o dvigu splošne stopnje za dve odstotni točki (na 22 odstotkov) in zvišanju nižje stopnje za en odstotek (na 9,5), spremenil naj bi se tudi sistem obdavčitve nepremičnin.

Anketa

Branko Drvarič, direktor Keme: »Težko takoj ocenim. Če izhajam iz ukrepov ministra Šušteršiča, ki je edini vvelikel reformni voz prejšnje vlade, se mi

zdi, da so takrat stvari imele rep in glavo. Jasno je sicer bilo, da se samo z rezanjem izdatkov dolgoročno ne bomo izvlekli, zato sem zdaj pričakoval nadgradnjo varčevalnih ukrepov, ki bi končno vnesli v gospodarstvo nekaj več dinamike. Mislim, da smo s plačami že tako nizko, da bo vsako minimalno zvišanje davkov prineslo bistveno višje znižanje povpraševanja. Ob zmanjšani domači porabi pa lahko pričakujemo nadaljevanje recesije, to pa ni dobro. Bojim se, da bodo pričakovanja pri polnjenju proračuna z novimi davki povsem ohromila prizadevanja za zmanjševanje javne porabe. Če tu ne naredimo naslednjega koraka, se ne bomo izvlekli.«

Ivan Markoča, župan Občine Odranci: »Zadeve so še nedorečene, zato je v tem trenutku to težko komentirati. Konkretno glede predloga o dvigu DDV lahko povem, da smo v občini pred podpisom pogodbe za nov vrtec, kjer je vračunan 20-odstotni DDV, dvig za dva odstotka nam po-

draži investicijo za 30 tisoč evrov. Tudi drugi davki pa bodo seveda prizadeli predvsem delavce, ki imajo od 600 do 700 evrov plače, pri bogatih ljudeh se to ne bo poznalo.

Jože Turk, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije: »Po mojem osebnem prepričanju so ti davki kot kratkoročni ukrepi upravičeni, vendar se s tem povečuje negativen ukrep porabe, saj bodo tisti, ki so že do zdaj varčevali, še bolj zategnili pasove. Treba je spodbuditi porabo, zato upam, da bodo ukrepi samo kratkoročni.«

Rudolf Horvat, Saubermacher Slovenija: »Mislim, da bodo imeli predlagani ukrepi slab vpliv, saj bodo na eni strani prinesli neke prihodke, na drugi pa izgubo. V bistvu gre za isti kup denarja, razlika je samo v tem, ali ga vzameš z levega ali desnega žepa, bolj bi morali varčevati, in to najprej pri sebi. Tudi na naše poslovanje bi to vplivalo, saj bi se cena storitev povišala, to pa bi pomenilo še večji izpad plačnikov.«

Jasno je, da se tam, kjer bi bilo realno nujno nekaj privarčevati – v javnem sektorju –, ne bo zgodilo nič. Pa bi se moralo, tako kot se je v enem za družbo najpomembnejših podsistemov – na javnih univerzah.

nost in se v velikem loku izogibamo tistim, ki so pripeti na pozitiven interesni kapitalski čolničnik, ki skrbi za ozke kapitalske interese posameznih elit.

Če bi bilo drugače, bi namesto davkov ponudili rešitev za aktivno zaposlitev mlade generacije, ki je v svojem ne samo najaktivnejšem življenjskem ciklu, ampak tudi investicijsko najaktivnejšem obdobju. Pa so jo pustili na robu.

J. V.

Mura 05 ni dobila licence

Stara zgodba se ponavlja

Čas za pritožbo do naslednje srede – Igralci vse bolj obupani

Zgodilo se je pričakovano. Soboško prvotligaško moštvo na prvi stopnji licenciranja z oddano dokumentacijo ni zadovoljilo kriterijev Nogometne zveze Slovenije in je poleg Celja edini klub, ki bo moral licenco »iskati« na drugi stopnji. Podobno zgodbo in kalvarijo so v lanski sezoni navijači, igralci in vsi, ki so povezani s klubom, že preživljali in na koncu tudi preživeli. Če se je zdel položaj ob takšnem času pred letom dni zelo težaven, bi tokrat lahko dejali, da je skorajda brezizhoden.

Lansko leto je črno-belim na pomoč priskočila Komunala, ki je Muri posodila 250 tisočakov, potrebnih za uspešno pridobitev licence. Na tvrstno pomoč v Kopalniški ulici 45 letos najbrž težko računajo, še posebej ob spoznanju, da je podjetje Komunala največji upnik z nekaj manj kot 210 tisoč evri izvršb. Ravno to je eden izmed glavnih problemov, ki naj bi vodstvu kluba onemogočal normalno poslovanje, težava pa se pojavlja tudi ob morebitnih sponzorjih, ki bi črno-belim želeli pomagati. Ti seveda ne bodo vlagali denarja, če vedo, da ta do igralcev ne bo prišel.

Vseeno pa nam je v teh dneh na uho prišla informacija, ki je povezana z morebitnimi investitorji oziroma investitorjem – za vstop na Fazanerijo naj bi

Za vstop na Fazanerijo naj bi se po naših informacijah zanimal podjetnik iz Albanije.

se po naših informacijah zanimal podjetnik iz Albanije. Informacije smo želeli preveriti tudi pri predsednici kluba mag. Nataši Horvat, ki pa se na naše klice ni odzvala. Kot nam je še zaupal naš vir, naj bi potencialni investitor svojo odločitev sprejel do sredine maja, njegov namen pa je menda zagotoviti sredstva, ki bi črno-belim omogočila pridobitev licence. Ena izmed njegovih zahtev je pa tudi to, da bi prevzel mesto predsednika kluba. Glede na to, da pravega zanimanja za pomoč v lokalnem okolju ni, bi težave bržkone lahko rešil le nekdo iz tujine, tudi predsednica pa je pred časom v eni izmed oddaj namignila na to, da naj bi v klubu pospešeno iskali investitorje.

Nekaj finančnih sredstev naj bi črno-bele prav tako čakalo na Nogometni zvezi Slovenije, tega denarja je menda okrog 75 tisoč evrov. Seveda je omenjena vsota zdaleč prenizka, da bi edinemu pomurskemu prvotligaškemu moštvo

omogočila izpolnitev finančnih kriterijev za pridobitev licence. Postavlja se tudi vprašanje, kaj bodo storili igralci, ki praktično že vse leto igrajo zastonj, dolg do posameznih igralcev pa naj bi se gibal tudi do dvajset tisoč evrov. Nekateri izmed njih so od julija do danes dobili vsega eno plačo, nekateri niso dobili niti tega. Po naših informacijah večina igralcev ni pripravljena podpisati odloga o plačilu, o odpisu dolga pa po naših informacijah ne razmišlja niti Timotej Dodlek, ki je že na seznamu upnikov, zaradi katerih je račun črno-belih še vedno blokiran.

V klubu so navkljub težavnemu položaju prek uradne spletne strani sporočili, da se bodo na odločitev licenčne komisije pritožili, in ob tem zapisali, da še vedno verjamejo v pozitiven razplet. Na drugi strani pa smo od virov blizu kluba uspeli izvedeti, da naj bi bilo nogometnašem že dano na znanje, da prave rešitve v resnici ni. Takšen scenarij pa glede na trenutne razmere niti ni daleč od realnosti, najkrajšo pa bodo v tem primeru ponovno potegnili igralci. Večini se to poletje prav tako izteče pogodba in na Fazaneriji ne nameravajo ostati niti v primeru obstanka in obstoja kluba.

Smiljan Kuhar

Ob 200. obletnici Miklošičevega rojstva

KS Železne Dveri Miklošiču posveča svoj praznik

Miklošič rojen v Radomerščaku – Lani praznik prvič

Lani so se v Krajevni skupnosti Železne Dveri – kamor spadajo naselja Radomerje, Radomerščak, Plešivica, Jeruzalem, Cuber, Gresovščak, Ilovci, Slamnjak in Železne Dveri – odločili, da bodo vsako leto drugo soboto v juniju praznovali krajevni praznik. In da ga bodo posvetili svojemu rojaku, rojenemu v Radomerščaku, dr. Franu Miklošiču. Čeprav je Miklošičev rojstni dan novembra, so praznovanje, posvečeno spominu nanj, premaknili na poletje. Letos pa so ga še raztegnili, saj od njegovega rojstva mineva 200 let. Predsednik krajevne skupnosti Železne Dveri Marijan Pihlar je povedal: »Februarja smo že pripravili branje poezije pri Starem hrastu, na kar je bil fenomenalen odziv. Zdaj, v soboto, 11. maja, se krajani odpravljamo na izlet na Dunaj, na Miklošičev grob, 31. maja bo pri njegovi rojstni hiši v Radomerščaku spet branje poezije, osrednja slovesnost pa bo v soboto, osmega junija, prav tako pred njegovo rojstno hišo.«

Pričakujejo številne častne goste

Praznik Krajevne skupnosti Železne Dveri se bo začel s pohodom na Miklošičev trg v Ljutomeru. Mari-

jan Pihlar: »Ob 9.00 zjutraj bo začetek pohoda z Miklošičevega trga, ob 10.15 pa bo pri njegovi rojstni hiši osrednja slovesnost. Tam nekje po 11.00 bodo pohodniki nadaljevali svoj pohod proti Jeruzalemu, do 13.00 pa naj bi se vrnili v Radomerje, kjer bo pod šotorom družabno srečanje. Ob 14.00 začnemo še športne igre vseh krajevnih skupnosti.«

Na slovesnosti kot častnega gosta – poleg številnih predstev univerz – pričakujejo tudi direktorjeda države Boruta Pahorja, slavnostni govornik pa bo Miran Puconja.

Varuhi viteza besede

Na Miklošičevi rojstni hiši – njen lastnik je Miroslav Vaupotič iz Noršinec pri Ljutomeru – je tudi spominska plošča, notri pa spominska soba, ki jo lahko po predhodni najavi obišejo turisti. Ustanovili so tudi društvo Varuhi viteza besede z željo dobro skrbeti za rojstno hišo tega največjega slovenskega slavista.

Vida Toš

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih.

Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Tomo Koleč, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 10 (redakcija), 538 17 20 (naročniška služba), 538 17 18 (marketing), št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 12.000 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, marketing: marketing@p-inf.si, naročniška služba: oglaš.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Imetniki materialnih avtorskih pravic za avtorska dela, objavljena v Vestniku ali njegovih prilogah, so Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o., ali avtorji, ki imajo s podjetjem sklenjene ustrezne avtorske pogodbe. Prepevdana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne ali druge namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z izdajateljem.

Propad podjetja Mura

Doma lahka zmaga, v gosteh poraz

Nekdanji predsednik uprave Franc Huber na ljubljanskem sodišču v tožbi proti odvetniku Franciju Matozu ni uspel, na murskosoboškem sodišču v tožbi proti naši medijski hiši pa mu je sodišče pritrnilo in mu prisodilo pet tisoč evrov odškodnine

Odločitev sodnika ljubljanskega sodišča Boris G. Hrovata, ki je v sodnem sporu med odvetnikom Francijem Matozom in nekdanjim predsednikom uprave Mure Francem Hubrom ocenil, da v izjavah za medije Matoz ni prestopil praga zakonitosti ter Hubra ni razžalil, kakor je trdil zadnji, je na plan izbežala tudi tožba iz maja 2010, ko je Huber tožil časopis Vestnik. Septembra 2009 smo namreč razkrili, da Mura podjetju Huber plačuje pet tisoč evrov na mesec za svetovanje Hubrove žene Muri v času, ko se je ta že upokojila. Franc Huber se je na naše razkritje takrat odzval s tožbo z zahtevano odškodnino, saj naj bi se po objavi člankov Pijavke srkajo zadnje kaplje krvi in Upanje ostaja Boss močno poslabšalo njegovo življenje – članki pa so mu načeli ugled in osebno integriteto. Okrajna sodnica Tatjana Sotlar je pritrnila njegovi tožbi in mu prisodila pet tisoč evrov odškodnine.

Odvetnik Matoz se je v Hubrovi zasebni tožbi zaradi žaljive obdolžitve in razžalitve znašel, ker je o zdaj upokojenem podjetniku marca 2010 med

Izjave o fiktivnih pogodbah za svetovanje Muri in domnevni odpravni nekdanjemu predsedniku uprave Francu Hubru, ki jih preiskujejo tudi tožilci, so imele v sodniških krogih v Murski Soboti in Ljubljani očitno različno težo.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

drugim povedal: »Dejstvo je, da smo iz dokumentov, ki so nam jih zaupali delavci, ugotovili, da se je zgodila zloraba položaja, torej fiktivno svetova-

nje družbi in na ta način izplačilo več zneskov, do katerih družba Huber ni bila upravičena.« To, da je izjavo dal tudi novinarjem, je opravičeval z dej-

stvom, da je šlo pri poslovanju Mure, ki je šla v stečaj, vsekakor za interes javnosti. Na sodišču v Murski Soboti je v tožbi proti Vestniku podobno zardil namestnik odgovornega urednika Janez Votek, ki je dejal, da je bil namen pisanja seznanitev javnosti, saj je bila »Mura v agoniji, ko je po eni strani iskala pomoč države, po drugi strani pa sklepala pogodbe za nedefinirane posle«. Dodal je še, da je bila beseda pijavke uporabljena v množini in je bila prisposoda za tiste, ki so še zmeraj v tistem času izčrpavali podjetje, ki je bilo pred zlomom.

Na tukajšnjem okrožnem sodišču so proti Francu in Niku Hubru ter Zdenku Podlesniku – nekdanji podpredsednik nadzornega sveta oziroma prokurist Mure po Hubrovem odhodu maja 2009 – sicer septembra 2010 preiskavo sprožili zaradi kaznivih dejanj zlorabe položaja ali pravic, ponareditve in uničenja poslovnih listin in poslovne goljufije. Po besedah predsednika murskosoboškega okrožnega sodišča Branka Palatina so bili obdolženci in priče že zaslišani, spis pa je zdaj v rokah izvedenca, tako da za zdaj še ni

znano, kdaj se bo začelo sojenje. Tožilcem je skoraj zagotovo najbolj sporna pogodba o svetovanju med podjetjem sina nekdanjega predsednika uprave Hubra in Muro, torej tisti dokumenti o domnevnem fiktivnem svetovanju, o katerih je govoril Matoz in smo o njih tudi sami poročali. Izjave o fiktivnih pogodbah za svetovanje Muri in domnevni odpravni nekdanjemu predsedniku uprave Francu Hubru, ki jih preiskujejo tudi tožilci, so imele v sodniških krogih v Murski Soboti in v Ljubljani očitno različno težo. Sotlarjeva je torej sklenila, da smo s poročanjem prizadeli Hubra, medtem ko je ljubljanski sodnik Hrovata menil, da izjave odvetnika Matoza, ki jih je izrekel prav zaradi teh dokumentov, nekdanjega predsednika uprave Mure niso razžalile, saj je imel odvetnik zaradi dokumentacije in pogovorov z delavci utemeljen razlog verjeti v resničnost tistega, kar je trdil ali raznašal. Časopis Vestnik je članka Pijavke srkajo zadnje kaplje krvi in Upanje ostaja Boss zgradil prav na tej dokumentaciji, ki je zdaj v rokah tožilcev. Andrej Bedek

Civilna iniciativa za ohranitev reke Mure

Mlini na Muri – elektrarne s turbinami

Trajnostni razvoj območja na tak način, da od reke čim več dobimo in ji obenem čim manj vzamemo

Na srečanju in izobraževanju, ki ga je organizirala Civilna iniciativa za ohranitev reke Mure v sodelovanju z Zvezo društev Moja Mura, v domu krajanov Ižakovič so »vsi, ki so za reko Muro«, o tem, kako človek vpliva na reko in kakšna bo njena usoda, prisluhnili razmišljanjem Tineta Mlinariča, Stojana Habjaniča in Simona Balažiča.

Stojan Habjanič je ob tem poudaril, da je namen srečanj v različnih krajih Pomurja, da bi bilo čim več prebivalcev informiranih o tej temi z različnih vidikov, ne le okoljevarstvenih, in bi tako tudi lahko sodelovali pri odločanju o njeni prihodnosti: »Ko poslušamo o tej temi, se pogosto govori na pamet, s parcialnimi interesi. Zato skušamo predstaviti čim širši spekter strokovnih resnic. V Sloveniji je tragedija v tem, da imamo ustavo in zakone, vendar se vse dogaja mimo tega. Naš namen pa je, da najdemo tak način sobivanja z Muro, trajnostni razvoj območja ob reki, da od reke čim več dobimo in ji dosti ne vzamemo, da bodo imele še naslednje generacije korist od nje.«

Ob gradnji bi dovažali velike količine betona

Ob tem je analiziral tudi študijo, ki so jo naredile pred leti strokovne institucije, ki so jih najele Dravske elektrarne Maribor, o posledicah gradnje elektrarn za okolje in ljudi v Pomurju na področju turizma, kmetijstva, okolja, gozdne biologije, gospodarstva ... Tako so predvideli gradnje kolesarskih poti, kamp, namakanje njiv, ustavitve poglobljanja reke in podobno. Habjanič je povedal, da so za poglobljanje reke krive elektrarne v Avstriji, saj ni dotoka voda, ampak dobivamo le mulj, ki zapolni rokave. Reko je treba spraviti v njeno naravno stanje z naravnimi ukrepi, kar se že dogaja s procesi revitalizacije, in ne z gradnjami. Raziskava tudi ugotavlja, da je reka v dobrem ekološkem stanju in z elektrarnami predvideva povečanje

Tine Mlinarič: Dvajset ali trideset mlinov/elektrarn bi pomenilo zavidljiv energetski potencial. Mlini/elektrarne pa reke ne bi v ničemer hidrološko spreminjali, okrnili ali ranili.

FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

števila zaposlenih v regiji, da bi se povečali prihodki občin, bruto družbeni produkt na prebivalca in podobno: »Tako bi bile recimo lokalne skupnosti upravičene do deleža od prodane elektrike, kar bi v pokrajini letno zneslo do petsto tisoč evrov, kar se sliši lepo. Vendar pa to pomeni letno 2,7 evra na prebivalca oziroma mesečno 0,23 evra, to pa je zanemarljivo v primerjavi s škodo, ki bi s tem nastala. Ob tem bi v času gradnje to pomenilo tudi uničevanje cest zaradi kamionov, saj bi morali pripeljati za gradnjo ogromno betona. Pridobljena elektrika pa ne bi šla za potrebe Slovenije, ampak na prost trg v Evropo.«

Ob poplavljanju Drave lani je reka zasula njive v Sloveniji s strupenim peskom, s težkimi kovinami, ki so se zbirale za avstrijskimi elektrarnami: »Takrat so me klicali okoljevarstveniki iz Avstrije in spraševali, ali bomo zaradi te zastrupitve tožili avstrijsko

državo, vendar se pri nas nihče ni odzval.« Alternativa megavatov so, meni Habjanič, negavati, torej varčevanje z energijo z učinkovitejšimi in varčnejšimi gospodinjstvi aparati, energijsko varčnimi stavbami in podobno.

Revitalizacija rokavov reke

Simon Balažič je predstavil ekološko stanje Mure, ki se je močno izboljšalo potem, ko so v Pomurju in obmurski pokrajini v Avstriji zgradili kanalizacijske sisteme, saj se je prej veliko odpadkov in odplak zlivalo vanjo. Pred tridesetimi leti je bila Mura umazana, črna reka. Napačna je tudi trditev, da je Mura kanal. Aktivnosti revitalizacije reke, ki jih izvajajo od leta 2005 tako na mejni Muri v Avstriji kakor tudi pri mostu v Vučji vasi, na avstrijski Muri in drugje, dokazujejo, kako je mogoče spet vzpostaviti stik Mure z zalednimi vodami, revitalizirati nekdanje rokave in vodotoke spraviti v naravno stanje, upočasniti njen tok in postaviti drče, da se začne nabirati prod. S tem se tudi ustavi proces upadanja podtalnice in spodbudi nastanke hidromorfoloških procesov. Aktivnosti, kot sta Biomura in Dramurci, potekajo v skladu z evropsko vodno direktivo z evropskim denarjem, izvajajo pa jih domača podjetja na območjih, kjer Dravske elektrarne Maribor načrtujejo gradnjo hidroelektrarn: »Mura je imela nekoč veliko rokavov, videti je bila kot naše ožilje, preden so zaprli rokave in jo dali v koridor. Vendar pa je ohranila poplavni prostor, kjer je še mogoče izvesti take ukrepe. Nekoč je bilo v glavni strugi Mure štirideset odstotkov vode, preostala pa je tekla po rokavih.«

Mura pomeni veliko priložnosti, ki jih ne znamo izkoristiti

Tine Mlinarič je v razpravi o kinetični energiji reke Mure in drugih obnovljivih virih v Pomurju povedal, da

je treba pogledati, kako so znali naši predniki izkoristiti energijo reke, njihovo modrost in znanje pa je treba izkoristiti tudi danes. Nekoč je bilo na Muri več kot sto mlinov, od katerih so imeli mnogi koristi, vendar se je danes treba stvari lotiti bolj kompleksno. Predstavil je idejo malih elektrarn s turbinami pod mlino, ki bi jih poganjala energija reke, kot je nekdanjega poganjala mlinška kolesa. V uresničevanje tega cilja so vključili tudi strokovnjake s področja strojništva z mariborske in ljubljanske univerze, vendar se tega moramo lotiti sami, narediti prvi prototip s tehnološko nadgradnjo mlinov, katere vrednost bi bila okrog sto tisoč evrov, in potem na podlagi tega graditi druge: »Na reki bi spet lahko bilo sto ali tisoč mlinov, ki bi po eni strani pomenili zanimivo turistično zgodbo, po drugi strani pa bi bila spodaj turbinna, ki bi proizvajala električno energijo. Tehnološka posodobitev mlinov bi omogočala pridobivanje od 20 do 30 kilovatov energije, združeni v manjšo mrežo, recimo dvajset ali trideset mlinov, pa bi bili zavidljiv energetski potencial. Mlini/elektrarne pa reke ne bi v ničemer hidrološko spreminjali, okrnili ali ranili.«

V razpravo so se vključili tudi občani, ki so se strinjali, da ima Mura veliko potencialov, ki pa jih ne znamo izkoristiti. Razvojnih projektov pa se je treba lotiti tako, da jo bomo ohranili in tudi skušali čim več od nje dobiti. Pri tem pa nas bolj ovirata kot spodbujata država in njena zakonodaja. Na vsako dovoljenje je treba čakati nekaj let. Kako to izvesti, nam je lahko za zgled Spodnja Štajerska, kjer je bilo veliko projektov sonaravnega razvoja turizma doseženih s sodelovanjem, tudi podjetniškim, ljudi v lokalnih skupnostih, ki si potem tudi delijo dobiček. Tako je ta postala najbolj uspešna turistična regija v Avstriji. Potencial je tudi v kolesarskem turizmu in spustih po reki Muri, to pa bomo morali znati bolje tržiti, so menili sodelujoči.

Jože Gabor

Plače spet nižje

Gostinci zaslužijo najmanj

Pomurje po plačah še naprej ostaja na repu

Tudi v februarju so zaposleni v Pomurju prejeli v povprečju najnižje plače v državi, 877 evrov neto ali dobrih sto evrov manj od povprečne slovenske neto plače, ki je znašala 982 evrov. Po podatkih Statističnega urada Slovenije se v pomurski regiji najslabše godi zaposlenim v gostinstvu, saj je bila februarja njihova neto plača 715 evrov (bruto 1031 evrov). To je kar dobrih 100 evrov manj, kot so prejeli zaposleni v regiji v gradbeništvu, ali kar 512 evrov manj, kot so zaposleni zaslužili v dejavnosti financ in zavarovalništva. V tej dejavnosti je bila namreč

Pomurska povprečna bruto plača v februarju je znašala 1300 evrov.

februarja povprečna neto plača najvišja v regiji in je znašala 1227 evrov. Pomurska povprečna bruto plača v februarju je znašala 1300 evrov, kar pa ni niti dvakratnik minimalne plače, ki je zdaj 783 evrov bruto. To si lahko razložimo z dejstvom, da vse več zaposlenih prejema minimalno plačo, da so razlike med plačami vse manjše in uravnolovka med zaposlenimi glede plač vse večja. Podobno nizke plače kot v Pomurju imajo le še zaposleni v notranjsko-kraški regiji. Nasploh so bile plače v Sloveniji tudi februarja za 1,6 odstotka nižje od januarjskih plač, povprečna mesečna plača pa je nižja že tretjič zapored. V primerjavi s februarjem 2012 so se plače najbolj znižale v izobraževanju, in sicer za pet odstotkov, za 4,7 odstotka v kulturi in rekreacijski dejavnosti, skoraj toliko pa tudi v kmetijstvu in lov, gozdarstvu, ribištvu. Plače so najbolj oklestili v javnem sektorju.

M. H.

Pomurka

Kupca za celotno premoženje še ni

Na prvi stopnji sodišče prisodilo funkcionalna zemljišča Pomurki reji, blagovne znamke pa MIP-u DML, ki sta oba v stečaju

Po neuspešni prvi dražbi januarja lanskega leta, ko je stečajna upraviteljica Alenka Gril poskušala prodati celotno Pomurko za 21 milijonov evrov, je začela zbirati nezavezujoče ponudbe za prodajo celotnega premoženja Pomurke. Konec oktobra, ko je potekel rok za oddajo nezavezujočih ponudb, sta bila zainteresirana za nakup celotne Pomurke Geofin Gorica in Seam iz Ljubljane. Za nakup klobasičarne in klavnice ter obrata konzerv je ponudbo oddalo podjetje Osem, ki zadnjega že ima v najemu. Podjetje Geofin iz Nove Gorice z ustanovnim kapitalom 7.500 evrov, katerega lastnik je tržiški nepremičninski podjetnik Enzo Duillia di Vincenca, je svojo prvotno ponudbo deset milijonov evrov povečalo za pol milijona evrov. Geofin se je zanimal za nakup goriškega MIP-a in Pomurke. Najprej je odstopil od nakupa MIP-a s pojasnilom, da ni uspel zagotoviti finančnih virov za plačilo kupnine. Računal naj bi na slovenske bančne vire. Posledično je to pomenilo konec zgodbe o uspešni prodaji Pomurke. Pa ne samo to, s predlagano prodajno ceno se ni strinjala ločitvena upnica Abanka Vipava, ki je druga po vrsti med ločitvenimi upniki in ki ob prodaji ponuja nižje cene ne bi dobila nobenega poplavlja svojih terjatev. Sedanja izključna cena je bila 15 milijonov evrov, toda interesa za nakup Pomurke po tej ceni ni bilo. Stečajna upraviteljica Alenka Gril je napovedala še eno dražbo celotnega premoženja Pomurke za deset milijonov evrov, saj je še vedno prepričana, da je Pomurka povezana celota, ki jo je težko deliti. Dražba naj bi bila v začetku septembra. Če bo tudi ta neuspešna, bo pripravila elaborat o delitvi Pomurke na posamezne sklope in začela prodajo po delih.

Proti Vovkoma in Kovaču odškodninska tožba

Alenka Gril je vložila odškodninsko tožbo proti obema Vovkoma in Martinu Kovaču, nekdanjim lastnikom in vodilnim Pomurke. Alenka Gril se je za ta korak odločila, potem ko znotraj skupi-

Alenka Gril, stečajna upraviteljica Pomurke, bo predvidoma poskušala še enkrat prodajati Pomurko v celoti, če ne bo uspela, pa naj bi jo začela prodajati po delih.

FOTOGRAFIJ
NATASA JUHNOV

Miroslava Flisarja, najemnika obrata konzerv, negotovo najemno razmerje počasi izčrpava, predvsem pa mu ne omogoča normalnega razvoja in širitve proizvodnje, kljub povpraševanju na trgu. Ob njihovih izdelkih na policah velikih domačih trgovcev te dni začnjenjajo prodajo proizvodov še v drugi mednarodni diskontni trgovski verigi, ki je prisotna v Sloveniji.

ne MIP ni prišlo do dogovora o vložitvi skupne odškodninske tožbe. Z vloženo tožbo poskuša delno zaščititi interese Pomurke v stečaju, o višini odškodninskega zahtevka pa ni želela govoriti. Poleg oškodovanja so nekdanji lastniki in hkrati vodilni Pomurke načrtno prikrivali insolventnost Pomurke. Ta je bila v resnici insolventna že leta 2006 in takrat zrela za stečaj. Ena od poti je bila navidezna prodaja premoženja družbam, ki so bile v lasti ome-

jo. Ocena vrednosti zemljišč v lasti Pomurke reje je okrog štiri milijone evrov.

Slovo od mesne predelave

Pri prodaji Pomurke je interes stečajne upraviteljice najti kupca, ki bi oživil mesnopredelovalno dejavnost. Realno pa je ta ideja težko uresničljiva. Zato se italijanskega kupca Enzo Duillia di Vincenca ne povezuje več z družino Volk. Neuradno naj bi nastopal kot investicijski kupec za eno od mednarodnih diskontnih trgovskih verig, ki je pred sprejetjem odločitve o širitvi na Madžarsko in Hrvaško. Če bo do širitve prišlo, naj bi ga zanimali lokaciji v Novi Gorici in Murski Soboti. V Novi Gorici bi postal distribucijski center za trge nekdanje Jugoslavije, v Murski Soboti pa za vzhodno Evropo. Ta scenarij je izredno neugoden za delujoče podjetje Osem, ki ima v najemu obrat konzerv. Za ta obrat redno plačuje najemnino in licenčno za pasteto Kekec. Trenutno zaposluje devetnajst delavcev in je v prelomnem obdobju, saj je pred podpisom novih pogodb z domačimi partnerji, predvsem pa s tujim kitajskim partnerjem. Prej je imelo podjetje sklenjeno enoletno najemno pogodbo s klavzulo uveljavljanja predkupne pravice. Zdaj ima sklenjeno polletno pogodbo z možnostjo podaljšanja za nadaljnje pol leta. Miro Flisar, direktor in lastnik družbe, pravi, da jim to povzroča težave. Zaradi negotovosti pri najemu so morali povečati zaloge, da bi v primeru odpovedi lahko izpolnili pogodbeno obveznost do partnerjev. Negotovost pa tudi neugodno vpliva na pridobivanje posojil. Pot do likvidnostnih kreditov je bistveno težja, kot bi bila, če bi imeli obrat v lasti, in to ne glede na to, da vse svoje obveznosti redno poravnava. Za podjetje Osem bi bila najidealnejša prodaja po delih, saj bi tako lahko kandidiralo in verjetno kupilo tisti del nepremičnine, v katerem sta obrat konzerv in klobasičarna. Kot pove, bi opremo v dogovoru z ločitvenim upnikom lahko kupili že zdaj, sta pa problem nova lokacija in predvsem potrebna infrastruktura, ki jo tak obrat potrebuje. J. V.

Pri prodaji Pomurke je interes stečajne upraviteljice najti kupca, ki bi oživil mesnopredelovalno dejavnost. Realno pa je ta ideja težko uresničljiva.

njene trojice, vendar izločene iz sistema MIP-a. Tako je Pomurka Pomurki reji, ki se je najprej ukvarjala s kooperantsko rejo in nakupom živali za zakol, prodala devet hektarjev zemljišč od skupno 18 hektarjev, ki obdajajo Pomurko. Pomurka reja je kupovala funkcionalna zemljišča, ki so ključnega pomena za normalno delovanje družbe. Med drugim so ji prodali dovozno cesto. Kupnina ni bila nikoli plačana, je pa bila zavedena v knjigah. Podobno se je zgodilo z blagovnimi znamkami Pomurke, ki so bile prodane družbi MIP DML. Pomurka je s tožbo poskušala pridobiti odtujeno premoženje nazaj, saj je stečajna upraviteljica Alenka Gril prepričana, da je šlo za navidezne posle. Na prvi stopnji je sodišče odločilo v prid Pomurke Reje in MIP-a DML. Na prvostopenjsko odločitev so se v Pomurki pritožili in čakajo na odločitev sodišča. Na glede na razplet sodbe pa naj ločeno lastništvo ne bi predstavljalo zapletov pri prodaji, saj stečajna upraviteljica načrtujeta skupno prodaj-

Za pomursko zdravstvo lani 111 milijonov evrov

Kriza se pozna tudi pri zdravju ljudi

Visoki izdatki za bolniška nadomestila in zdravila – Pod povprečjem pri izdatkih za zdraviliško zdravljenje

V krizi ne obstajajo samo ekonomske številke, ampak tudi socialni odnosi, so besede predsednika računskega sodišča Igorja Šoltesa, ki jih jemljemo kot »pripomoček« za razumevanje in razlago nekaterih podatkov murskosoboške enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Najprej v smislu opozorila, da so ob vsem, kar se nam dogaja, vendarle pomembni tudi ljudje, potem v zavedanju, da zaradi stiske in negotovosti vse več ljudi boleha, ter ob spoznanju, da potrebuje regija z največ brezposelnimi, z rastočim deležem starejših ljudi in vse manjšo kupno močjo prebivalstva pri zagotavljanju zdravstvenega varstva pomoč širše skupnosti.

Zbrali polovico potrebnega denarja

V Pomurju je vsako leto manj bivalcev, kar se pozna tudi pri številu sklenjenih osnovnih zdravstvenih zavarovanj. Lani je imelo osnovno zdravstveno zavarovanje 115 tisoč ljudi (glede na občino prebivališča), trend zmanjševanja pa je očiten že vsaj pet let. Ob tem se povečuje število tistih,

ki imajo zdravstveno zavarovanje sklenjeno po zakonodaji Evropske unije in meddržavnih sporazumih. Teh je blizu 5.800. Za zagotavljanje osnovnega zdravstvenega varstva in zavarovanja je murskosoboška enota ZZZS prejela 111 milijonov evrov, od tega so 80 milijonov evrov prejeli regijska bolnišnica, zdravstveni domovi in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, preostalo pa je bilo namenjeno za zdravila, medicinske pripomočke, zdraviliško zdravljenje in nadomestila zaradi odsotnosti z dela predvsem zaradi bolezni. Pomurska regija je s pobranimi prispevki v skupno zdravstveno blagajno prispevala 60 milijonov evrov ali dobro polovico potrebnega denarja za potrebe zdravstva in pravic zavarovancev, takšno razmerje pa je posledica številnih stečajev podjetij, krčenja pomurskega gospodarstva, nizkih plač in centralizacije nekaterih javnih služb.

Stroški nadomestil so visoki

Slabe razmere v gospodarstvu se poznajo v vedno višjem deležu ljudi, ki so na bolniškem dopustu, s tem pa so vedno višji tudi stroški za denarna

Odpisa prispevkov ni več

Murskosoboška enota ZZZS je lani zaradi neplačanih prispevkov za zdravstveno zavarovanje v 48 začetih stečajnih postopkih prijavila 396 tisoč evrov terjatev in prejela plačilo v višini 24 tisoč evrov.

Od konca lanskega maja ni več pravne podlage za postopke odpisa, odloga ali obročnega plačevanja zapadlih prispevkov za osnovno zdravstveno zavarovanje. Kljub temu so lani prejeli 128 vlog, ki pa so jih z odločbami v glavnem zavrnili.

nadomestila. Lani so na murskosoboški območni službi ZZZS obračunali 33.240 nadomestil, delavcem pa so jih izplačali za dobrih 14 milijonov evrov ali za dobra dva milijona več kot leto prej. Po znesku izplačanih bolniških nadomestil pomurska regija glede na število zavarovancev skoraj za četrtino presega slovensko povprečje in je

tudi prva med regijami. Ob tem pa je treba dodati, da je višina nadomestila na posameznega zavarovanca vendarle nižja od slovenskega povprečja zaradi nizkih plač, ki so osnova za izračun nadomestila.

Visoka obolevnost ljudi se pozna tudi po visoki porabi zdravil, po čemer je Pomurje prav tako na prvem mestu med regijami. Skupni izdatek za zdravila in lekarniške storitve je lani znašal skoraj 18 milijonov evrov, to je sicer nekoliko manj kot leto prej, so pa zrasli stroški za medicinsko-tehnične pripomočke, po čemer regija prav tako štrli iz slovenskega povprečja.

Manj za zdraviliško zdravljenje

Je pa bila pomurska regija lani krepko pod povprečjem pri izdatkih za zdraviliško zdravljenje. Po finančnem načrtu je bilo za ta namen predvidenih blizu 640 tisoč evrov, porabilo pa se je le nekaj manj kot 480 tisoč evrov. To je občutno manj kot v drugih slovenskih regijah in skoraj petino manj od slovenskega povprečja. Majda Horvat

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobotica, je trenutno razpisanih več kot 120 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, proizvodnji kovinskih izdelkov in storitvah.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

cestnogradbeni delavec - 30, mizar - 15, osnovnošolska izobrazba - 13, elektroinštalater - 10, tesar - 10, zidar - 10, oblikovalec kovin - 8, električar - 7, monter vodovodnih naprav - 5, kuhar - 2.

Iščejo se tudi:

inž. elektrotehnike - 1, inž. strojništva - 1, slikopleskar - 1, strojni tehnik - 1, univ. dipl. socialni delavec - 1, višji zdravstveni tehnik - 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest, ki so jih delodajalci sporočili ZRSZ, z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

pobirki
bšperki

Združenje nekoč intenzivnih sadjarjev, ki so zdaj postali mali okolju prijazni sadjarji, je v soboto ob jutranjem kozarčku sadjevčka sklenilo, da se bo lotilo naravnega pregona letos izredno agresivnega cvetožerja. Vse plodne vejice sistematično pregledujejo in tega hudega škodljivca spravljajo na grmado.

Dami, ki je pričakovala, da bo po zimski hoji v nizkih petah po blatni Fazaneriji zdaj že lahko hodila v tankih visokih petah, se je zgodil neljub dogodek. Petke so se namreč polomile. Tako ni več mogoča hoja po parku Trga zmage v nobeno smer.

V Dobrovniku se bodo na dan sv. Vida pobratili z enim od primorskih krajev. Iz dobro obveščenih virov smo izvedeli, naj bi se pobratili s predmestjem Kopra Dekani.

Murska Sobota je po dolgih letih uživanja v pesku ob avtobusni postaji le dobila ekološki otok za čiščenje pljuč. Ta je bil prvotno namenjen za čiščenje denarnic. Ob vsakem vstopu na otok bi bilo treba vreči v avtomat 50 centov. Toda ljudje raje uživajo na robu nove pridobitve. To je povzročilo nekaj nejevolje in že so napovedali, da bodo otok obdali z lanenimi ponjavami.

Iz Osijeka so na Hotizo dobili začasno plovno dovoljenje. To velja za hotiški brod v času visoke vode v reki Muri. Omejeni ima plovno pot, in to med zabojnikom mejne točke in rekreacijskim centrom.

V Lendavi so pred kratkim posekane lipe in topole, ki jih je dal posekati ARSO in jih je uporabil za izdelavo simbolov trpljenja, nadomestili z mladimi in vitalnimi drevesci.

Po uspešnem vživetju in opravljenem nastopu v vlogi dvornih dam so se zaposlene v banovskih štirih zvezdicah odpravile na tridnevno klavzuro nekam na slovensko obalo. Na klavzuri se bodo posvetile študiju novih vlog. Eni pravijo, da bodo, glede na asketsko lokacijo, kjer bivajo, verjetno študirale petje koralov. Je pa mogoče, da bodo usvajale trenutno najaktualnejši ples zumbo.

Velika Lea iz Martjanec je v začetku tega tedna poskušala zagnati mlinsko kolo z enosmernim generatorjem na Ledavskem jezeru v Kraščih. Projekt ni uspel, ker se je voda zaradi padca enega od idejnih očetov projekta v jezero močno dvignila in s tem ogrozila stabilnost kolesa.

Prometne težave v vaseh ob avstrijski meji

»Šleperji« iščejo krajše poti

Prometni tokovi so se z gradnjo avtoceste spremenili, zato ponekod povečan promet

Na nekaterih pomurskih cestah se kljub avtocesti zadnja leta povečuje tranzitni promet. Gost tovorni promet zadnje čase opažajo tudi na regionalni državni cesti (R2-440) Petanjci-Gederovci-Cankova-Kuzma. Ljudje najpogosteje vidijo razloge v izogibanju plačevanja cestnine.

Občani in župani opažajo povečan promet

Na povečan tovorni promet so nas prvi opozorili sodelujoči v akciji pobiranja in prenašanja žab prek ceste, saj tako gostega tovornega prometa v desetih letih, kolikor traja akcija, še niso opazili, potem pa še vaški predstavniki Skakovec, vasi, ki prav tako leži ob tej regionalni cesti. Zaradi tega je ponekod že poškodovana, še bolj pa jih skrbi, ker je hoja ali kolesarjenje do občinskega središča na Cankovi, kjer so vse pomembne institucije, zelo nevarna.

Da je gost tovorni promet problem, so potrdili tudi župani treh občin, skozi katere poteka omenjena državna cesta. Cankovski župan Drago Vogrinčič je povedal, da so ga v zadnjih mesecih nanj opozorili občani iz naselij Skakovci, Cankova, Domajinci in Krašči. »Gre predvsem za tovornjake s prikolicami tujih registrskih oznak iz držav nekdanje Sovjetske zveze, Poljske, Češke, Slovaške in Madžarske, ki verjetno iščejo krajše poti do avtoceste ali se ji izogibajo. Občasno jih opazijo celo na nekdanjih maloobmejnih prehodih na Cankovi, v Korovcih in Gerlincih.« Kot še dodaja, tudi župani avstrijskih občin Radkersburg Umgebung in Klösch poročajo o tem problemu.

Težave so že pred leti zaznali tudi v Občini Tišina. Kot pravi župan Franc Horvat, so imeli takrat sestanek z odgovornimi za državne ceste z Direkcije RS za ceste (DRSC), katere predstavniki so zanikali, da bi se promet na tej cesti povečeval. V tem času je bila zgrajena avtocesta in prometni tokovi so se spremenili, pravi župan, povečal pa se je tudi tovorni promet. Tovornjakarji se namreč izogibajo avstrijske Radgone, najverjetneje zato, ker tam policija večkrat tehta vozila. Zato se peljejo čez nekdanji mejni prehod Gederovce skozi Sodišince, Murske Petrovce in Petanjce ter nazaj na avtocesto.

Tudi v Rogošovcih so krajanje na občini zborih v skoraj vseh vaseh ob tej cesti opozarjali na ta problem, pove rogašovski župan Edvard Mihalič. Težava je predvsem v vaseh, kjer pločnikov še ni, za večjo varnost pa so poskrbeli vsaj v središču občine, kjer so pred kratkim uredili pločnike in kolesarski stezo. Toda tovorna vozila večkrat zapeljejo do roba pločnika ali celo čez. Poleg zmanjšane varnosti pa težki tovornjaki načenjajo ceste in delajo škodo na hišah tik ob cesti, na kar so, kot pravi Mihalič, nekateri občani že opozorili. »Promet tovornih vozil se je povečal, odkar je Slovenija v šengenskem območju, še posebej pa zadnja leta, štiri do petkrat. Tovornjakarji se najverjetneje izogibajo cestnini in iščejo najkrajšo pot z vzhoda na zahod ali obratno, pri tem pa jih pot zanese tudi na regionalne ceste,« pravi tudi Leopold Horvat, bivši policist na območju rogašovske občine in član sveta za preventivo in vzgo-

težavah že obvestili direkcijo, vendar do rešitve še ni prišlo.

Najprej župani, nato civilna iniciativa

Sogovorniki vedo, da gre za državno cesto in da tudi tovorni promet ne kje mora potekati, toda sprašujejo se, ali bo cesta vzdržala takšne obremenitve. Da bi jo obvarovali pred hitrim uničenjem, bi morali določiti omejitve teže, država pa bi morala urediti pločnike in zagotoviti varnost pešcem in kolesarjem ter sploh vsem udeležencem v prometu.

Toda opozarjanje na težave in pošiljanje dopisov je edino, kar lahko storijo župani teh treh občin, a kot kaže, posamezni pozivi za zdaj niso zalegli. Zato so pred dnevi na pobudo cankovskega župana Alojza Vogrinčiča sestavili skupen dopis za direkcijo, kjer med drugim piše: »Zahtevamo, da se umiri tranzitni tovorni promet,

Po podatkih DRSC je tovornjakov manj

Župani odgovora niso prejeli, kako bodo zaradi povečanega prometa ukrepali na DRSC, pa smo vprašali še sami. Kot pravijo, državna cesta Petanjci-Gederovci-Cankova-Kuzma nima ustrezne vzporedne državne ceste (ali avtoceste) enakih ali boljših tehničnih elementov, zato tukaj prometa tovornih vozil, glede na Zakon o cestah, ne morejo prepovedati. Je pa na odseku ceste Petanjci-Gederovci promet prepovedan za vozila, pri katerih osna obremenitev presega osem ton. Ob tem dodajajo, da njihove meritve na nekaterih odsekih ceste kažejo, da se promet tovornih vozil glede na preteklo leto v splošnem zmanjšuje, za gradnjo pločnikov in kolesarskih stez pa so po 62. členu Zakona o cestah pristojne posamezne občine. Takšni odgovori najbrž ne bodo zadovoljili naših sogovornikov in ljudi ob tej cesti, še posebej ugotovitev,

Takšna tovorna vozila domačih in tujih registrskih oznak so po pričevanju krajanov vse pogostejša tudi na državni cesti Petanjci-Gederovci-Cankova-Kuzma in na okoliških občinskih cestah. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

jo v cestnem prometu. Horvat je že lani predlagal, da naj bi občina DRSC zaprosila za omejitve tovornega prometa. »Smiselna bi bila omejitev, ki bi 'šleperjem' (težkim tovornjakom; op. p.) onemogočila vožnjo po tej cesti, dovolila pa bi jo le za potrebe lokalnega tovornega prometa in dostavo.« Kot je dejal rogašovski župan, so o teh

ki ogroža mirno življenje in varnost naših občanov ter posledično uničuje tudi cestno in drugo infrastrukturo naših občin. »To je prvi korak, ki so ga naredili, naslednji pa bo verjetno dogovor z Avstriji, saj imajo tudi tamkajšnje vasi enak problem. Če še to ne bo zaleglo, bo, kot še piše v dopisu, nastopila civilna iniciativa.

da naj bi štetje prometa pokazalo upad in ne povečanje tovornega prometa. Toda ljudje, ki živijo ob tej cesti, si povečanega tovornega prometa vendarle ne izmišljajo. Jim torej kot edina pot, da opozorijo na promet, ostane oblikovanje civilnih iniciativ, kot so med drugim v dopisu napovedali tudi župani? **Ciril Kosednar**

Krajevna skupnost Krištanci, Šalinci, Grlava

»Največji projekt v skupnosti doslej«

Dobili kanalizacijo – Dve tretjini hiš že priključenih – Plačajo lahko v 24 obrokih

Prebivalci treh vasi v ljutomerski občini, ki sestavljajo Krajevno skupnost Krištanci, Šalinci in Grlava, so imeli minule dni več razlogov za praznovanje. Ne samo praznike, praznovali so lahko, ker so uresničili – kot je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Miha Šoštarčič – »doslej največji projekt v krajevni skupnosti Krištanci, Šalinci in Grlava«. Kanalizacijsko omrežje.

Prvo gradbeno dovoljenje izdano leta 2007

Zgodba kanalizacijskega omrežja Krištanci, Šalinci, Grlava je dolga, a s srečnim koncem. Že septembra 2007 je Upravna enota Ljutomer izdala gradbeno dovoljenje, ki so ga leta 2009 podaljšali. Do takrat namreč v proračunu ljutomerske občine ni bilo

denarja. Z izvajalcem – podjetjem SGP Pomgrad Murska Sobota – so pogodbo podpisali le nekaj dni pred iztekom gradbenega dovoljenja. S tem je investitor lahko porabil tudi denar, ki bi drugače »propadel«: sredstva iz okoljskih dajatev, ki se morajo vračati v gradnjo kanalizacij.

Skupna vrednost kanalizacije je 939 tisoč 771 evrov, nekaj več kot 577 tisoč evrov je iz zakona o financiranju občin v letih 2011/2012 primaknila takratna Služba vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Kot najugodnejši ponudnik gradbenih del je bil izbran SGP Pomgrad, podizvajalec SGP Pomgrad gradnje. Ljudje so bili po besedah predsednika krajevne skupnosti Mihe Šoštarčiča z njimi zelo zadovoljni: »Prebivalci smo nekaj več kot pol leta dobesedno dihali z delavci, ki so

Za hišo, ki ima recimo 100 kvadratnih metrov in 500 metrov pripadajočega zemljišča, bodo tako plačali okrog 1000 evrov.

sproti upoštevali naše želje in nam tudi ustregli. Pripomb praktično ni bilo, strokovnjaki pa so mi zagotovili, da so dela opravljena kakovostno.«

Dela so se začela septembra 2011 in konec maja 2012 končala. Tehnični pregled in uporabno dovoljenje je kanalizacija dobila konec junija lani.

Nekaj več kot 7000 metrov kanalizacije

Objekt je bil predan v upravljanje javnemu podjetju Prlekija Ljutomer, gre pa za 7357 metrov kanalizacije oziroma 5172 metrov gravitacijskih kanalov in 2185 metrov tlačnih vodov. Možnost priključka na kanalizacijsko omrežje ima zdaj 119 hiš v omenjenih treh vaseh, dve tretjini – nekaj več kot 70 hiš – je že priključenih.

Cena priključka na kanalizacijo je odvisna od neto površine tlorisa hiše in od velikosti funkcionalnega zemljišča. Za hišo, ki ima recimo 100 kvadratnih metrov in 500 metrov pripadajočega zemljišča, bodo tako plačali okrog 1000 evrov. Ljudje imajo možnost plačati priključitev na kanalizacijo v 24 obrokih. **Vida Toš**

Velikonočna voda v Murskih Črncih

Vaščani se bojijo podobnih primerov

Župan Horvat obljublja ureditev mostu, vendar ne s sredstvi iz letošnjega proračuna

Letošnja velika noč prebivalcem Murskih Črnc ni ostala v lepem spominu. Dolga zima in vremenske razmere, ki jih je prinesla, so terjali davek. V kletnih prostorih hiš Murskočrncanov se je začela dvigati voda. Vaščani so si skušali pomagati s potopnimi črpalkami, vendar v večini primerov zaman. »Bolj si črpal, bolj je dotekala nova voda,« pravi Janez Madjar, ki živi na naslovu 1 a, vendar se je znašel v situaciji, ki je vse prej kot ena a. Na steni in vratih njegove kleti se še danes vidi, do kod je segala voda. »Na 'vüzen' ravno nočem delati, vendar mi ni preostalo drugega, kot da sem selil zadrževalnik iz kleti in reševal, kaj se je še dalo,« je potarnal. Vzrok za poplavo je bila premajhna pretočnost pod enim od mostov čez potok Mokoš v vasi, zaradi česar je voda poplavila travnate površine v bližini mostu in posledično zaradi visoke podtalnice tudi kleti okoliških stanovanjskih hiš. Občinska uprava je bila primorana v razkopavanje ceste in s tem v uniče-

nje spornega mostu, s čimer je omogočila hitrejše odtekanje vode. Ukrep je zadostoval, vendar se vaščani sprašujejo, kako naprej, saj so zaradi poplavljenih prostorov utrpeli veliko materialno škodo. »Takšne vode lahko pridejo enkrat na deset let, lahko pa bo jutri spet enako,« pravi vaščan Marjan Titan.

Vaščani zahtevajo nov most

Sestal se je tudi vaški odbor in sklical sestanek vaščanov, na katerem je bilo po besedah predsednice odbora Milene Novak okoli 40 vaščanov. »Od 130 hiš v vasi sta bili dve tretjini v vodi,« pravi. Po sestanku so na občino naslovili zahtevo po novem mostu. Poleg majhne pretočnosti vaščani opozarjajo, da je brez ograje most nevaren tudi za cestni promet, vsak dan pa čezenj vozi avtobus z otroki. Kot pravi Novakova, je na poti do novega mostu veliko birokracije, na občini so jim rekli, da letos ni denarja za ta namen, obljubili pa so jim,

Most je bil zaradi nizke pretočnosti vzrok poplavljenih kleti, občinski upravi pa ni preostalo drugega, kot da ga razrije in s tem omogoči odtekanje vode.

da bodo še v letošnjem letu pripravili projekte za gradnjo novega mostu. Ta naj bi stala okoli 50 tisoč evrov. Novakova dodaja, da bi morali urediti tudi strugo Mokoša. Vaški odbor je zahteval, da razrita cesta ostane zaprta, dokler občina ne uredi novega mostu. »Vše je v denarju. Zadnje čase pa Murski Črnci vedno 'izvisimo',« so besede predsednice vaškega odbora. V dopisu, ki so ga posredovali občinski upravi, tej očitajo, da

je občina v preteklosti veliko zaslužila s prodajo zemljišč zasebnim lastnikom in da bi lahko s tem denarjem danes sanirali most. Tišinski župan Franc Horvat, na račun katerega je mogoče v vasi slišati marsikatero pikro pripombo, ker se ni udeležil sestanka z vaščani, na katerega je bil vabljen, te očitke zavrača, saj pravi, da je občina tudi v Murskih Črncih naredila marsikaj, med drugim cesto in občestno razsvetljavo v okviru projekta Veliki kompleks.

Knaus: Potrebna je samo dobra volja

Občinski svetnik iz Murskih Črnc Franc Knaus (LDS) pravi, da je denarja v proračunu dovolj. Po njegovi razlagi je poleg postavk, ki so rezervirane za določene projekte, tudi proračunska rezerva, kjer je denar, ki se lahko nameeni za rešitev tovrstnih težav. Sam dodatne zahteve na občino ne naslavlja, saj meni, da mora potekati komunikaci-

ja predvsem med vaškim odborom in občinsko upravo, sam pa da bo podprl projekt gradnje novega mostu, ko bo zadeva na dnevnem redu občinskega sveta. »Denar ne sme biti izgovor, potrebna je samo dobra volja,« pravi Knaus. Horvat odgovarja, da je občinski svet komaj pred kratkim sprejel proračun in da se v tem trenutku še ne morejo pogovarjati o izkoriščanju rezerve. »V letošnjem proračunu sredstev nimamo, sredstva, ki so namenjena za pripravo projekta pešpoti od vasi do glavne ceste, bomo preusmerili v projekt gradnje novega mostu,« pravi Horvat, vendar opozarja, da zadeve niso tako enostavne, saj pred gradnjo potrebujejo tudi dovoljenje Agencije RS za okolje, ki bo zahtevala, da se most naredi po natančno določenih kriterijih. Uničeno cesto bodo po besedah župana iz varnostnih razlogov obnovili: »Šlo je za izreden dogodek, reagirali smo tako, kot smo, to je bila edina rešitev.«

Timotej Milanov

Dela Likovne kolonije Izak Lipovci

Društvo Aquila Lipovci razstavlja na Poljskem

Galerija iz Olkusza se bo z zbirko svojih del predstavila v beltinskem gradu

Društvo Aquila Lipovci je v sodelovanju s poljskimi kolegi v Galeriji GSW BWA v mestu Olkusz na Poljskem odprlo razstavo umetniških del, ki so nastala na Likovni koloniji Izak Lipovci lani in predlani.

Za razstavo na poljskem so se člani Društva Aquila Lipovci, ki mu predseduje Jožica Jakob, dogovorili s tamkajšnjim direktorjem galerije Stanislawom Stachom, ki je sodeloval na likovni koloniji v Lipovcih pred dve letoma in bo sodeloval tudi letos. Na razstavi, ki bo na ogled do 19. marca, so, kot je povedal tajnik društva Jože Pivar, slike in skulpture, skupaj jih je 46. Dela sta ob odprtju razstave predstavila umetnostni zgodovinar Franc Obal in umetniški vodja likovne kolonije v Lipovcih Peter Vernik, odprtja pa so se udeležili tudi člani lipovskega društva in umetniki, kate-

rih slike so razstavljene. Ob obisku na Poljskem so se srečali tudi s predstavniki lokalne skupnosti ter si ogledali med drugim mesto Krakov, taborišče Auschwitz (Oswiecim) in romarsko središče Czsenstohowo. Tam so tudi srečali zgodovinarja, katerega prababica je bila Kuzmičeva z Gorickega, zaradi česar se je tudi sam naučil slovenski jezik.

Poljska Galerija GSW BWA, ki prav tako kot lipovsko društvo organizira vsako leto mednarodno likovno kolonijo, se bo predstavila v beltinskem gradu z razstavo del, ki so nastala na njeni likovni koloniji. Odprtje razstave bo 24. maja, umetniška dela pa so člani društva iz Lipovci ob obisku na Poljskem že vzeli s sabo. Letošnja 21. Mednarodna likovna kolonija Izak Lipovci bo med 23. in 30. junijem.

Jože Gabor

Ob odprtju razstave v Galeriji GSW BWA v mestu Olkusz na Poljskem

FOTOGRAFUA JOŽE PIVAR

Hofer sporoča

AKCIJA
od 06.05. do 12.05.2013

Bučno olje 0,5l
redna cena 5,99
za kos samo **4,49**

Bio testenine več vrst, 500 g
redna cena 1,49
za kos samo **0,59**

Bio polnozrnat kruh več vrst, 500 g/400 g
redna cena 1,19
za kos samo **0,89**

Bio muesli več vrst, 750 g/500 g
redna cena 2,99
za kos samo **2,19**

Bio sojin napitek naraven, 1l
redna cena 1,49
za kos samo **0,79**

Borovnice razred I, 125 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,29**

Belo grozdje brez pečk, razred I, 500 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,15**

Glavnata solata razred I
redna cena 2,99
za kos samo **0,95**

Šparglji zeleni, razred I, 500 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,19**

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 06.05. do 12.05.2013 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so ob nedeljah odprte) oz. do razprodaje zalog.

AKCIJA
od 06.05. do 12.05.2013

Borovnice razred I, 125 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,29**

Belo grozdje brez pečk, razred I, 500 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,15**

Glavnata solata razred I
redna cena 2,99
za kos samo **0,95**

Šparglji zeleni, razred I, 500 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,19**

Od četrta, 09.05.
Želite več informacij o izdelku iz naše posebne ponudbe? Uporabite QR-kodo in obiščite www.hofer.si!

INTEX
Ovalen bazen z opremo

3 LETNA GARANCIJA

za komplet **399,-**

Več kot fer!

Hofer trgovina d.o.o. www.hofer.si

Evropska dediščina

Kdo so bili osvoboditelji Prekmurja

Zgodbe padlih vojakov Rdeče armade bodo za zmeraj ostale pod gladino Mure – Prekmurci osvoboditeljem niso bili najbolj naklonjeni

Poleg dneva Evrope, ki označuje začetek evropskega združevanja, Evropejce združuje tudi spomin na konec druge svetovne vojne na stari celinici, ki se je prav tako zgodil v začetku maja 1945.

Pred časom je v stik z našo redakcijo stopil Poljak Peter Lesniewicz, čigar stari oče Jan Nogieć je bil leta 1940 mobiliziran v sovjetsko Rdečo armado, kasneje pa se je za njim izgubila vsaka sled. Lesniewicz je iskanje dedka pripeljalo do vesti o komemoraciji za padle v obeh svetovnih vojnah na soboškem pokopališču, ki je bila objavljena na spletnem portalu Pomurje.si. Dokument, ki ga je uspel pridobiti z ruskega ministrstva za obrambo, namreč potrjuje, da naj bi bil njegov dedek, sicer z ruskim imenom Ivan Andreevič Nogieć, pokopan v Murški Soboti. Na enem od spomenikov na soboškem pokopališču, na katerih so zapisana imena padlih vojakov Rdeče armade, res najdemo podobno ime Ivan Andreevič Notič, ker pa sta v cirilici črki t in g dokaj podobni in ker se datuma rojstva in smrti ujemata z datumi v ruskem dokumentu, bi lahko sklepali, da gre za isto osebo in da je prišlo do napake ob vklesavanju imen. Kljub vsemu pa Lesniewicz še zmeraj ni prepričan, da je na soboškem pokopališču pokopan njegov dedek, saj je bil po nekaterih dokumentih rojen že leta 1900, medtem ko je na soboškem spomeniku vklesana letnica rojstva 1907.

Po pisanju Lesniewicza sta njegova stara starša do leta 1940 živela na kmetiji na območju vzhodne Poljske, ki danes spada pod Ukrajino. Potem ko je na podlagi pakta Ribbentrop-Molotov, ki sta ga sklenili Sovjetska zveza in nacistična Nemčija, leta 1939 Rdeča armada zasedla ozemlje vzhod-

ne poljske, na katerem je bila tudi kmetija starih staršev Lesniewicz, je bil februarja naslednje leto prvi izgon Poljakov z zasedenih ozemelj. Jan Nogieć tako skupaj z ženo in petimi otroki nekaj tednov potuje proti uralskim gozdovom, kjer so bili poljski izseljenci prisiljeni v delo pri sečnji gozdov in v poljedelstvu. Leta 1943 se Jan loči od svoje družine, saj se je želel pridružiti vojski generala Andersa, ki so jo sestavljali izpuščeni poljski vojaški zaporniki iz sovjetskih taborišč, ker pa je ta že bila na Bližnjem vzhodu, je verjetno končal v vrstah Rdeče armade, ki je potrebovala vojake za boj proti Hitlerju. Družina ga ni videla nikoli več. Njegova žena se je skupaj s štirimi otroki, eden je v Rusiji umrl, leta 1946 vrnila na Poljsko in se naselila na zahodu države, na območju, ki je pred vojno pripadalo Nemčiji, kmetija, s katere so bili izgnani, pa je ostala v okviru Sovjetske zveze.

Mura odnesla življenja

Ob zgodbi izgubljenega Poljaka je zanimivo tudi pogledati, kako je Prekmurje dočakalo konec vojne in prihod Rdeče armade. Po besedah direktorice Pomurskega muzeja Murška Sobotna Metke Fujs v muzejskih arhivih ni podatkov o posameznih vojaki Rdeče armade, ki so pokopani na soboškem pokopališču. Fujsova pojasnjuje, da so na območju Prekmurja v okviru 57. armade pod poveljstvom generala Šarohina delovale 84. pehotna strelska divizija, 61. pehotna elitna divizija (imenovana tudi stalingrajska), 73. pehotna elitna divizija in 113. pehotna strelska divizija. 57. armada, ki jo je sestavljalo več korpusov, je bila sestavni del 3. ukrajinske fronte pod poveljstvom maršala Fjodorja Ivanoviča

Spomenik zmage v Murški Soboti je bil prvotno mišljen kot grobnica za 521 sovjetskih vojakov, ki so padli na fronti ob Muri, ki so jih kasneje pokopali v skupni grobnici na pokopališču, spomenik pa je posvečen njihovem junaškemu boju. Načrt za spomenik je izdelal sovjetski vojni inženir Arončič, postavili pa so ga v 74 dneh. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Tolbuhina. »84. in 61. divizija sta se želeli prebiti čez reko Muro pri Melincih in obeh porušeni dokležovskih mostovih. V smeri proti Bakovcem so postavili začasni pontonski most, ki pa so ga Nemci zelo hitro uničili. Po nemških poročilih naj bi imela Rdeča armada samo pri gradnji mostišča in njegovi obrambi 418 mrtvih in 148 zajetih vojakov. Zaplenili pa so jim tudi več orožja in lahkih čolnov,« razloži Fujsova, ki dodaja, da so bili zaradi fronte kraji ob Muri evakuirani, 113. in 73. divizija sta zasedli območje ob Kučnici in od tam nadaljevali napade v Avstriji. »Po imenih je znanih 272 borcev, katerih ostanki so pokopani na pokopališču v Murški Soboti, navedeni pa so tudi njihovi čini, seznam je

tudi v knjigi Umirali so v boju za svobodo, poleg teh pa je še 249 neidentificiranih borcev. Padli vojaki so bili najprej pokopani tam, kjer so padli, v Murški Soboti so jih pokopali v parku nekdanje bolnišnice pri katoliški cerkvi, častnike tudi v parku pred gradom, skupaj je bilo teh lokacij 82. Prekop v grobnico na pokopališču je bil opravljen leta 1962, že pred tem prekopom so bila na posameznih lokacijah urejena skupna grobišča,« piše Fujsova.

Docentka za področje slovenske in obče novejšje zgodovine na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani dr. Darja Kerec pravi, da se glede na dosegljive podatke, priimke v Prekmurju padlih sovjetskih vojakov in pričevanja potomcev sklepa, da so bili med njimi poleg Rusov, Ukrajincev, Bolgarov in drugih tudi vojaki poljske narodnosti.

Vpliv sovjetske vojske

Po besedah Fujsove so prvi vojaki Rdeče armade mejo Prekmurja prestopili v začetku aprila 1945 in tretjega aprila prispeli v Murško Sobotno: »Vojaška uprava je bila pred vpeljavo civilne uprave organizirana v obliki komand mest. Komanda mesta Murška Sobotna je imela svoj sedež v Bergerjevi vili (stara glasbena šola). Sicer so bili vojaki in častniki razmeščeni skoraj po vseh hišah in dvoriščih. Obveščevalna služba NKVD je imela svoj sedež v hiši dr. Šerbeca v ulici Štefana Kovača. Komanda mesta in pozneje celotnega okraja je vodil major Fedor Barsukov.«

Po izsledkih raziskave Kerečeve se je prihod rdečearmejev izražal tudi v sferi kulturnega vsakdanjika: »Zborovanja, kulturne prireditve, delovne in humanitarne (krvodajalske) akcije so potekali kot po tekočem traku. Vabila na njih kakor tudi časopisna poročila o njih so se objavljala dnevno...« Sim-

bolika prihoda Rdeče armade je po njenih besedah kulminirala s slovenskim odkritjem spomenika zmage 12. avgusta 1945. »Sobočani oz. Prekmurci so se rdečearmejskim žrtvam oddolžili značilno po svoje – z monumentalnim spomenikom torej,« pravi Kerečeva, ki piše, da prebivalci ob Muri niso bili ravno naklonjeni ruskim osvoboditeljem, pričevanja domačinov so po njenih besedah pogosto trpka, zato tudi evforija ob odkritju spomenika na Trgu zmage po njenem mnenju verjetno ni bila iskrena. Kljub vsemu naj bi je ob njihovem prihodu bilo zaznati nekaj. »Ljudje iz Brezovice pri Turnišču so bližajočo se osvobodilno Rdečo armado nestrpno čakali. Na glas, da so Rusi tu, se je staro in mlado s slovenskimi in sovjetskimi zastavami zgrnilo pred vasjo. Prihod prvih rdečearmejev, ki jih je vodila partizanka Atena, je ljudstvo pozdravilo z burnimi vzkliki: Živela Rdeča armada!, Živel maršal Stalin!, Živel maršal Tito! Sredi vasi so belo oblečena dekleta s cvetjem in vzklikanjem sprejela osvoboditelje,« je poročalo glasilo Osvobodilne fronte za Štajersko in Prekmurje Novi čas, ki poroča tudi, da so ranjene sovjetske vojake v bolnišnici vsak dan obiskovale Sobočanke in jim prinašale darove. Vendar naj bi evforijo po dostopnih virih kmalu zamenjala negotovanje in želja po vzpostavitvi slovenske oblasti. Kerečeva meni, da si sovjetski vojaki kljub vsemu danes zaslužijo spoštovanje: »V današnjih časih nekateri s simpatijami, drugi spet z upravičeno grenkobo gledajo na prisotnost Rusov na slovenskih tleh. Bližje nam je usoda ruskih ujetnikov v času prve svetovne vojne (Ruska kapelica pod Vrščicem), vendar tudi padli vojaki na prekmurških tleh ob koncu bojev za osvoboditev slovenskega in evropskega ozemlja zaslužijo spoštovanje. Tudi oni so bili nekemu sinovi, bratje, možje...«

Timotej Milanov

Spomeniki padlim sovjetskim vojakom na soboškem pokopališču. Med njimi je tudi Ivan Andreevič Nogieć. Vprašanje, ali bo kdaj mogoče izvedeti, ali je ta padli vojak v resnici Jan Nogieć, ki ga družina na Poljskem pogreša od leta 1943.

FOTOGRAFIJA TIMOTEJ MILANOV

barometer

Zoran Kos za ravnatelja

Soboški mestni svetnik LDS in učitelj telesne vzgoje na beltinski osnovni šoli Zoran Kos se je po pričakovanju prijavil na razpis za ravnatelja tretje osnovne šole v Murški Soboti. Na razpis se je po neuradnih informacijah prijavilo pet kandidatov, od katerih dva nista izpolnjevala pogojev. Poleg Kosa se za mesto ravnatelja potegujeta še pomočnica ravnateljice na OŠ III Sonja Čerpnjak in Damjan Gašperič.

Viktor Benko in ljubitelji oltajmerjev

Avtomehanik iz Sotine Viktor Benko je leta 2006 skupaj s somišljeniki ustanovil Avto-moto klub starodobnih vozil Goričko, saj je menil, da je soboški klub starodobnikov že prevelik in neobvladljiv. Gorički klub, ki redno izvaja številne aktivnosti, ima danes že 111 aktivnih članov, predvsem pa jim gre za ohranitev tehniške kulture in dediščine na teh prostorih.

Sergeju Lavrovu se mudi

Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je konec prejšnjega tedna obiskal Slovenijo tudi z namenom, da pospeši postopke pri gradnji plinovoda Južni tok, za katerega želi, da mu vlada da status prednostnega nacionalnega projekta. Kot je znano, bo plinovod, ki naj bi zadovoljil naraščajoče potrebe stare celine po ruskem plinu, potekal tudi čez Pomurje.

Kdo sploh je ta F. Hartner

Zakaj 1919–1941 niso svetla prekmurska leta

Hartnerjeva vila, kjer je bila nekoč soboška študijska knjižnica

Mursko Soboto, našo *ljubjo* Soboto, že nekaj časa pretresa denacionalizacijski postopek (o katerem poročajo tudi Vestnikovi novinarji, uredniki), po katerem bo naša nekdanja študijska knjižnica in še kakšen delček prekmurske ravnice pripadel potomcem Ferdinanda Hartnerja Lendavskega, če malo bolj poljubno prevedemo njegov drugi priimek, posinovljenca Geze Hartnerja, enega najpomembnejših podjetnikov, da ne rečemo snovalcev meščanske Murske Sobote.

Ko porabsko govorečih Porabcev skoraj več ni

In kdo je bil F. Hartner? Čeprav me je zgodovina vedno kar precej zanimala, o njem in Hartnerjih takrat kaj dosti nismo slišali, ne na naši *soboški* gimnaziji ne v medijih. Ja, do srede devetdesetih let je pač bil še čas, ko se o mnogih stvareh ni govorilo in so bili mnogi ljudje »prepovedani«, mnogi pesniki, časopisi in revije so bili varno spravljani v posebnih depojih univerzitetnih knjižnic, kakšno knjigo pa si lahko dobil od kakšnega disidentsko usmerjenega intelektualca. Tako sem na primer sam moral v želji po raziskovanju emigrantskih pesnikov pridno sedeti v mariborski knjižnici, kjer mi je višji knjižničar, na priporočilo naše profesorice, iz posebnega, javnosti nedostopnega oddelka, prinesel kupa različne emigrantske literature – da ne bo pomote, pisalo se je leto 1991 oziroma 1992. Tudi o Hartnerju se ni govorilo, niti o procesu proti njemu. Bili so pač zlati časi Jožeta Čeha - Poldeta, Štefana Kovača - Marka pa raznih partizanskih junakov na Vaneči ... kot mi je pripovedoval dedek, pa so bili »*Vougri*« tako nasilni, da kakšnega posebnega partizanstva niti niso dopustili. Tako celo srednjo šolo nisem natančno vedel, da sem hodil vsak dan v Hartnerjevo vilo, vilo madžaronov in potujčevalca, kot sem bral malo kasneje in berem sedaj, ki je sicer prekmurščino (po mnenju madžaronov tako ali tako vendski, ne slovenski jezik) kar spoštoval, slovenski (prekmurški) jezik pač ne. Kako zelo so Madžari spoštovali in spoštujejo »ta prastari vendski jezik«, ki ga govorijo Porabci in Prekmurci, najlepše priča situacija v Porabju, kjer komaj še najdeš kakšnega porabsko govorečega sogovorca in kjer je situacija v šolstvu in javnosti porabščini in slovenstvu precej nenaklonjena (o tem nas je pisalo več slavistov, če omenim samo Valerijo Perger, dr. Zinko Zorko in svojo malenkost). Sedaj, ko porabsko govorečih Porabcev skoraj več ni, se bodo našli podporniki slovenstva in bodo mogoče celo začeli graditi tisto cesto pri Verici ... ali pa še to ne. Ne bom več dosti o Porabju razglabljal, a samo vprašanje prekmurški in slovenski javnosti: Zakaj je že moral

leta 2010 z Gornjega Senika oditi mladi porabski rojak iz Sakalovec, zadnji porabski župnik dr. Ferenc Merkl? Zaradi Porabcev gotovo ne ... ker so ga imeli preveč radi.

Zato 1919 nikakor ni leto za praznovanje

A vrtno se v Prekmurje in Soboto ... v leto 1919 ... ko smo najprej imeli kratkotrajno, boljševisično Mursko republiko, ki pa so jo po nekaj dneh 1919 v cvetu pomladi zatrli. Na pariški mirovni konferenci pa nas je Prlek Matija Slavič skupaj s še nekaterimi domoljubi popeljal na pot priključitve Kraljestvu oz. Kraljevini SHS. In začela se je jugoslovanska era ... A v tem času smo za vedno izgubili Porabje, tudi Koroško (Primorska je hvala

družin, ki so imele tukaj svoje imetje, ostala in se tudi vključila v novo življenje.« Ja, in tudi ta sporni F. Hartner je bil soboški župan tudi v Jugoslaviji, in sicer od 1933 do 1945, imel je ogromno premoženja, kot tudi Benko in še kdo. Procesi proti njim po vojni pa so bili pač v stilu leta 1945 in povojnih pobojev, v imenu ljudstva, hitro sojenje, če sploh, in adijo. V najboljšem primeru so lahko pobegnili.

Kljub socializmu je bila pokopana v Beltincih

Zanimiv dogodek je bil še pogreb naše *böltinske* grofice v 70-ih letih ... kljub socializmu je bila pokopana v Beltincih, spomin na njo še živi in je načeloma pozitiven. Čeprav je bila Madžarka in veleposestnica.

»treba paziti, kaj govoriš, ker je sedaj svoboda«, kot je zapisal Partlič v svojem Moj ata socialistični kulak, tudi ubogih Židov nova oblast ni pretirano marala. Leta 1954 so porušili npr. soboško sinagogo v madžarskem stilu. Nasilje, pred-, med- in povojno, ki je žal na Slovenskem doživelo svojo skrajnost v množičnih pobojih brez sojenja, moramo vedno in povsod obsojati, ga razumeti v zgodovinskem kontekstu, vendar nikoli opravičevati. Smrtna kazen in mučenje namreč ni in ne sme biti sodobna civilizacijska vrednota.

In da počasi končamo to paberkanje. Po moje je vsega tega s... s tem vračanjem premoženja v Prekmurju krivo praznovanje, nekritično upoštevanje takratnega časa. Tudi tistega za Prekmurje srečnega avgusta 1919, za Porabje pa še za kakšno slovensko pokrajino pa sila nesrečnega. S tem sedaj državnim praznikom (17. 8.) in denacionalizacijo smo priznali, da so tisti, ki so takrat bili del stare Jugoslavije, tudi del sodobnega slovenskega sveta ... in imajo pravice, tudi premoženske. Ali je bilo to na pošten način pridobljeno premoženje, se nihče niti ne sprašuje. Bil pa je to vsekakor čas socialne krivičnosti, kamor žal v Evropi in svetu spet drvimo. Če drugega ne, lahko proti napakam vsaj protestiramo, načeloma pa se preteklosti spominjamo samo po lepem, idealnem, uporabnem za današnji čas.

Vračanje v preteklost je dobro samo, če se imamo kaj pozitivnega za

mogoče zaustaviti, saj tudi »nova oblast /po letu 1945/ je imela svoje svečanosti, vrhunec pa je predstavljalo odkritje spomenika Zmage sredi Murske Sobote, 12. avgusta 1945, v spomin na dan, ko je leta 1919 v Prekmurje prvič prikorakala jugoslovanska vojska. Slavje ob spomeniku – ki ga je projektiral ruski arhitekt, s figura partizana in sovjetskega vojaka pa opremila slovenska kiparja – na katerem so se zbrali vsi predstavniki zaveznških držav, je imelo velik simboličen pomen. Brez tega spomenika bi Sobota izgubila velik del svoje sedanjice vizualne prepoznavnosti.« (Metka Fujs, Murska Sobota skozi čas, 2012)

Res je, današnja Sobota je prepoznavna po tem vojaškem rusko-slovenskem spomeniku. A takšna militantna in v preteklost zazrta Sobota mi ni bila nikoli všeč, čeprav sem rad hodil po njenih ulicah. Tisti novi »pernati« spomenik pred galerijo, ki je vsaj glede velikega ptiča poleg muze Erato rahlo podoben spomeniku (nekje na Madžarskem, mislim, da v Budimpešti) našega madžarskega rojaka iz Lendave Györgya Zale (Mayerja), pa me tudi ne navdaja z neko novo energijo. Še posebej tista rolka še eno perjadjo zraven – perja pač ne maram. Je pa vsaj neka želja po višjem ... o denarju vladarju pa sedaj ne bomo. Upam, da vsaj muza prinese tisto vzvišeno pozitivno predrznost, ki jo naša »*ljubja Sobota ešče kak nūca*«. Ja, znan, Sobočanci te pravli: »Pa ka te

Mursko Soboto že nekaj časa pretresa denacionalizacijski postopek, po katerem bo naša nekdanja študijska knjižnica pripadla potomcem Ferdinanda Hartnerja.
FOTOGRAFIJA
NATAŠA JUHNOV

Bogu vstala in obstala 1945, sicer brez Gorice in Trsta), kjer se je izvajala fašistoidna asimilacijska politika, ki je v nekaj desetletjih zdesetkala slovenski živelj na teh območjih. Zato 1919 nikakor ni leto za praznovanje, kar sem v Vestniku nekoč že zapisal in ...

To so bila čudna leta, beltinska grofica je še vedno ostala v Beltincih, tudi mnogi drugi vplivni (madžaronski) posamezniki so ostali na prekmurški ravnici. Kot pravi Metka Fujs (Murska Sobota skozi čas, 2012): »Zamenjava madžarskega uradništva s slovenskim, ki je v večini prišlo iz drugih delov Slovenije, je delno spremenila narodnostni videz mesta, vendar ne bistveno, saj je večina pomembnih

Takratni čas po letu 1919 do 1941 je bil v Prekmurju še vedno pretežno fevdalni oz. veleposestniški, za večino Prekmurcev trd in neizprosni, reven, povezan z izseljevanjem. Socialen? Slovenski? Načeloma predvsem jugoslovansko kraljevinski in veleposestniško industrijski, tudi madžarski in židovski. Če samo vzamemo za primer: Jugoslovanska nacionalna stranka (JNS) – če prav berem vire, sta bila Hartner in Benko v tej stranki kolega ...

Skratka, 1919–1941 je bilo res zmedeno po- oz. predvojno obdobje, še posebej v še vedno pretežno fevdalnem Prekmurju. Tudi po letu 1945 se je različno nasilje nadaljevalo, bilo je

naučiti. Ponavljati stare napake je v neskladju s starim rekom, da je zgodovina učiteljica življenja. A v Prekmurju pa tudi na Slovenskem sploh se zdi, da se iz lastnih napak nič ne naučimo. Tudi to vračanje premoženja je tak primer.

Mnogi želijo danes npr. tudi na račun revnih ostarelih ali pa mladih Prekmurcev samo služiti. Brez slabe vesti ... kje sta krščanska ljubezen in socialistična solidarnost?

Odkritje spomenika Zmage, 12. avgusta 1945

A vem, da prazničnega avgustovskega rajanja v Prekmurju ne bo

tebe briga naša Sobota, vej si nej s Sobote.«

Mogoče pa je vseeno Sobota tudi del mene, *Lipoufčara*, Boštanjčana, rojenega Mariborčana, sedanjega Brodarja. Še posebej knjižnica, tj. Hartnerjeva vila, kjer sem preživel najlepše gimnazijske trenutke. Med knjigami. Na ulici pa je bilo dostikrat zmedeno »vojnno stanje« ... kot v kakšnih brazilskih favelah ... alkohol, droge ... no, bar strejlali se nejsa ... in kak je zaj? Právijo, ka slabo ... a idemo dele ... za vse Prekmurce. Ne glede na narodnost, samo da so dobri in pošteni ter iskreni ... odprti. Ali je Prekmurje odprto – v prihodnost?

Hotimir Tivadar

barometer

Dejan Židan prinaša optimizem glede vodovoda

Po srečanju pomurskih županov z ministrom za kmetijstvo in okolje Dejanom Židanom so prvi izrazili optimizem glede gradnje pomurskega vodovoda, ki naj bi se začela junija letos. Kot je povedal Židan, je v tem trenutku država svoje naredila. Po besedah župana Občine Gornji Petrovci in koordinatorja vodovodnega sistema B Franca Šlihthubra pri gradnji v tej finančni perspektivi ne bo sodelovala samo Občina Hodoš.

Štefan Antalič skrbi za vezi med pobratenima mestoma

Prekmurški rojak iz ZDA Štefan Antalič se te dni spet muči v domovini svojih prednikov. Dvanajst študentov univerze Lehigh iz Betlehema v ameriški zvezni državi Pensilvanija je na desetdnevnom obisku Slovenije, na katerem spoznavajo ekonomsko in politično ureditev države. Gre za najboljše študente univerze, ki jih ta vsako leto pošlje na ekskurzijo, Antalič pa je poskrbel, da so letos obiskali tudi Mursko Soboto in Prekmurje.

Anton Buzeti prejel nagrado

Dolgoletni Vestnikov karikaturist Anton Buzeti je na salonu karikature v Zagrebu prejel posebno nagrado za karikaturu na temo smešna stran groze. Pronicljivi bakovski karikaturist in učitelj likovne vzgoje na tamkajšnji osnovni šoli je že večkrat prejel priznanje za svoje stvaritve, ki spravljajo iz tedna v teden v dobro voljo tudi Vestnikove bralce.

Monografija o Vladimirju Potočniku

Splošna knjižnica Ljutomer in Občina Ljutomer sta izdali monografijo o ljutomerskem akademskem slikarju Vladimirju Potočniku ob njegovi 70-letnici. V knjigi je strnjenih več kot štirideset let umetnikovega ustvarjanja skozi različne cikle tako v besedni predstavitvi kakor tudi reprodukciji njegovih umetniških del. Ustvarjalno pot slikarja je v monografiji predstavil umetnostni zgodovinar Franc Obal, v četrtek pa bodo v Galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru odprli tudi pregledno razstavo njegovih del.

Regijsko srečanje gledaliških skupin

Na območnih srečanjih odraslih gledaliških skupin Pomurja je sodelovalo osem skupin, med katerimi je strokovna sodelavka JSKD Mirjana Šajinović za regijsko srečanje izbrala dve. To sta gledališka skupina KUD Štefana Kovača Murska Sobota s predstavo Feri Lainšček: Nedočakljivi v režiji Alojza Domnika ter Gledališka skupina KTD Črenšovci s predstavo Andreje Sever: Jenamena štenkarije, Jenamena špileraj, ki jo je Andreja Sever tudi režirala.

Odsevi prazgodovine v bronu

V Pomurskem muzeju M. Sobota so odprli gostujočo razstavo Dolenjskega muzeja Novo mesto z naslovom Odsevi prazgodovine v bronu – Situlska umetnost Novega mesta. Razstava je bila osrednji projekt Dolenjskega muzeja v okviru programa EPK.

Razstavi del Roberta Juraka in Tatjane Mijatović

Ribe v železu in na slikarskem platnu

Odprtje razstav so dopolnili še z druženjem na Fiš pikniku ter koncertom Tadeja Vesenjaka – Grad Negova postaja kulturno središče

Na grajskem dvorišču pri Negovi so v soboto na prireditvi z naslovom Fiš piknik odprli razstavo skulptur Roberta Juraka ter razstavo slik Tatjane Mijatović. Na prireditvi je nastopil kantavtor Tadej Vesenjaka.

Organizator razstav je Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona – Kultprotur, ki upravlja grajski kompleks, za ponudbo rib pa so poskrbeli člani Turističnega društva Negova-Spodnji Ivanjci, ki so jih ponujali ob prileškem vinu. Ob odprtju je obiskovalce nagovorila direktorica Kultprotura Norma Bale, avtorja Robert Jurak in Tatjana Mijatović pa sta svoja dela na kratko predstavila sama. Norma Bale je povedala, da so razstavo in prireditev poimenovali Fiš piknik, s čimer so hoteli spomniti, da je bilo v okolici gradu v preteklosti trinajst ribnikov, grajska gospoda pa si je tudi ob ponudbi ribjih jedi znala hedonistično urediti življenje. Znano je, da so na negovskem gradu gojili tradicijo ribištva in da so bile ribe pogosto na tamkajšnjih mizah.

Razstava vključuje ribe iz železa in na slikarskem platnu, ponujali pa so jih tudi v glasbi, saj se jim v svojih skladbah posveča tudi kantavtor Tadej Vesenjaka. Radenčanka Tatjana Mijatović je imela doslej že več samostojnih razstav v

Sloveniji in tujini, vodi pa tudi Likovno društvo Gornja Radgona. V njenem eksperimentalnem slikarstvu je, kot je povedala Norma Bale, opaziti, da žive barve in drobce sestavlja v celoto. Robert Jurak pa ljubi železo, les in kamen. Tem materialom vdihuje življenje. Njegova dela so bila doslej prav tako predstavljena na več samostojnih razstavah, znan pa je tudi kot performer. Jurak je dodal, da si vsak lahko naredi svojo zgodbo in da njegove zgodbe nastajajo spontano, v tokratno razstavo je vključil tudi ekologijo in zgodbo Panonskega morja, njegovi znanci pa so ob odprtju poskrbeli za glasbo in performans.

Razstavi bosta na ogled do konca maja v času, ko je grad odprt, to je od četrtega do nedelje med 10. in 17. uro. V tem času je odprta tudi turistično-informacijska pisarna v pristavi gradu, ogled gradu pa je mogoč v spremstvu vodnika od 12. do 15. ure ali individualno. Na gradu Negova bo do oktobra pester program kulturnih prireditev. Tako bo med drugim v maju še koncert v okviru Pacevega glasbenega maja in literarni večer, v juniju grajski tabor za otroke, prireditev Kresna noč ter festival slovenske narečne književnosti Di-alekta.

Jože Gabor

Robert Jurak je svoje skulpture predstavil s performansom s pomočjo prijateljev. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Razstavo je odprl predsednik protestantskega društva Geza Farkaš.

FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA RZ PUONCI

Slikarska razstava v Puoncih

18. kolonija Primoža Trubarja

Umetniki iz Slovaške, Avstrije, Nizozemske in Slovenije

Pred dnevi so v Spominskem domu Števana Kūzmiča v Puoncih odprli slikarsko razstavo 18. kolonija Primoža Trubarja. Kolonija je minulo jesen potekala v Moravskih Toplicah tako kot vsako leto v organizaciji Slovenskega protestantskega društva Primoža Trubarja (podružnica Murska Sobota), Evangeličanske cerkve na Slovenskem ter Občine Moravske Toplice. Udeležilo se je sedem umetnikov iz Slovenije, Slovaške, Avstrije in Nizozemske. Nekatera dela s kolonije so že bila na ogled v PAC-u v Murski

Soboti, že nekaj let pa jih razstavljajo tudi v Puoncih, da si jih lahko ogledajo tudi ljudje s podeželja ter turisti in obiskovalci Občine Puonci. Tokrat je v Puoncih na ogled 11 slikarskih del, ki bodo tam razstavljena do konca julija. Razstavo je odprl predsednik protestantskega društva Geza Farkaš, evangeličanski škof Geza Erniša je predstavil nastanek in pomen likovne kolonije, umetnostni zgodovinar Franc Obal pa je obiskovalce popeljal po razstavi.

C. K.

Razstava fotoklubov iz Lendave in Nagykanizse

Fotografi so se posvetili tematiki časa

Fotokluba sodelujeta že več let, Lendavčani pa so lani razstavljali v Nagykanizsi

V avli lendavske gledališke in koncertne dvorane so v soboto odprli fotografsko razstavo z naslovom Čas, na kateri se s svojimi deli predstavljajo člani Fotovideo kluba Lendava in Foto kluba Nagykanizsa iz Madžarske.

Na razstavi je 27 fotografij štirinajstih avtorjev, šest iz lendavskega in osem iz madžarskega fotografskega kluba. Pri

tem so izbrali fotografije, ki se na tak ali drugačen način navezujejo na tematično časa. To je njihova prva skupna razstava, ki priča o zelo različnem pogledu avtorjev na čas in njegovo minevanje. Kluba iz sosednjih obmejnih območij, kot je povedal predsednik Kulturnega društva Foto-video kluba Lendava Tomaž Galič, že več let dobro sodelujeta,

lani so se lendavski fotografi predstavili z razstavo svojih fotografij v kulturnem domu v Nagykanizsi. Organizirali so tudi že več fotografskih srečanj in izobraževanj, sodelovali pa so tudi v mednarodnem fotografskem projektu, v katerem sta bila vključena še fotoklub iz Murske Sobotice in hrvaškega Čakovca. J. G.

Sandi Baumgartner: Time Flows in one Direction

Daniela Mörec, predsednica Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja

Medicinske sestre imajo zaupanje

12. maj, mednarodni dan medicinskih sester – V skrbi za človeka jih ne bo ustavil noben sistem – Medicinske sestre so si priborile neki status, vendar še vedno niso v prvih vrstah zdravstvenega sistema

Moč za spremembo – medicinske sestre in babice smo v prvih vrstah zdravstvenega sistema je moto letošnjega mednarodnega dneva medicinskih sester, ki ga praznujemo 12. maja. Pa so medicinske sestre res nosilke sprememb, smo v intervjuju vprašali tudi Daniela Mörec, diplomirano medicinsko sestro, ki je od januarja letos tudi predsednica Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja (DMSBZT).

»Mislim, da moč za spremembo imamo in znanje prav tako, saj smo v javnih zavodih prav medicinske sestre prve začele uvajati nekatere spremembe, predvsem v smeri kakovostnejših zdravstvenih storitev in spremljanja kazalcev kakovosti. Mislim tudi, da nas pri tem ne bo ustavil noben sistem in da bo tudi v prihodnje v nas ostala skrb za človeka. Koliko nas bo politika slišala in uprabila pri tem, pa je drugo vprašanje.«

Daniela Mörec je od lanskega julija v pokoju, za mesto predsednice društva pa se je potegovala iz potrebe, da se po skoraj štiridesetih letih dela v zdravstveni negi in tudi na vodilnih mestih v javnih zavodih in po izkušnjah, ki jih je s tem pridobila, ne bo kar poslovala od dejavnosti, ki je pomemben del njene življenja. Mislila si je tudi, da bo zdaj, ko je v pokoju, društvo lahko v miru vodila en mandat, torej štiri leta, in na ta način ostala blizu stroki ter dogajanju v zdravstvenem sistemu. Prav tako je do konca leta 2014 tudi članica razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravje.

Ste medicinske sestre res tudi v prvih vrstah zdravstvenega sistema, kakor je vaš letošnji moto, ali je to samo vaš cilj?

To sem se tudi sama spraševala, zagotovo pa smo si v družbi že izborile neki status. To nam priznavajo bolniki in potrjujejo ankete javnega mnenja. V javnosti smo spoštovane in vredne zaupanja. Medicinske sestre pa smo veliko prispevale tudi k temu, da so se nekatere stvari spremenile tudi v zdravstvenih zavodih. Upam si trditi, da je vprašanje, ali bi Splošna bolnišnica Murska Sobota dobila mednarodno akreditacijo NIAHO, če ne bi bilo zagnanih medicinskih sester, ki so delovale na tem področju. Da, medicinske sestre smo si priborile neki status, da smo prav v prvih vrstah, pa bi težko upala trditi.

Če niste vi, kdo potem je?

Mislim, da so to še vedno področje medicine in zdravniki.

Kaj pa zdravstvena politika? Ali ni ravno ona tista, ki določa okvire delovanja zdravstvenega sistema in še posebej zdaj zaradi varčevanja zmanjšuje sredstva za njegovo delovanje?

Prioriteta zdravstvene politike je poslovanje javnih in socialnih zavodov brez izgube in temu je treba slediti, možnosti za varčevanje pa so po mojem mnenju še vedno pri javnih naročilih, predvsem pri zdravilih. Če spremljamo poslovanje farmacevtskih družb, vidimo, kakšne dobičke ustvarjajo, in ravno tu bi se dalo še kaj doseči, ne pa da se trga ravno pri kadrih, ki bolnikom lahko dajo višjo kakovost zdravstvenih storitev.

Mislim tudi, da medicinskim sestram za to, da bi bile v prvih vrstah zdravstvenega sistema, manjka tudi politična angažiranost, saj smo nasploh premalo vpete v politiko. Res je naše poslanstvo, da se posvečamo bolnikom skozi vsa življenjska obdobja, mogoče pa bi bilo pametno razmisliti, da tudi s politiko lahko izpelješ marsikatero spremembo.

Bi bili pripravljeni kandidirati na naslednjih volitvah?

Pravijo, da nikoli ne reci nikoli. V preteklosti me politika nikoli ni pritegnila, saj sem se veliko bolj usmerjala v stroko, zdaj, ko tako razmišljam, pa je politika res orodje za doseg sprememb. Od lani sem že članica mestne četrtre Center v Murski Soboti, vendar sem tudi človek, ki tisto, v kar se poda, dela zavzeto do konca. In tako sem si zdaj našla kar veliko dela z vodenjem Strokov-

Kakšne naloge ima društvo?

»Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja je prostovoljno združenje, vsa društva na lokalnih ravneh pa so potem združena na nacionalni ravni v Zbornico - Zvezo. Prva naloga društva je predvsem izobraževanje članov, v svojem programu dela pa sem si zadala še marsikaj drugega. Ampak prvo je izobraževanje, še posebej zdaj, ko so javni zdravstveni zavodi izredno pristrigili finančna sred-

nišnice in socialne zavode prihajajo le najtežji bolniki.

Medicinskih sester nam torej primanjkuje, ob tem pa jih je precej med brezposelnimi ali opravljajo delo, ki ni povezano z njihovo izobrazbo. Zakaj, mislite, je tako?

Neskladje nastaja že nekaj let, v letih recesije pa se je samo še poglobilo. Ministrstvo za zdravje, ki skrbi za razmere v slovenskem zdravstvu, nam namreč na naše ugotovitve, da nas je premalo, odgovarja z vprašanjem: kako pa potem sploh še lahko delate. Češ, če gre s tem kadrom, kot je zdaj, bo šlo še nekaj časa, saj denarja v zdravstvu za kadre primanjkuje. Problem namreč ni samo zaposlovanje medicinskih sester, ampak v zadnjem času tudi zdravnikov in drugih. Stroka zdravstvene nege je tista, ki nakazuje, kakšen bi moral biti kadrovski normativ, a finančne posledice izračunava nekdo drug, čeprav so izračune naredili tudi na Zbornici - Zvezi.

Zdravstveni delavci delajo z bolnimi ljudmi, katerim pa kljub obremenjenosti na delovnem mestu ne morejo odreči pomoči ali jih v potrebah ume-

za zdravstveno nego Evropskega središča Maribor. Tako bomo ugotovili, zaradi česa najbolj izgovemo.

Študije so potrebne za strokovno ovrednotenje problema in potrditev subjektivnih opažanj, ki pa so ravno tako pomembna. Kakšna so ali katere težave v zadnjem času medicinske sestre najpogosteje omenjajo?

Mislim, da je največji problem medicinskih sester preobremenjenost na delovnem mestu prav zaradi manj zaposlenih, to pomanjkanje kadra pa se najbolj pozna na primer ob bolniških izostankih z dela, čeprav medicinske sestre neredo grede na bolniški dopust, saj vedo, da bo potem nekdo drug moral opraviti njihovo delo. Preobremenjenost pa izvira tudi iz tega, da medicinska sestra skrbi za veliko več bolnikov kot nam kaže normativ, bolniki pa so čedalje zahtevnejši in tudi vse bolj izobraženi, njihova pričakovanja predvsem po pogovoru pa so vedno večja. Vse to pa izčrpa.

Poslanstvo medicinskih sester je tudi ozaveščanje ljudi o skrbi za lastno zdravje, kar tudi počnejo.

Medicinske sestre imamo veliko znanja in lahko ljudem svetujemo, kako naj skrbijo zase, da ostanejo zdravi, in tudi bolnikom, kako si lahko izboljšajo zdravje, vendar družba tega ne zna dovolj izkoristiti. Ob vsem delu imamo namreč premalo časa, da bi se lahko bolj posvečale preventivnemu delovanju, čeprav vemo, da so ljudje ravno takrat, ko so bolni, najbolj dosegljivi in dojemljivi za nasvete.

Zdravje ljudi je zelo povezano s socialnimi razmerami in znano je, da ljudje, ki so zaradi eksistenčnih problemov v stiski, pogosto zbolijo. Ali imate medicinske sestre glede na letošnji moto ob svetovnem dnevu dovolj moči tudi za širše družbene spremembe?

Zdravje je vrednota, ki pa je zelo odvisna tudi od socialnega stanja, izobrazbe ljudi in tega, koliko si sploh lahko privoščijo zdrav življenjski slog. Toda tudi v teh razmerah bi sami lahko več naredili za svoje zdravje. Za gibanje resni potreben denar in tudi več poguma bi morali imeti za sprejemanje odločitev, s katerimi bi izboljšali svoj položaj.

Tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki si dostikrat ne upajo narediti koraka naprej, čeprav so brez zaposlitve, na primer z iskanjem zaposlitve zunanje regije ali v tujini. Sama sem si zato tudi zadala v štiriletnem programu dela društva, da bomo poskušali ugotoviti zaposljivost medicinskih sester in jim pomagali do zaposlitve. Predvsem mlajše bi radi spodbudili, da ne čakajo samo doma in da se njihova aktivnost ne sme končati s pisanjem vloge. Res je, da zdaj v javnem zdravstvu možnosti za zaposlitve ni, a priložnosti vendarle so.

So nezaposlene medicinske sestre in zdravstveni tehniki tudi člani društva?

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja ima 1070 članov in v teh nekaj mesecih, odkar vodim društvo, je bilo nekaj izstopov, a več novih članov. Tudi mladi se vključujejo. V preteklosti jih je na društvo vezalo prav pridobivanje znanja za licence, in čeprav sem mislila, da bodo zaradi tega izstopali, saj je vendar treba za članstvo plačati tudi članarino, se to ni zgodilo. Licence res več ni, vendar je potreba po izobraževanju ostala.

So priložnosti morda tudi v povezovanju zdravstvenih delavcev na podjetniški ravni in s ponujanjem zdravstvenih storitev?

Mislim, da so možnosti tudi tukaj. Veste, da že več kot deset let pripravljamo zakon o dolgotrajni oskrbi starejših ljudi na domu, vendar žal tudi ta zaradi recesije ne zaživi. Obljubljamo je, da ga bomo dobili letos ali morda prihodnje leto, in takrat bo tudi veliko bolj jasno, kaj bi lahko ponudili na trgu. Ponudili pa bi lahko vsaj osnovno zdravstveno oskrbo na domu, saj vemo, da je zaradi pomanjkanja denarja vse večji problem plačevanja oskrbe v domovih za starejše. Mislim, da bosta oskrba in nega na domu v prihodnje še zelo iskani.

To je in bo priložnost za delo, vendar, kot rečeno, tudi nam medicinskim sestram dostikrat manjka poguma, da bi nekaj začele na novo. Zakaj si ne upamo, pa je vprašanje, na katerega bi lahko iskali odgovor tudi v društvu.

Majda Horvat

»Mislim, da je največji problem medicinskih sester preobremenjenost na delovnem mestu prav zaradi manj zaposlenih, kot bi jih moralo biti.«

FOTOGRAFIJA
NATAŠA JUHNOV

nega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja.

Kakšne prireditve pripravljate ob letošnjem mednarodnem dnevu medicinskih sester?

Na Brdu pri Kranju bomo imeli devetega in desetega maja kongres zdravstvene in babiške nege, na katerem bosta tudi dva naša predavatelja iz murosoboske bolnišnice, desetega maja pa bo tudi sklepna slovesnost s podelitvijo letošnjih najvišjih priznanj, zlatih znakov Zbornice - Zveze (Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, op. p.). Iz našega društva ga bo prejela Dragica Jošar, patronažna medicinska sestra in enterostomalna terapevtka, ki dela v Zdravstvenem domu Murska Sobota. V Pomurju bomo imeli 20. maja tudi koncert zbora društva Žarek, ki bo v evangeličanski cerkvi, pridružil pa se nam bo tudi zbor mariborskega društva, za 11. junij pa pripravljamo na letošnjo temo mednarodnega dneva tudi strokovno srečanje s prispevki domačih strokovnjakov.

stva tudi zanj. V teh razmerah je zelo dobrodošlo, da to nalogo opravljamo društva na lokalni ravni, največkrat s svojimi strokovnjaki, saj tudi ne zaračunavamo kotizacij.«

Kateri je tisti največji ali vrhni problem, s katerim se zdaj spoprijema slovenska zdravstvena nega?

Največji problem zdravstvene nege je ta, da nimamo kadrovskih normativov in standardov...

Po toliko letih še vedno ne. Kje se zatika?

Da. Še vedno ne, čeprav jih pripravljamo že dvajset let, vemo pa tudi, kje se zatika. Pri denarju. Mi namreč zelo dobro vemo, koliko bi nas moralo biti, saj v osnovnem zdravstvu kot tudi na bolnišnični ravni ter v socialnih zavodih opravljamo razvrščanje bolnikov glede na potrebe po zdravstveni negi in iz tega lahko izračunamo potrebno število kadra. Nakazuje se, da imamo od dvajset- do tridesetodstotni primanjkljaj medicinskih sester, predvsem pa jih primanjkuje glede na kategorije bolnikov. Vemo namreč, da zdaj v bol-

stiti samo v okvir »plačanega«. Nekdo torej pri tem potegne kratko.

Mislim, da kratko potegnemo prav izvajalci zdravstvene nege, saj prej odtrgamo pri sebi kot pri bolniku.

S kakšnimi dilemami se medicinske sestre srečujeje pri svojem delu?

Minister za zdravje se je letos odločil, da obnavljanje licenc ni več potrebno za medicinske sestre in zdravstvene tehnike s peto stopnjo izobrazbe, morajo pa jo še naprej obnavljati diplomirane medicinske sestre. V sklopu tega izobraževanja, ki ga izvaja društvo, je bila kot obvezna vsebina tudi področje etike, imeli pa smo tudi zelo dobro obiskane delavnice, na katerih so medicinske sestre načele marsikatero etično dilemo. Predavanja je imela dr. Danica Železnik, odgovorna za študijske programe zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstveno nego in fizioterapijo Murska Sobota. Dogovorili sva se, da bomo vse te dileme strnili, jih obdelali in tudi objavili. Nekaj študij na to temo je že bilo narejenih tudi v Sloveniji, vendar pred nekaj leti, letos pa upam, da nam bo to uspelo skupaj z visoko šolo

Pokojninsko zavarovanje za kmete

Prikrajšali so jih za pravice

Kmetje, ki so v obvezno zavarovanje stopili prostovoljno in plačevali prispevke za širši obseg pravic, zdaj v slabšem položaju

Državni zbor je na seji 24. aprila 2013 sprejel Zakon o spremembi in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ – 2A), ki pa so nesprijemljive za skupino kmetov, zdaj opozarja Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS). Na KGZS pozdravljajo pozitivne spremembe, ki jih sprememba zakona prinaša brezposelnim osebam, da se jim zagotovi socialna varnost, ne strinjajo pa se s tem, da so kmetje, ki so v obvezno zavarovanje stopili prostovoljno in plačevali prispevke za širši obseg pravic, zdaj v slabšem položaju, kot jim je bil zagotovljen ob vstopu v sistem.

To je nepravilno do skupine zavarovancev, ki je na podlagi zakonskih določb plačevala prispevke oziroma dajatve za svojo socialno varnost, še bolj prizadeti pa so lahko vsi tisti, ki so plačevali prispevke za celoten obseg pravic, a jim država zdaj del teh pravic jemlje. KGZS je opozarjala na posledice že pred sprejetjem sprememb zakona, ker pa se je novela obravnavala po hitrem postopku, ni bilo javne razprave in zato KGZS na predlagane rešitve ni mogla dati pripomb. Kot je na nedav-

ni tiskovni konferenci poudaril predsednik KGZS Cvetko Zupančič, je skrb vzbujajoče, da nihče od poslancev, ki so soglasno podprli spremembo zakona, ni zaznal težav, ki jih spremenjen zakon prinaša kmetom.

»Na KGZS smo proti temu, da se za kmete zvišuje osnova za izračun pri-

»Na KGZS smo proti temu, da se za kmete zvišuje osnova za izračun prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, hkrati pa zakon posega v že pridobljene pravice.«

spkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, hkrati pa zakon posega v že pridobljene pravice. Če ne bo posluha za rešitev težav na Ministrstvu za

Prostovoljna vključitev – 25. člen za osebe, ki se vključijo od 1. 1. 2013 (na novo)

Tu so navedeni samo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ker prostovoljna vključitev po novem zakonu ne vključuje avtomatsko še ostala zavarovanja, temveč mora zavezanec za to poskrbeti sam.

Prispevki zavezancev, ki so prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje - za marec 2013

osnova za obračun prispevkov	znesek osnove v EUR*	stopnja prispevkov	odmerjeni prispevki za plačilo v EUR
minimalna plača v RS	783,66	24,35 %	190,82
zavarovanci - kmetje (manjši KD)	783,66	15,50 %	121,47

Novela ZPIZ – 2A samo za brezposelne znižuje in spreminja osnovo v letu 2013 iz 783,66 EUR na 16 odstotkov od povprečne plače kar trenutno znaša 244,07 EUR. To pomeni, da bodo brezposelne osebe plačevale za isti obseg pravic 59,43 EUR prispevka, kmetje pa 121,47 EUR.

predale svoja kmetijska gospodarstva mlajši generaciji in še niso izpolnile upokojitvenih pogojev, 7. člen ZPIZ – 2A (najnovejša sprememba pokojninske zakonodaje) pa določa, da ti zavarovanci od 1. januarja 2013 spadajo v kategorijo zavarovancev za ožji obseg pravic. Sem je uvrščenih večina nekdanjih nosilcev kmetijske dejavnosti, ki so bili v sistem zavarovanja vključeni obvezno, torej za vse pravice in so plačevali prispevke najmanj od osnove v višini minimalne plače. Če se jim zdaj zgodi invalidnost (nekdanja II. ali III. kategorija), niso več upravičeni do nekaterih pravic iz zavarovanja.

»To ni samo diskriminatorno (omejevanje pravic), temveč povsem nedopustno ravnanje do skupine oseb, ki si je v dobri veri in poštenju na podlagi zakonskih določb plačevala prispevke – dajatve za svojo socialno varnost v upanju, da gre za zaupanja vredno ustanovo. Gre za vlaganje v državno pokojninsko blagajno in ne za zasebna podjetja, kjer je tveganje pričakovano večje. S sprejemom ZPIZ – 2A se upravičeno postavlja vprašanje kredibilnosti lastne države,« še poudarjajo na KGZS. M. H.

delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, bomo zahtevali ustavno presojo zakona,« je na nedavni tiskovni konferenci povedal Zupančič.

V čem je problem? 407. člen ZPIZ – 2 (lanske spremembe pokojninske zakonodaje) ureja zavarovanje oseb, ki so na podlagi ukrepov kmetijske politike

19. vinogradniški ples v Sp. Ivanjcih

Izvrsten letnik 2012

Podelili odličja radgonsko-kapelskim vinogradnikom – Poleg treh šampionov še 13 prvakov sort

Na vinogradniški kmetiji Fleisinger v Spodnjih Ivanjcih je pred kratkim potekal tradicionalni že 19. vinogradniški ples, na katerem so vinogradnikom in vinogradnicam Društva vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric podelili priznanja in nagrade za dosežke na nedavnem društvenem ocenjevanju.

Na letošnjem »prerezu letnika« je strokovna komisija (mag. Anton Vodovnik, Milan Kolarič, Franc Škrobar, Franc Kupljen in Ernest Novak) ocenila 91 vzorcev. Po ocenah strokovnjakov so imeli radgonsko-kapelski vinogradniki z letnikom 2012 v celoti izvrstno vinsko kapljico. Odlične so bile prav vse sorte, izjemno malo vzorcev pa so morali izločiti, to pa tudi potrjuje, da vinogradniki in kletarji na tem območju delajo zelo dobro. Kar nekaj ocenjenih vzorcev je prišlo v razred vrhunskih vin, kar pomeni, da so jim strogi ocenjevalci po evropskih ocenjevalnih normativih podelili povprečno oceno več kot 18, nekaterim celo več kot 19. Da gre za izvrstno kapljico, potrjuje tudi dejstvo, da je bilo med 91 vzorci podeljenih kar 59 zlatih ali velikih zlatih medalj, torej več kot 18 točk, 30 vzorcev pa je ocenjenih z več kot 17 točkami, torej so dobili srebrne medalje. Skupaj so podelili več kot 100 različnih priznanj, nagrad in drugih odličij. Posebej kaže omeniti, da so na tokratnem ocenjevanju poleg treh šampionov razglasili tudi trinajst prvakov sort.

Izvrstnost letnika 2012 je potrdil tudi mag. Anton Vodovnik, ki je poudaril, da so pri tem pomembno vlogo odigrali kletarji. Ravno v ta namen pripravljajo ustrezne strokovne ustanove v sodelovanju s kmetijskoscetvalnimi službami številna predavanja in druge vrste strokovnega izobraževanja vinogradnikov in kletarjev. »Zelo sem zadovoljen, da zasebni vinogradniki ne zaostajajo več za velikimi vinogradniškimi gospodarstvi, kot je bilo pred leti. Dobro je, da je konku-

renca vedno večja, kajti to bo še dodatno izboljševalo delo vseh in s tem tudi kakovost vin.« Vodovnik je še dodal, da je po kakovosti tudi letnik 2012 nadpovprečen in da ga zelo veseli, da narava vinogradnike obdaruje tudi takrat, ko letina ni najboljša.

Na vinogradniškem plesu so vsem svojim članom in drugim vinogradnikom, ki so sodelovali na letošnjem ocenjevanju, podelili posebna priznanja in naslove: šampion, prvak sort ter velike zlate, zlate in srebrne medalje. Med normalnimi trgatvami sta postala šampiona laški rizling (Branislav in Terezija Brus iz Črešnjevcev) in renski rizling (Marjan Puklavec iz Radenc) z enako oceno 18,47, šampion pa je tudi šardone – suhi jagodni izbor (Franc Kupljen iz Okoslavcev), ki je tudi najvišje ocenjeno vino z zelo visoko oceno 19,73. Priznanja za prvake sort pa so dobili: Janko Kniplich (Orehovski Vrh) za zvrst (18,23), Zvonka & Jožef Vogrin (Spodnji Ivanjci) ter Franc Kupljen (Okoslavci) za šipon (18,20), Terezija & Branislav Brus (Črešnjevci) za laški rizling (18,47), Erih Celec (Stogovci) za beli pinot (18,37), Franc Kupljen za šardone (18,43), Marjan Puklavec (Radenci) za renski rizling (18,47), Kmetija Klobasa (Okoslavci), Franc Kupljen, Anton Benko (Spodnja Ščavnica), vsi za traminec (vsi 18,40), Kmetija Fleisinger (Spodnji Ivanjci) za sovignon (18,40), Kocuvan – Avos (Sovjak) za muškato otonec (18,43) in Roman Bec (Zagorci) za rumeni muškato (18,33).

Vinska kraljica Radgonsko-Kapelskih goric Jerneja Jančar se je na plesu zahvalila vsem vinogradnikom, ki so ji zaupali to težko nalogo širjenja dobrega glasu o njihovih vinih. Številnim je podarila tudi cepiče avtohtone radgonske ranine.

O. B.

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Dragica Tigeli predstavlja obiskovalcem zbirko starih čebelarških predmetov in orodja. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Dnevi odprtih vrat Čebelarškega muzeja Krapje

Čebelarstvo povezujejo s turizmom in trženjem izdelkov

V muzejski zbirki tudi orodje, staro več kot sto let, in čebelnjak osmerokotne oblike iz 19. stoletja – Obiskovalcem predstavljajo nasad dišavnic in zelišč

V Čebelarškem muzeju Krapje so letos petič organizirali dni odprtih vrat, na katerih so obiskovalcem predstavili še nasad zdravilnih zelišč in dišavnic ob čebelarškem muzeju ter predstavili delo s čebelami.

Obiskovalci so lahko poskusili in kupili tudi izdelke iz medu ter degustirali pecivo, ki je pripravljeno z dodatkom medu. Dragica in Jožef Tigeli, ki sta lastnika čebelarškega muzeja, Jožef pa je tudi čebelar, dni odprtih vrat organizirata vsako leto v začetku maja. Tudi letos je bilo precej obiskovalcev iz oddaljenih krajev in

tujine. Čebelarški muzej pa skupine turistov in šolarjev po dogovoru obiskujejo tudi druge dni v letu, med njimi je tudi precej gostov Term Banovci, ki so tri kilometre od muzeja.

Posebnost muzeja, ki hitro pritegne pozornost obiskovalcev, je čebelnjak osmerokotne oblike iz konca 19. stoletja z 84 panji, ki so narejeni po Naiserjevem sistemu. V njem je shranjenih veliko predmetov iz zgodovine čebelarstva Prlekije in Prekmurja, starih tudi stoletje in več, ki sta jih lastnika restavriral, čebelnjak pa so pred dvema desetletjema pripeljali iz Pre-

kmurja, ko je bil že v precej slabem stanju, in sta ga prav tako ob pomoči strokovnjakov obnovila. Izdelan je po paviljonskem načrtu s strešno linijo za zračenje.

Na parceli je še več starejših čebelnjakov, uredili pa so tudi čebelnjak – učilnico, kjer si lahko obiskovalci skozi mrežo ogledajo življenje čebel v panju. V teh dneh okoli čebelnjaka tudi prijetno diši po dišavnicah in zdravilnih zeliščih, ki jih je v nasadu več kot petdeset in ki jih prav tako predstavljajo obiskovalcem. J. G.

med gredice poč...⁴

Lesene postelje za velikane?!

Vrt za dobro juho že zeleni – Čas za pripravo visokih gred – Neke vrste kompostnik

Ko sem se pripeljala na Suhi Vrh k Tanji Borovšak, naši permakulturni strokovnjakinji, sem najprej globoko zadihala. Ahhhh, pravi zrak. Nato pa seveda takoj opazila njen »vrt za dobro juho«. Madonca, to pa bodo juhe! In koliko juh!

Kombiniranje sadik pomembno

»Gredice ob hiši so zasajene s spomladansko zelenjavo. To so solate, korenček, rukola, redkvice, blitva, grah, stročji fižol, česen, koleraba, čajote, pastinak...« mi našteva Tanja. »Vmes pa seveda zelena, šetraj, kapucinke, gabez in koper.« še doda. Ko mi razlaga o letošnjih »testnih« novostih, ji oči kar sijajo: »Posejala sem artičoke, kapre, andsko jagodo in rabarbaro. Ko bodo sadike dovolj velike, jih bom razsadila še drugod.«

Sladki krompir ni krompir, ampak slak

Navdušenja nad batato ali sladkim krompirjem Tanja Borovšak ne more skriti: »Februarja sem odebeljene korenine batate položila v lončke, jih do polovice zasula z zemljo in po enem mesecu so zrasli poganjki. Presadila sem jih v lončke, kjer bodo počakali do konca maja, saj so občutljivi za zmrzal. Sladki krompir je krasen, ker je okusen, zdrav in vsestransko uporaben. Mnogi znajo skuhati le koren – nima namreč gomolja, ampak odebeljen koren, saj ne spada v družino krompirjev, ampak med slakovke –, odlični pa so tudi njegovi listi. Ti se lahko pripravljajo kot špinača ali se posušijo za čaj. Vsebuje veliko mineralov (kalij, kalcij, magnezij in železo) in vitaminov (A, B, C in E) ter je odličan

šitev visoka greda, ki omogoča, da sadiš takoj. Visoke grede smo pripravili iz hlodov akacije. Nažagali smo tri centimetre in pol debele deske, jih zabil v obliko korita, ki so dolga približno štiri metre, široka pa meter in 20 centimetrov. To pa zato, da lahko gredo ročno obdelujem z obeh strani. Lesen okvir je visok približno pol metra, v vsakem kotu pa ima kolček, visok 80 centimetrov. Ta ne bo viden, ker bo v zemlji. Korita bodo neke vrste kompostnik, saj bomo zdaj nalagali plasti: najnižje približno 40 centimetrov grobega lesnega materiala. To je treba čim bolj stisniti in medprostore zasuti z zemljo, jo zaliti, da ostane čim manj zračnih prostorov in da ne pridejo voluharji. Sledi plast pokošene trave, nato droben lesni material – veje in ostanki obrezovanja trte. To naj bo debelo približno 15 centimetrov, nato pa spet 15 centimetrov

Pri oljnicah, razen pri bučah, smo že odvisni od velikih semenarskih družb.
FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Direktiva o semenih

Zadovoljstvo s pečenim volom

Novodobni kolonializem ali kako do lastne hrane

Na novo uredbo EU o rastlinskem razmnoževalnem semenskem materialu so javno opozorili ekološki pridelovalci in vrtničarji, ki jih je zmotila prepoved prometa necertificiranih semen. Ne gre samo za omejevanje izmenjave avtohtonih semen, ampak tudi za posledično diskriminacijo med državami. Certificiranje in registracijo si lahko privoščijo velike korporacije. Že v letošnji kmetijski prilogi smo opozorili na ta problem. Na njega že nekaj časa opozarja stroka in zdaj se je vključila s svojimi zahtevami civilna družba ekoloških pridelovalcev in vrtničarjev. Zanimivo, da pri razpravi o novi uredbi ni zaznati glasu profesionalnih kmetov. Kot da

Razumljivo je, da konvencionalno kmetovanje ne more temeljiti izključno na avtohtonih sortah. So pa te ključ do prehranske varnosti države in ohranjanje neodvisnosti naroda pred pritiskom močnejših.

se jih problem ne bi tikal, pa se jih še kako. Razumljivo je, da konvencionalno kmetovanje ne more temeljiti izključno na avtohtonih sortah. So pa te ključ do prehranske varnosti države in ohranjanje neodvisnosti naroda pred pritiskom močnejših. Ko govorimo o tako vitalnem delu preživetja, kot je pridelava hrane, nam ne more biti vseeno. Pri semenih in pridelavi hrane niso vedno najpomembnejše pridelane tone in slavje ob spravilu pridelka, ko semenar poskuša kmeta pridobiti tudi s pečenim volom in bokalom vina na svojo stran, ampak je pomembno tudi, koliko znojja bo šlo od kmeta k temu ponavadi močnemu pridelovalcu semena. S svojim močnim vplivom so multinacionalni pridelovalci in žlahtnitelji rastlin dosegli, da bodo le oni odločali, kaj in

kako se bo sejalo na njive. S tem se ne bo samo uničevala nacionalna neodvisnost pri samooskrbi s hrano, ampak si semenarski koncerni z novo uredbo odpirajo še eno pot, ki pa je širša javnost v tej zanki ni zaznala. Evropa se je s svojimi zaščitnimi ukrepi uspešno upirala uporabi in sejanju gensko spremenjenih rastlin. Z zaostrovanjem pogojev certificiranja in registracije semen se bo začela monopolizacija pridelave semen, z monopoli pa tudi vsiljevanje gensko spremenjenih rastlin v prehransko verigo. Uveljavljanje tovrstne poslovne filozofije je pričakovano, saj je semenarskim koncernom v interesu hiter obrat kapitala, to pa lahko dosežejo s posegi, ki zahtevajo vsakoletno menjavo semen. Toda o tem kmečka srenja ne razmišlja, zaradi tega se tudi ne odziva na pozive stroke, ki že nekaj let opozarja, da s takim odnosom in tako majhnimi sredstvi, ki jih vlagamo v lastno semensko pridelavo, dolgoročno ne moremo računati na varno samooskrbo. Pri tem se ne moremo zanašati niti na alternativne semenske vire, iz katerih smo se napajali nekoč, države nekdanje Jugoslavije. V teh sta si selekcija in semenska pridelava opomogli in se počasi vračata na svetovno raven, ki sta je dosegali pred razpadom države, toda pri oskrbi se bodo pojavile nepremostljive administrativne ovire. V semenski proizvodnji pa je še cela vrsta sofisticiranih prijemov, ki nevidno delujejo na trgu. Semena potegnejo za sabo kemijo – boljše zaščito. Zemlja in podnebne razmere so eden izmed pomembnejših dejavnikov uspešne pridelave hrane. Izkušnje kažejo, da so tem razmeram prilagojene rastline bistveno manjši onesnaževalec okolja, saj so zaradi svoje prilagojenosti odpornejše proti boleznim in škodljivcem. Zgodilo se je že, ne sicer pri nas, da so bile dobre domače sorte trn v peti močni multinacionalni semenarski industriji, zato so jim poslali rastlinskega škodljivca, ki ga niso poznali. Ta škodljivec pa se je začel širiti iz okolice letališča. Seme in voda nista samo problem ozaveščenih ekoloških in vrtničarskih javnosti, ampak bi se ju morali začeti zavedati tudi kmetje. J. V.

Počitek po napornem delu, zabijanju okvirjev za visoke grede.

Vrt za dobro juho maja: solata, česen, rukola in redkvice že zunaj.
FOTOGRAFIJA TANJA BOROVŠAK

Tanja Borovšak ima skupaj posajeno različno zelenjavo, vmes pa začimbnice in še rože. A pravi, da kombinacije niso nepomembne: »Med kapusnice sadite zeleno in stročnice. Te v zemljo vežejo dušik, ki ga potrebujejo kapusnice, te pa obenem zastirajo zemljo. Med stročnice posadite šetraj, saj odganja uši. Korenček sama vedno kombiniram s porom in solato ali s špinačo in redkvico. Cvetačo z visokim fižolom in ohrovt s špinačo. Na rob gredic pogosto posadim bob, ki odganja voluharja in izboljšuje zemljo.« Da z visokimi gredami ni toliko dela kot z drugimi, pravi Tanja, potrjuje to, da je na gredicah pustila blitvo, brstični ohrovt, črni ohrovt in rdeče zelje: »To zdaj krasno cveti, nato pa odvrže seme. Nove rastlinice sredi poletja samo razsadim še drugam.« Plodovke, pravi, pa bo sadila po 15. maju, saj so jo lani ledeni možje naučili, da je treba počakati.

za oskrbo z antioksidanti in betakarotenom. Batata je zelo zanimivega okusa, ima veliko škroba in malo sladkorja, je brez maščob in holesterola ter zaradi nizkega glikemičnega indeksa zelo primerna tudi za diabetike.« Sladki krompir pečemo na enak način kot krompir, pripravljamo ga kot glavno jed ali kot prilogo, primeren je za peko na žaru, za pire krompir in čips.

Visoka greda kot kompostnik

Takoj, ko sem stopila iz avta, sem jih zagledala. Lesene postelje, ki čakajo na velikane. To so visoke grede, ki jih bodo odnesli na vrtove pod Tanjino hišo in zasadili. Tanja Borovšak: »Na mojih terasastih vrtovih je glinena zemlja, težka za obdelovanje. Več let bi trajalo, da bi tukaj izboljšali zemljo, zato je odlična re-

zemlje, slame in listja iz gozda. Nato grob kompost in na koncu vsaj 30 centimetrov vrtno zemlje, pomešane z dodanim kremenčevim peskom in finim kompostom.« Tanja pravi, da naložen material nato počasi razpada, kar deluje kot kompostnik, pri tem pa se sprošča tudi toplota. Ona vsako leto ob sajenju na visoko gredo doda še kompost, da se pridelek ne zmanjša. Na vrhu, med posajenimi rastlinami, pa seveda ne sme umanjati zastirka: »Najboljša je zdrobljena slama. To preprečuje izhlapevanje vode in sonce ne more izsušiti zemlje.«

Imate kakšno vprašanje, vam kaj ni jasno? Pokličite ali pišite ji: 040 888 843 ali zlati.rez@gmail.com. Ta članek pa – ne pozabite – izrežite. Saj ga boste, ko jih boste imeli vseh dvanajst, v naši naročniški službi lahko zamenjali za knjižico o permakulturnem kmetovanju. **Vida Toš**

Sprejem puconskih doktoric znanosti in zlatih maturantk

Raziskave pomembne za domače okolje

Sodelovanje pri različnih projektih – Na občini veseli tudi prihodnjih izobražencev – Sprejem v domačem okolju posebej čaroben

V puconski občini je 12 doktorjev znanosti. Za vse, ki so to postali v času obstoja občine, so tudi pripravili slavnostni sprejem pri županu. Pred dnevi je župan Ludvik Novak sprejel dr. Ivanko Huber in dr. Katjo Eman, ob tem pa še tri zlate maturantke.

Hubrova je doktorirala na Filozofski fakulteti v Mariboru s področja sociologije. Preučevala je družinsko življenje na Goriškem glede na življenjske prelomnice oz. obdobja. Kot pravi, se njeno raziskovanje vedno tiče človeka, zato so lahko te raziskave, kljub specifičnosti, uporabne v različnih prostorih, tudi pomurskem. »Znanje o človekovi tradiciji, sedanjih navadah in prepletu vsega tega je lahko uporabno pri različnih projektih, ki v končni fazi vplivajo tudi na kakovost njegovega življenja v nekem življenjskem prostoru.«

Vesela je, da je lahko to znanje uporabila v Pomurju, Hubrova je namreč že pet let zaposlena na Raziskovalni postaji ZRC SAZU Prekmurje na Petanjcih. To ji tudi omogoča, da živi doma v vasi Gorica. Kot še dodaja, so takšni sprejemi v domačem okolju še najbolj čarobni, ob tem pa lahko tudi to okolje, ne samo znanstveni krogi, spozna, kaj počno in s čim se ukvarjajo domači raziskovalci.

Delo zunaj domačega okolja pa je poiskala dr. Katja Eman, ki je doktorirala s področja varstvoslovja na temo ekološke kriminologije. Gre za relativno novo

Od desne: dr. Katja Eman, župan Ludvik Novak, dr. Ivanka Huber, Klavdija Vrečič, Valentina Kocen in Janez Horvat (oče Anje Horvat). FOTOGRAFIJA CIRIL KOSEDNAR

in hkrati aktualno znanost, zato je njeno delo uporabno na več področjih v različnih okoljih. Emanova je docentka za področje kriminologije na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Ob tem tudi aktivno sodeluje s policijo in nekaterimi drugimi institucijami ter dela analize ekološkega kriminala tudi za območje Pomurja, kjer je s kolegi ugotavljala, da so v zadnjih letih največji problem kazniva dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja, še posebej onesnaževanje vode, mučenje živali in nezakonit lov.

Ze dvanajst let živi v Ljubljani, vendar se vedno rada vrača domov v Benetovce. Kot še dodaja, tudi nje sprejem v domačem okolju veliko pomeni, še posebej ker občina podpira mlade, željne izobrazbe.

Kot je na sprejemu povedal župan Ludvik Novak, so v občini, čeprav kar nekaj doktorjev znanosti in drugih izobražencev živi in dela zunaj Pomurja, počaščeni, da izhajajo iz njihovega okolja. Ob tem je še dodal, da se lahko velikokrat zanesejo na njihovo sodelovanje in pomoč pri različnih občinskih projektih. Ker občina podpira tudi prihodnje izobražence, so tudi tokrat pripravili, tako kot vsako leto, sprejem za zlate maturante. To so bile v lanskem šolskem letu Anja Horvat iz Mačkovec, Klavdija Vrečič iz Dankovec in Valentina Kocen iz Predanovec. C. K.

Ivo Borko, predsednik FZ Slovenije

Na čelu prvič Pomurec

Skrbel bo za razvoj in napredek izrazne fotografije

Na volilni skupščini članov Fotografske zveze Slovenije, ki je bila pred kratkim v Ljubljani, je bilo izvoljeno novo vodstvo. Krmilo predsedovanja je prevzel dr. Ivo Borko iz Gornje Radgone.

Borko, ki je tudi predsednik Fotokluba Propertio Divina Gornja Radgona, se lahko pohvali s 17 samostojnimi razstavami v Sloveniji, Avstriji in Bolgariji. Na natečajih od prve do tretje stopnje je dobil 61 nagrad, med drugim štiri modre značke za najboljšega razstavljalca. Mednarodna fotografska zveza FIAP pa mu je na podlagi uspehov na fotografskih natečajih podelila naziv Exelencia FIAP Bronze (EFIAP/b).

Borko je v svojem programu navedel okrepitev stanja v fotozvezi s posodobitvijo internih aktov, spodbujanje in organiziranje izobraževalnih fotografij na vseh področjih (teorija fotografije, računalniška obdelava ...) tudi s pomočjo zunanjih predavateljev, dvig kakovosti fotografije in posledično povrnitev ugleda »klubski« fotografiji.

Skrbel bo za razvoj in napredek izrazne fotografije, dal pobudo, da se slovenska pregledna razstava izvede tudi na elitni lokaciji v gradu Negova ter navduševal člane vseh fotoklubov v Slovenji, da pogosteje sodelujejo na mednarodnih fotografskih natečajih. D. M.

Maša za radgonske gasilce na Meleh

Že leta 2011 je bila ob florijanovem (4. maj) na pobudo predsednika PGD Mele Andreja Bohinca in poveljnika Antona Kokola prvič darovana maša za žive in pokojne gasilce z območja gornjeradgonskega gasilskega sektorja. Letošnje prvo nedeljo v maju pa jo je Franc Hozjan, radgonski župnik, daroval že tretjič. Ta je bila tokrat zaradi slabega vremena v domu gasilcev na Meleh, prejšnja leta pa ob vaški kapelici. Med mašo je župnik Hozjan opisal delovanje in pomen svetega Florijana. Ob tem se je vsem gasilcem tudi zahvalil za njihovo vsestransko pomoč in požrtvovalnost ljudem v stiski. Maša, katere so se poleg gasilcev udeležili tudi številni vaščani Melov, je popestril mešani cerkveni pevski zbor radgonske župnije. Po maši je bilo druženje s prigrizkom. F. K.

FOTOGRAFIJA FRANCI KLEMENČIČ

Kresovanje v Domu starejših Rakičan

Ob prvomajskih praznikih so tudi v Domu starejših Rakičan pripravili kresovanje. Šlo naj bi sploh za prvo kresovanje v tem največjem pomurskem domu za starejše. Kot pravi delovna terapevtka Sonja Kolbl, jim je ob obrezovanju domskih brajd ostalo nekaj lesne mase in pomislili so, da bi lahko naredili kres. Zaradi varnosti je bil nekoliko manjši. »Stanovalcem to veliko pomeni, saj se je večina vedno udeleževala kresovanj v domačih krajih. S tem pa spodbujamo tudi druženje in krepiamo socialno vez v domu starejših,« razloži Kolblova. C. K. FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA DS RAKIČAN

Krmilo predsedovanja slovenske fotozveze prevzel dr. Ivo Borko iz Gornje Radgone. FOTOGRAFIJA DANI MAUKO

Zavod za turizem in kulturo Beltinci prejel priznanje naša Slovenija

Uspešni pri raziskovanju dediščine

Turističnoinformacijska centra v gradu Beltinci in na Otoku ljubezni v Ižakovcih, kjer upravljajo tudi izletniško točko

Zavod za turizem in kulturo Beltinci je prejel priznanje naša Slovenija 2012, ki ga podeljuje Gibanje za ohranjanje slovenske kulturne in naravne dediščine/krajine Kultura-natura.si. Priznanje so prejeli v kategoriji raziskovanje in uveljavljanje dediščine, v obrazložitvi pa so zapisali, da so v Občini Beltinci po zaslugi aktivnosti zavoda učinki vlaganj v objekte kulturne dediščine in naravnih znamenitosti vidni v vse bogatejši turistični in kulturni ponudbi, spremljajočem porastu delovnih mest in povečanem številu obiskovalcev: »Število uspešnih lokalnih, nacionalnih in čezmejnih projektov je neverjetno razvejenost in številno. Naj omenimo nekatere: plavajoči mlin na Muri, brežna hiša z razstavo o bújraštvu na Muri, prekmurska cimprana hiša v Lipi, beltinski grad in park, Ekomuzej Mura, ciglarstvo na Melincih itd.« Ob tem še poudarjajo, da se v izvajanje naštetih programov ob skrbni koordinaciji zavoda aktivno vključujejo lokalno prebivalstvo in številne organizacije, seveda ob načrtni podpori stroke, to pa zagotavlja kakovostno rast, razvoj in neprekinjeno širjenje dejavnosti.

Vse to ob zavesti, da povezovanje kulturnih in naravnih potencialov, oživiljanje in ohranjanje kulturne dediščine ter biotska raznovrstnost sodijo med širše opazne dolgoletne in nadvse uspešne razvojne prioritete v občini.

Lani so, kot je povedala direktorica zavoda Ela Horvat, med drugim ob gradnji prekmurske cimprane hiše v Lipi v okviru projekta Ekomuzej Mura postavili stalno razstavno zbirko ciglarstva v Melincih, obnovili mlinsko kolo na Otoku ljubezni, uredili postojanko prvemu lesenemu mostu čez Muro v Dokležovju, uredili sprehajalno pot ob reki Muri na relaciji Melinci-Ižakovci-Dokležovje in drugo. Turističnoinformacijska centra sta v gradu Beltinci in na Otoku ljubezni v Ižakovcih, kjer tudi upravljajo izletniško točko. Zavod skrbi tudi za organiziranje izletov po občini, broda v Ižakovcih in Melincih, organizira prireditve in sodeluje pri organizaciji prireditev društev v občini ter promovira turizem in občino v Sloveniji in tujini. Zavod je imel lani 517 tisoč evrov prihodkov in 504 tisoč evrov odhodkov.

J. G.

Lani so predstavivam zanimivosti iz kulturne dediščine občine dodali še na novo zgrajeno cimprano hišo v Lipi.

FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

V Gančanih majoš od leta 1919

Letos je bilo deset lejtnikov

Majoš, visok okrog trideset metrov, postavlja ročno, na tradicionalen način okrog štirideset krajanov – Postavljanje traja približno eno uro

V Gančanih so tudi letos krajanje ob nogometnem igrišču na predvečer prvega maja postavili majoš kot že 93-krat doslej. Postavitve majoša organizirajo vse od leta 1919, ko so ga prvič skrivaj postavili fantje v zahvalo sveti Mariji, ko so se vrnili iz prve svetovne vojne, potem pa se je ta običaj nadaljeval vse do danes.

Vrh majoša so lejtniki, kot pravijo dekletom in fantom, ki letos dopolnijo 18 let, ob pomoči drugih fantov

iz vasi nosili po vasi in se ustavili na dvoriščih njihovih domov, kjer so jih pogostili. Dekleta, ki letos dopolnijo osemnajst let, pa so poskrbela, da sodelujoči v sprevedu niso bili žejni. Ustavili so se tudi pri vaški kape-li, kjer so zapeli pesem sveti Mariji. Seveda tudi muzikantov ni manjkalo v sprevedu. Letos je bilo v vasi deset lejtnikov, od tega sedem deklet in trije fantje. Prireditve začnejo v krajevni skupnosti organizirati že takoj po

novem letu, zadnje tedne pa je treba precej postoriti, med drugimi tudi okrasiti vrh majoša, za kar so odgovorni lejtniki.

Majoš je bil tudi letos visok okrog trideset metrov, postavili pa so ga na tradicionalen način, tako da je pri tem sodelovalo okrog petdeset krajanov. Postavljanje traja približno eno uro, potem pa sta druženje in zabava ob kresu in glasbi.

J. G.

Pri majošu je sodelovalo deset lejtnikov, ki letos dopolnijo osemnajst let starosti, sedem deklet in trije fantje.

FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Ana Bagari zaradi poškodbe kolka ob letošnjem jubileju ni mogla več plesati.

FOTOGRAFIJA JOŽEF RITUPER

101 leto Ane Bagari iz Pečarovec

Najstarejša občanka Puconec

Večino življenja delala na skromni kmetiji

Pred dnevi je 101 leto svojega življenja praznovala Ana Bagari iz Pečarovec. Ana je najstarejša župljanka pečaroveške župnije in najstarejša občanka Občine Puconci. Njeno življenjsko zgodbo smo zapisali že lansko leto, ko je praznovala okroglo obletnico.

Tokrat pa le spomnimo, da se je rodila v veliki družini (Ani in Jožefu Šeruga), kjer je bila zadnji, deseti otrok. Ko je komaj shodila, so očeta vpoklicali v avstro-ogrsko vojsko. Nikoli več se ni vrnil in mama je ostala sama s kopico otrok. Kot pravi Ana, je večino svojega življenja delala na skromni kmetiji, kjer so pridelovali vsega po malem. Pri tem delu ji je pomagal mož Alojz, s katerim sta v zakonu preživela 60 let, ki pa je bil ob tem zapo-

slen tudi na separaciji v Puconcih. Ana je bila nekaj časa tudi v Nemčiji na sezonskem delu, kjer je služila denar za gradnjo nove hiše.

Že nekaj let je vdova in živi s hčerko Marto. Ima tudi dva vnuka Zlatka in Dejana in štiri pravnuke Gabrijela, Mišela, Lariso in Žana. V zadnjem letu jo je zdravje nekoliko načelo, predvsem slabše sliši in vidi, težave pa ima tudi pri hoji zaradi lanskoletne poškodbe kolka. Kljub temu se še rada pogovarja in je bila vesela obiska ob praznovanju svojega jubileja. Kar nekaj življenjskih skrivnosti je izdala gostom, ki so ji prišli voščiti, med katerimi so bili tudi predstavniki puconski občine in pečaroveške vaške skupnosti.

C. K.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

Ograja, ki traja

02/ 46 00 100

WWW.MASTNAK.SI

Top 6 na Pomurje.si v preteklem tednu

1. Za ravnatelj tretje soboške devetletke trije kandidati
2. Motoristi v Križevcih
3. Avto-moto šov v Murski Soboti
4. 46. shod EHO Podpornice
5. Cestna dirka pri Svetem Juriju na Goričkem
6. Znova predstavljeno izplačilo marčevske plače za delavce Aha Mure

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Iggy Pop o dogodkih v Aha Muri: »Delajo več kot 100 %, plače pa dobijo po četrтинah. Tak bi tudi mogli delati (po četrтинah).«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

To, da ženske v sodobnem svetu postajajo vse bolj enakopravne moškim, se kaže tudi v športu, med drugim tudi v pomurskem nogometu. Na nedeljskem srečanju med Turniščem in Bistrico je zastavico v roki kot stranska sodnica vihtela naša Tanja Vrabel, sicer znana tudi kot nogometni »stroj« za gole. Verjetno ni več daleč dan, ko jo bomo videli s piščalko v ustih tudi na tekmah prve lige.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Cestne kolesarske dirke pri Svetem Juriju na Goričkem se ne dogajajo ravno vsak dan. Niti ne vsak mesec. A kljub temu so se domači otroci na tokratno odlično pripravili in potem na prireditvi navijali za prav vse kolesarje. Uh, če bi takšne navijače imeli tudi naši nogometaši, najverjetneje ne bi zasedali zadnja mesta na lestvicah. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Malce drugačno modno revijo si je v soboški grajski dvorani omissila mlada in obetavna pomurska oblikovalka Iva Katalenič. Tema namreč ni bila pomlad ali poletje, ampak – rockabilly. Glasbena zvrst, ki ponazarja divja in uporniška petdeseta leta prejšnjega stoletja. Tako je bil na grajskem dvorišču parkiran tudi starodobnik Ford Thunderbird. A ta na žalost v dvorano ni mogel.

FOTOGRAFIJA IVA KATALENIČ

Ker se po tekmah med Olimpijo in Muro na obvezni novinarski konferenci (menda že drugi zapored) ni prikazal nobeden od obeh trenerjev, so si pomurski medijski predstavniki improvizirano konferenco naredili kar sami. Kolega Smiljan Kuhar se je ob tem tako vživel v vlogo Murinega trenerja, da je povsem »povozil« trenerskega kolego iz Olimpije. Zato, ljubljanski klub, bolje, da zaradi ignoriranja konference plačaš kazen. Če ne, ti bomo znova poslali kolego Kuharja. FOTOGRAFIJA ALES CIPOT

Nina Sever, Matjaž Kranjec pa še Sašo Šarčević, Lara Rošič, Sanja Gaberc, Nadja Emberšič in Dunja Klar z Ekonomske šole Murska Sobota so pometli s konkurenco na mednarodni turistični tržnici v Novi Gorici. Pod mentorstvom profesorice Nataše Šiplič Šiftar in Nataše Plemenitaš Benkovič so se predstavili s projektom Kujamo po prekmursko in dokazali, da Prekmurje ni znano samo po dobri hrani, ampak tudi po srčnosti in dobroti ljudi. Hej, ali je sploh kdo dvomil o tem! FOTOGRAFIJA NATASA ŠIPLIČ ŠIFTAR

Ukradena vozila

Avtomobile celo klonirajo

V zahodni Evropi ukradeni avtomobili največkrat končajo na Balkanu in Bližnjem vzhodu

Z ukinitvijo mejne kontrole na vzhodni in severni meji se policisti niso zmotili, ko so pričakovali povečan promet ukradenih avtomobilov čez pokrajino ob reki Muri. Vozila so bila najpogosteje ukradena v Italiji, kot kurirji jih prevažajo Romuni in Ukrajinci. V večini primerov se za vozilo priredi dokumentacija, uredi se transportna dokumentacija, le redko pa se priredijo identifikacijske številke. Je tudi nekaj primerov, ko so bili avtomobili pred več leti ukradeni v tu-

jini in že registrirani pri nas ter nato odkriti med postopkom tehničnega pregleda.

Primeri nepridiprav, ki prek Pomurja vozijo ukradene avtomobile, so zadnje dni redno polnili vrstice jutranjih sporočil tukajšnjega operativno-komunikacijskega centra. Prvi primer: »Policisti policijske postaje za izravnalne ukrepe so v bližini bencinskega servisa v Dolgi vasi opazili parkiran tovorni avtomobil VW caddy z romunskimi registrskimi oznakami. Pri pre-

bil leta 2008 ukraden v Nemčiji. Policisti policijske postaje za izravnalne ukrepe so na avtocesti pri tujem državljanu odkrili, da uporablja osebni avtomobil znamke BMW X 5, ki je bil letos ukraden v Italiji. Obe vozili sta bili zaseženi, zoper tuja državljana pa bosta podani kazenski ovadbi.«

Ker se kriminalisti in policisti pomurske policije prav dobro zavedajo, da kriminal ne pozna meja, so svoje znanje in izkušnje s področja odkrivanja ukradenih motornih vozil pred-

kot v Avstriji. Domači in tuji strokovnjaki za odkrivanje avtomobilske kriminalitete še ugotavljajo, da so ukradene vozna sredstva najpogosteje namenjena predvsem na Balkan in Bližnji vzhod.

Kako pa kriminalne združbe sploh kradejo avtomobile? Po enem od scenarijev sredi noči vdrejo v hišo in lastnika z orožjem prisilijo, da jim izroči ključke. Eden od tatov se odpelje z avtomobilom, drugi ostane v hiši. Ko imajo avtomobil na varnem, nato drugi zapusti hišo. Tudi če lastnik takrat pokliče policijo, je njegov avtomobil že daleč. Drug scenarij: Kriminalci se naučijo žrtvine poti, to pomeni, da jo opazujejo, kje in kdaj se vozi. Vsi ljudje imamo namreč neko svojo traso. Žrtev se ustavi pred semaforjem, tatovi odprejo vrata, jo potegnijo ven in se odpeljejo z avtomobilom. Tako dobijo originalne ključke in dokumente. Tretji scenarij: Kriminalna združba ukrade več avtomobilov enake znamke, jih razstavi in ponovno sestavi. En avtomobil ima potem vgrajene dele več avtomobilov. V zadnjem primeru imajo policisti potem precej težav pri odkrivanju. Avtomobilski tatovi pa lahko gredo še dalje. Na odpadu kupijo uničen avtomobil. Potem ukradejo avtomobil enake znamke. Identifikacijske številke ukradenega zamenjajo s številkami uničenega. V žargonu je to kloniranje avta. Policisti imajo znova težko delo pri odkrivanju, ker se ukradeno vozilo v evidencah vodi po številkah, ki jih ima, in ne po številkah avtomobila z odpada. Nepridipravi največkrat sicer zamenjajo številke šasije ali ponaredijo identifikacijsko nalepko in registrsko tablico. Če med postopkom z voznikom policisti posumijo, da je avtomobil ukraden, to preverjajo v svojih evidencah in v schengenskem informacijskem sistemu.

Andrej Bedek

Ekipe policijske postaje za izravnalne ukrepe redno preverjajo tranzit tujcev po avtocesti. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

verjanju evidenc je bilo ugotovljeno, da je bilo vozilo leta 2012 ukradeno v Španiji. Vozilo je bilo zaseženo in bo vrnjeno lastniku.« Drug primer: »Na mejnem prehodu Gibina so pri tujem državljanu odkrili, da uporablja osebni avtomobil znamke AUDI A 4, ki je

dnevi izmenjali s kolegi iz Avstrije. Na posvetu Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Murska Sobota je sodelovalo petdeset strokovnjakov s področja avtomobilske kriminalitete. Ugotovili so, da kar nekaj kriminalnih združb deluje tako v Pomurju in

Torbica je vaba

Policija svari tudi pred vlomilci v avtomobile. Nepridipravi največkrat vlamljajo tako, da s keramiko razbijejo steklo vrat in nato pregledajo notranjost, ko iščejo predmete, ki bi jih ukradli. »Najboljša obramba je upoštevanje samozaščitnih ukrepov. Torbic, kovčkov in drugih predmetov ne puščajte na policah, sedežih ali na drugih vidnih mestih, saj so ti predmeti vaba za tatove. Predmeti v vrečki ali torbici, ki sicer niso dragoceni, prav tako mikajo storilce, saj ti ne vedo, kaj je v vrečki ali torbici. Povzročena gmotna škoda bo v tem primeru večja, kot je vrednost odnesenih predmetov,« so opozorili policisti. Tudi zlatnina, denar, kreditne kartice, čeki in dokumenti ne sodijo v predale avtomobilov. Pri obravnavi primerov policisti ugotavljajo, da gre pogosto za sekundarno kriminaliteto, ko so storilci običajno narkomani, ki ukradene predmete prodajajo, da dobijo denar za odmerke droge. Iz avtomobilov odnašajo predvsem avtoradije, torbice in denarnice.

okc poročča

Kolesarka v kolesarko

Pred Moto je kolesarka zaradi prekratke varnostne razdalje trčila v pred seboj vozečo kolesarko. Po trčenju je padla in se poškodovala. Policisti bodo do konca maja opravljali poostren nadzor nad vozniki koles. Kolesarje in vse druge udeležence v cestnem prometu policisti zato opozarjajo na upoštevanje cestnoprometnih predpisov. Zakonodaja nalaga, da mora kolesar, mlajši od 14 let, med vožnjo nositi na glavi pripeto atestirano zaščitno čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik. Čelado policisti priporočajo tudi odraslim kolesarjem, čeprav ni predpisana.

Kradel na pokopališču

Na pokopališču v Murski Soboti je neznanec izkoristil nepazljivost oškodovanke in ji med urejanjem groba ukradel žensko torbico z denarjem in plačilnimi karticami. Policisti skoraj vsak dan v svoje beležnice zapišejo tako imenovane priložnostne tatvine v trgovskih centrih. Ponavadi zmikavti med nakupovanjem nič hudega sluteči, predvsem pa nepazljivi stranki ukradejo denarnico. Policisti opozarjajo, naj primerno zavarujete svoje premoženje in vrednejših predmetov ne puščate brez nadzora.

Deblo je padlo na žensko

Pozen prihod pomladi je delo v gozdu prestavil v mesec maj. V okolici Nегоve je med podiranjem drevja debelo deblo padlo na žensko, ki je morala poiskati zdravniško pomoč v mari-borski bolnišnici. Na tem mestu zato naj ne bo odveč opozorilo, da je delo v gozdu fizično naporno in da je treba biti zelo previden. Gozdna opravila prav tako ne dovolijo precenjevanja naših sposobnosti. Dobro je še, da v gozd s seboj vzamemo paket prve pomoči in mobilni telefon, ki je lahko v primeru nevarnosti vez z reševalnimi službami.

Vročekrvnež napadel policista

V okolici Gornje Radgone je moški med reševanjem kršitve javnega reda in miru napadel policista. Policista sta vročekrvneža obvladala, zoper osumljenega pa bo podana kazenska ovadba na pristojno državno tožilstvo. Iz statistike izhaja, da je iz leta v leto več napadov na pomurske policiste in poskusov preprečitve uradnih dejanj. Če pogledamo obdobje zadnjih let, se je zgodilo na leto povprečno trideset napadov na policiste. Eden najhujših napadov v zadnjem obdobju se je zgodil 19. novembra na Pušči, ko so morali posredovati zaradi množične kršitve javnega reda in miru.

Izkoristil tujcevo nepazljivost

Na bencinskem servisu na avtocesti je neznanec tujcu, ki je v prodajalni plačeval gorivo, izpraznil pnevmatiko na osebнем avtomobilu, kasneje pa izkoristil njegovo nepazljivost in iz vozila ukradel denarnico. Gre za klasičen primer kaznivega dejanja na avtocesti, ko zmikavti, najpogosteje tujci, običajno skušajo zamotiti voznika pod pretvezo, da potrebuje pomoč ali da ima predrto gumo. Ko voznika zvbijo iz vozila, drugi storilec iz njega ukrade vrednejše predmete. Policija svetuje voznikom in potnikom, da pri postankih na avtocestnih počivališčih ves čas nadzirajo svoje prevozno sredstvo in predmete v njem.

Policijska pooblastila

Novo orožje v boju proti huliganom

Obiskovalcu športne prireditve, ki bo razgrajal, bodo policisti lahko izrekli prepoved udeležbe

Že v soboto v Fazaneriji, ko pri Muri 05 gostuje Celje, bodo lahko policisti uporabili novo orožje v boju proti huliganom. Sicer je pričakovati, da bodo imeli več dela v štajerski prestolnici, kamor prihaja ljubljanska Olimpija. Na derbiju smo bili namreč že priča neljubim prizorom, ko je enkrat član Viol vrgel baklo med navijače Olimpije, ki so seveda želeli vrniti udarec, vendar se je vmešala policija in izpraznila njihov sektor na stadionu.

Po potrjenih spremembah zakona o policiji – gre za pooblastila za zagotavljanje varnosti in reda ter preprečevanja nasilja na športnih prireditvah – je pričakovati, da bodo s športnih prireditev odstranili izgrede in posameznike, ki ponavljajoče izvajajo izgrede. Tako bodo lahko policisti nasilnim skupinam preprečili dostop do športne prireditve, tistim navijačem, ki so bili v preteklosti že kaznovani zaradi kršitev na tekmah, pa bodo lahko začasno, za eno leto, prepovedali ogled športne prireditve.

Policisti bodo lahko izrekli prepoved udeležbe na športni prireditvi obiskovalcem, ki jih bodo zalotili pri kršenju javnega reda in miru ter za katere obstoji verjetnost, da bodo kršitev ponovili. Če bo kaznovani navijač vseeno prišel na tekmo, ga čakata

Pričakovati je, da bodo nova pooblastila največkrat uporabljena proti nogometnim navijačem. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

globa in odredba, da jo mora nemudoma zapustiti, policist pa bo navijača lahko pridržal do konca tekme. Posamezniku, proti kateremu bo policija zaradi neupoštevanja prepovedi udeležbe na športnem dogodku posredovala dvakrat, lahko preiskovalni sodnik odredi javljanje na policijski postaji ob začetku nadaljnjih prireditev. Policija bo lahko izrekla tudi prekinitev potovanja ali prepoved dostopa do tekme tistemu, ki bo že med potjo razgrajal.

Člani navijaške skupine Black Gringos so pričakovali spremembe, ki ne bodo po godu navijačem: »Namesto zakona o navijačih dobijo tako policisti večja pooblastila, v bistvu pa gre za isto stvar. Kot skupina smo proti huliganstvu na tribunah, vendar smo tudi mnenja, da bodo imela ta nova pooblastila ravno nasproten učinek. Vse navijače se bo namreč metalo v isti koš. Tako bo na primer s prepovedjo lahko kaznovan nekdo, ki samo prižge baklo, ali nekdo, ki bo sodeloval recimo pri množičnem pretepu. Vse skupaj je preveč posplošeno, nihče pa tudi ne gleda na vzgojo navijačev in ljudi na splošno. Represija še nikdar ni imela dolgoročnega učinka in tako bo tudi tokrat.«

Andrej Bedek

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj

M. Sobota, Pleše 9, 9000 M. Sobota
Tel.: (02) 527 19 00

Če si žrtev nasilja ali v stiski, pokliči! Pomoč je zaupna in brezplačna. Na voljo smo 24 ur na dan, vse dni v letu!

Martin Gönc:
»Očitno bom moral poiskati nekakšno alternativo. Spal bom v dnevni sobi, da bo v moji ostal prostor za legokocke.«

FOTOGRAFIJ
SMILJAN KUCHAR

Martin Gönc, zbiratelj legokock

Košara legokock enaka rajju

Set kock iz leta 1986 je danes vreden od 1200 do 1400 evrov

Zadnjič sem po eni izmed nogometnih tekem naletel na zanimivega sogovornika, ki je med najinim pogovorom načel temo o legokockah. Glede na to, da sem v otroških časih tudi sam večkrat posegel po različnih setih legokock, sva se kaj hitro dogovorila, da se oglasim pri njem, da mi razkaže svojo kolekcijo.

Na prvi pogled njegova soba ni nič posebnega, in ko ga že želim vprašati, kje so legokocke, mi odpre omare, kjer so namesto oblačil različni gradovi, vitezi in vse, kar spada k tematiki viteštva. Navdušenje nad omenjeno tematiko sicer ne izhaja iz otroštva, ampak traja zadnji dve leti. »Z načrtnim zbiranjem legokock se ukvarjam slabi dve leti, že od otroštva pa so bile legokocke moja najljubša igračka. Spominim se, da so bili v prvem setu, ki sem ga dobil, policijski avto in kocke, ki so se navezovale na tematiko mesta. Seveda takrat še nisem izbiral med legokockami, na neko tematiko sem se osredinil šele pred dvema letoma. S prijatelji smo se večkrat srečali in vsak je prinesel grad, ki ga je sestavil po svoji zamisli. Tako mi je tematika vitezov postajala vse bližja in naposled sem se odločil, da bo to predmet mojega zbiranja,« pravi Martin Gönc iz Dolge vasi, ki pa me takoj pouči, da so tudi vitezi razdeljeni na več delov. »Mene najbolj pritegnejo tako imenovani črni vitezi. Zbiram tudi zmajске mojstre in črne falcone, toda zaradi teh zadnjih bo treba kupiti še nekaj setov. Seveda pa to ni vse, k tematiki gradov, kjer so vitezi, spadajo tudi Robin Hood in podobni, toda sam se zanimam predvsem za prve tri,« razloži Gönc, ki ima v svoji zbirki približno trideset setov legokock – od tistih najmanjših pa do največjih, ki sestavljajo posamezne gradove.

Do starejših legokock prek spleta

Toda tukaj se ne namerava ustaviti. Kot vsak zbiratelj si namreč želi, da bi se njegova zbirka venomer povečevala, za zdaj mu največjo težavo predstavlja prostor, ki ga, kot sem se prepričal tudi sam, vse bolj zmanj-

kuje. »Očitno bom moral poiskati nekakšno alternativo. Spal bom v dnevni sobi, da bo v moji ostal prostor za legokocke,« se pošali 25-letnik, ki pove, da jih dobiva tudi od prijateljev, znancev. Pravi namreč: »Za rojstni dan se velikokrat zgodi, da dobim kakšen nov set legokock,

različni ponudniki legokock na spletu, ki zbirateljem ponujajo originalne manjkajoče dele za posamezne sete. Za zbiratelja je namreč pomembno, da je celoten set iz originalnih delov, zato so nekateri pripravljene plačati precej denarja. Cena teh lahko precej naraste, eno samo pero, ki ni dalj-

čnih falconov iz leta 1986. Takrat je bila cena zanj okrog 40 evrov, danes je ta enak set, seveda zapakiran, vreden od 1200 do 1400 evrov,« izvem eno od zanimivejših informacij. Precej manjšo vrednost imajo stari načrti in prospekti, ki se jih da dobiti po internetu, med stvari, ki imajo neko vrednost, pa spadajo tudi originalne škatle posameznih izdelkov.

Za zbiratelja je namreč pomembno, da je celoten set iz originalnih delov, za to so nekateri pripravljene plačati precej denarja.

po spletu se namreč da naročiti tudi nekatere stvari, ki jih v trgovinah ni že deset, petnajst let. No, včasih pa povprašam prijatelje, ali imajo kaj legokock doma, in velikokrat mi prinesejo svoje zaprašene, od boga pozabljene kocke, ki njim ne pomenijo nič, meni pa ogromno.

Podobno kot z vinom, je tudi z legokockami. Starejše so, večja je njihova vrednost. Tega se zavedajo tudi

še od centimetra in širše od treh milimetrov, vas lahko stane tudi deset evrov. Včasih se je za to ceno uspešno dobiti kočijo, če si dodal trideset evrov, pa si se lahko nekaj ur zabaval s sestavljanjem gradu. O tem, kakšna je vrednost različnih kock dandanes, povprašam tudi svojega sogovornika. »Vrednost kock narašča z leti, pomembno pa je, da so kocke dobro ohranjene. Za primer vzemimo grad

Starejše tematike boljše kot novejše

Martin, ki je med drugim tudi vrtar pomurskega tretjeligaškega moštva Odranci, ima zanimiv ritual, saj legokocke vsake toliko časa razdere in ponovno zloži. »Veliko legokock na enem mestu je zame kot raj. Zato jih večkrat razderem in iz vseh kock sestavim grad po svoji domišljiji. Tega potem fotografiram za spomin, nato pa ga ponovno razderem in sestavim originalne sete,« nam razkrije še eno zanimivost. Sam pravi, da starejše so kocke, boljše so, toda vse je stvar okusa. Novejši gradovi ga ne zanimajo, saj se mu zdi, da legokocke niso več to, kar so bile, oziroma posamezne tematike niso tako dobre kot včasih. Pri tem izvzame tematiko kraljestev, ki je izšla leta 2011 in ki je ena izmed redkih po letu 1995, ki mu je bila resnično všeč.

Glede na to, da je star 25 let in so legokocke igrače za otroke, bi bil lahko tarča posmeha nekaterih vrstnikov, a ga to ne gane kaj dosti. »Me ne zanima, kaj pravijo drugi. Zame je to hobi, tako kot je za nekoga zbiranje avtomobilčkov, vlakcev in drugih predmetov. Nekateri se sicer iz tega smejejo, a se ne posmehujejo. Mene to ne moti, saj mislim, da so legokocke lahko tudi za odrasle,« pravi Martin, ki ima v Sloveniji kar nekaj somišljenikov. Letos je bil namreč organiziran že deseti Kockafest, na internetu pa je tudi forum s 615 uporabniki. Naš sogovornik se ga zaradi natrpanega urnika še ni uspel udeležiti, morda pa bo tam nekoč predstavil svojo stvaritev. »Še pred tem pa bo treba zbirko vsaj podvojiti,« v smehu konča Gönc.

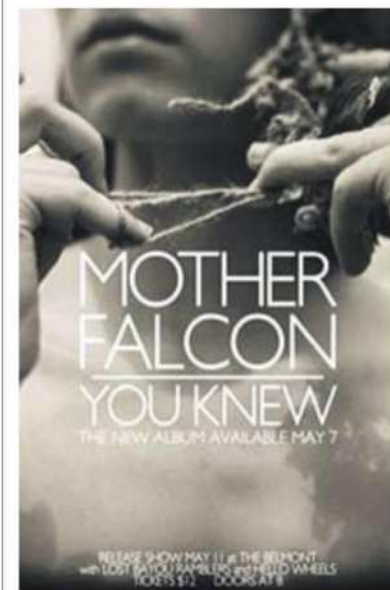
Smiljan Kuhar

glasbosluh

Mother Falcon – You Knew

(Samozaložba, 2013)

Drugi album skupine Mother Falcon je izšel v torek, 7. maja, in prinaša enajst skladb v kompletni dolžini 44 minut. Značilnost zasedbe je ogromno število njenih članov, saj jih je vedno med petnajst in dvajset. Superštevili ni komorni rokovski kolektiv je tokrat ustvaril veličastno rok glasbo, ki jo izvaja devetčlanska godalna sekcija, več trobil, bas, »glockenspiel«, in različni repertoar glasov, ki pojejo in kričijo na glasbeno podlago. A brez bojazni: ansambel daje še vedno prednost sodobni zabavni glasbi in ne terorizira s komorno turobnostjo. Prav nasprotno: bend je skušal iztržiti največ iz velikega števila presunljivih delov, pesmi pa kar trepetajo in vrvijo od nalezljivega veselja. To pa ne pomeni, da skupina ne posveča dovolj pozornosti pisanju skladb. Še posebej je to slišati v drugi pesmi na albumu, imenovani Marigold, ali pa v šesti, veselo galopirajoči skladbi Dirty Summer. Zasedba Mother Falcon enostavno žonglira z

več kot ducatom diskretnih komponent, medtem ko še vedno izvaja obrtniško brezhibne in presenetljivo melodične poppesmi. Ki so lahko tudi radijski hiti, saj je njihova povprečna dolžina malce več kot tri minute. Skupina Mother Falcon je nastala kot stranski projekt zasedbe študentov, ki so bili zbrani v komornem orkestru. Zato tudi njeni člani nadaljujejo izobraževalno misijo, saj še vedno pomagajo pri delovanju poletnega kampa za mlade klasične glasbenike. A na dveh dosedanjih albumih, novem You Knew, in Alhambra, ki je izšel leta 2011, bend Mother Falcon s svojimi klasičnimi preseki ustvarja zvok, ki se lahko meri z grandioznostjo del skupine Arcade Fire v njenih najbolj himničnih skladbah. Glede na še dokaj mlado delovanje zasedbi Mother Falcon mogoče malce manjka edino še prodornosti in dokončne silovitosti v primerjavi z njenimi zvezdnikiškimi kanadskimi kolegi. A vseeno oba albuma ansambla Mother Falcon lepo zajemata že izoblikovano glasbeno velikost benda, ki zaradi svoje številnosti v svoji popolni zasedbi niti ne more gostovati na veliko odrih tega sveta. Zanimivost plošče You Knew je, da so jo člani izdali v samozaložbi s pomočjo zbranih sredstev njenih poslušalcev in oboževalcev. Kot povračilo je skupina ustvarila album, ki manevrira skozi različne tonske premike, včasih tudi v delčku enega trenutka. Na nekaj mestih je bendu potrebnih samo nekaj sekund, da iz razraščajočega se pospeševanja v skladbi Marigold preskoči v razmišljajoče mrmranje pesmi Porcelain. Plošča You Knew je raznovrstna in inventivna ter polna pozitivnih idej in entuziazma. Je glasbeno delo, ki ga glasbeni sladkusi lahko odkrivajo in cenijo.

T. K.

Upravna enota Ljutomer

Biti hkrati birokrat in človek

Po zadovoljstvu strank, zaposlenih in produktivnosti ena boljših upravnih enot – Med finalisti najvišjih državnih priznanj na področju poslovne odličnosti za leto 2012 – Stranka ne sme občutiti dela s papirji – Pa je pri njih, če si stranka, res tako lepo?

»Kakšen dan! Pa še s temi papirji imam spet toliko dela! In nimam časa spet čakati, hoditi od okenca do okenca in urejati stvari...« Take in podobne monologe iz naših glav gotovo poznate. Niso redki, niso prijetni, a so tu. A tudi s takimi ljudmi – pravijo na Upravni enoti Ljutomer – znajo delati tako, da od njih odidejo zadovoljni. »Biti moraš birokrat, a hkrati sociolog in psiholog,« pravi Majda Meško, skrbnica za proces vodenja strank. Doda pa še: »Pri nas je stranka vedno prva. Mi smo tu zaradi nje in tega nikoli ne pozabimo.«

No, pa naj vidimo.

Uspeh je dosežek dolgoletnega dela

Darija Mohorič, načelnica Upravne enote Ljutomer, pravi, da se trudijo, da ljudje od njih odidejo zadovoljni: »Res pa je, da so stranke vedno bolj zahtevne in čisto vsem njihovim zahtevam ne moremo ugoditi. Tako da se trudimo predvsem po strokovni plati, da jim torej – če ne gre tisto, kar želijo – razložimo, zakaj se ne da in da najdemo neko pozitivno rešitev. Če se torej to ne da, kaj potem mi predlagamo. Stranke skratka od nas ne smejo oditi nezadovoljne.« Zahteva, ki se mi zdi zelo visoka. »Ja, to ni enostavno, a vsako stranko obravnavamo individualno, preučimo vse mogoče možnosti.«

To je sicer enostavno povedati, a verjetno malo težje doseči. Sploh tam, kjer je več zaposlenih – na Ljutomerski upravni enoti jih je 27 – in kjer se dela z ljudmi. Ki nismo vedno dobre volje. »Naši uspehi so dosežki dolgoletnega razvoja. Začeli smo že leta 1999, ko smo se – takrat pod vodstvom načelnika upravne enote Tomi-

Načelnica Darija Mohorič v klepetu s stranko Matildo Kolenko (skrajno desno)
FOTOGRAFUE VIDA TOŠ

Upravna enota je prijazna tudi otrokom, saj imajo za njih kotichek s pobarvankami in kockami, svoje prostore pa so polepšali z razstavo risbic otrok. »Da nismo tako dolgočasni,« pravi Majda Meško.

Majda Meško pred terminalom, na katerem si stranke lahko ogledajo, kje so zemljišča, ki se prodajajo.

Majda Meško: »Ja, ljudje še pridejo k nam s tistim stereotipom, da smo mi sami sebi namen. A mi – lahko trdim – smo s svojim delom in svojim trudom dokaz, da ni tako.«

ja Nemca – odločili, da bomo pridobili ISO-standarde. Ti so zahtevali za tisti čas drugačen pristop – stranka je vedno kralj; seveda vse v okviru zakonodaje, kaj torej ta dopušča. In vsa izobraževanja so bila usmerjena v to, da se tako dobro usposobimo, da stranko postrežemo na najvišji ravni. Kot upravna enota se tudi prijavljamo na vse poskusne projekte, ki jih izvajajo ministrstva. Še preden jih dajo v uradno objavo, se prijavljamo kot testna upravna enota, tako da se naši zaposleni prvi usposobijo za nove programe. Testirajo jih, in ko pride do uvedbe tega programa, so naši ljudje že usposobljeni, ga že poznajo. Torej – se ne gredo komaj učiti, ampak ga že obvladajo, to pa je zagotovo prednost.

Sicer pa morajo – poleg dela s strankami – obvladati tudi delo s papirji. Ki pa se nenehno spreminjajo. Darija Mohorič: »To je normalno in spremembe zdaj res težijo k odpravljanju administrativnih ovir, da se torej birokratizem zmanjša in da stranka nima občutka, da se vsepovsod samo prelagajo papirji. Dela s papirjem je sicer v ozadju ogromno, a stranka tega ne sme občutiti.«

»Požremo tudi kakšno grdo besedo, a naše stranke so zelo prijazne«

Javnost sicer trenutno ni naklonjena javni upravi, seveda niti delavcem, ki tam delajo. Se to pri njihovem delu pozna? Majda Meško, skrbnica za delo s strankami: »Ja, ljudje še pridejo k nam s tistim stereotipom, da smo mi sami sebi namen. A mi – lahko trdim – smo s svojim delom in svojim trudom dokaz, da ni tako. Stranke pridejo in pravijo: 'Ja, imate lepe službe in lepe plače.' Ti potem moraš malo stisniti zobe in ohraniti profesionalen odnos. Včasih požremo tudi kakšno grdo besedo, a saj veste, kaj pravijo – skozi eno uho notri... To je težko, a se da.« Nasmemim se, ko razlaga, da so izobraževanja na temo, kako obvladovati stranke, zelo poučna. »Dobiš neke večšine, ki ti pomagajo pri delu z ljudmi. To je vedno dobrodošlo. Res je, da moramo znati delati s papirji in hkrati z ljudmi. Biti moraš birokrat, profesionalen, pa še sociolog, psiholog, vse, kar je potrebno (smeh). A je lepo. Lepo je delati z ljudmi, tudi če niso vsi vedno najboljše volje (smeh). Mene vseeno bolj utruja delo s papirji kot z ljudmi.« Pravi, da so njihove stranke zelo prijazne: »Vedo, da smo dobri, da se zelo potrudimo in da naredimo vse, kar je v naši moči. Pogovarjamo se tudi s kolegi iz drugih upravnih enot in včasih kje 'pojamo', da so ljudje ostri, sploh zdaj, ko so prišle te spremembe na področju gradbeništva. Pri nas tega ni bilo. Mi smo jih pripravili, dali vse informacije v javnost, natisnili zloženke, tako da človek k nam pride že informiran.«

Pripombe in pohvale strank

Naključno ustavljena stranka, ki sem jo ujela ob okencu, ko je prišla podalj-

šat registracijo za avto, Matilda Kolenko: »Tako sem prišla na vrsto, vsi so zelo prijazni. In še nikoli nisem odšla od tu nezadovoljna. Res, njihovo delo bi ocenila z desetico (smeh).«

Polistala sem pa tudi po knjigi pripomb in pritožb, za katero načelnica pravi, da je tudi zanimiv kazalec stanja pri njih, saj je zadnje čase opaziti porast pisanja vanjo – in sicer samih pozitivnih misli. Prebrala sem: »Odlično, v samo petih minutah!« Pa: »Pohvala za gospo Romano Ivanuša, je zelo prijazna pri delu s strankami.« Še ena pohvala: »Metki Trofenik za njeno zavzetost.«

Ljudje so pri delavcih prepoznali celo srčnost: »Dušanu Kozarju pohvala za delo, ki ga dela s srcem za ljudi, ki ga potrebujemo. Zna svetovati in pomagati.« Pa ena zelo aktualna: »Ko pridem k vam po opravkih, vedno pomislím, kako krivično je, ko se vse počez kritizira javne uslužbenice. Sem zelo vesel, da tukaj ni tako. Pohvala Zvonki in Romani.«

Zvonka in Romana, ki delata v sprejemni pisarni in ki ju imenujejo tudi »špegel upravne enote«, torej ogledalo upravne enote, se ob tem zapisu z mano vred smejeta. Kot tudi pri naslednjem, ki pravi: »Kljub zadnjim minutam delovnega časa so v sprejemni pisarni zelo prijazni.«

Veliko pa o Ljutomerski upravni enoti pove tudi dejstvo, ki ga omeni načelnica Darija Mohorič: »Imamo polno primerov, da pridejo ljudje – kljub temu, da imajo prebivališče v Lendavi ali Murski Soboti – k nam in samo povprašajo, ali je res tako, kot so jim povedali na njihovi upravni enoti. Velikokrat se nam je že zgodilo, da je nekdo le prišel preverit, ali drži, kar so mu povedali drugje.«

Vida Toš

Pepelka

Moje ime je Ivana. Obiskujem 7. a-razred Osnovne šole Gornja Radgona. Obiskujem pa tudi glasbeno šolo v Gornji Radgoni, kjer igram klavir in plešem balet. Takoj ko se je pojavila možnost učenja v našem kraju, sem se vpisala. Hitro sem ugotovila, da balet ni le zabaven ples, temveč trdo delo. Čim dlje ga treniram, tem večja je moja želja po plesu in uspehu v njem. Tam sem spoznala nekaj prijateljskih deklet enake starosti, s katerimi se družim. K baletu se lahko prijavijo dekleta in fantje od šestega leta naprej, čim prej začneš, tem boljše. Na začetku so tri pripravnice, pri katerih se učimo gibe ter pozicije nog in rok, v glavnem osnove plesnih gibov, in potem še šest razredov. V vsakem ra-

zredu je na koncu izpit z oceno. Tam pokažemo različne vaje, ki smo se jih naučili. Učimo se v novi dvorani glasbene šole, za katero smo zelo veseli, da smo jo dobili. Sem hodim štirikrat na teden po uro in pol. Trajanje vaj se s starostjo stopnjuje. Po napornih vajah seveda vedno pride nagrada. Nagrada je nastop. Vsako leto imamo več nastopov. Lani smo izvajali predstavo Hrestač, letos pa smo pripravili predstavo Pepelka.

Nekateri sprašujejo, zakaj treniram balet, če pa je treba toliko truda za eno predstavo. Vedno odgovorim, da plešem, ker mi je to v veselje, ker se sprostim in pozabim na vse okoli sebe, da sem, kar sem.

Ivana Pintarič, 7. a, OŠ G. Radgona

Brina Horvat, 2. a, OŠ Turnišče

Spoznavali smo našo prvo šolo

Na soboški osnovni šoli II smo se zbrali prihodnji prvošolčki. Tokrat so nas v šoli, v šolski telovadnici in v prostorih naših novih prvih razredov spremljali starši, a že septembra bomo tukaj sedeli sami. Učenci in učiteljice prvega triletja so nam pripravili zanimiv popoldan, saj so samo za nas odpele, odplesali in nam pripra-

vili zanimiv program. Pozdravit in pogledat pa nas je prišla tudi ravnateljica. Otroci in starši smo po kulturnem programu odšli v prizidek, kjer sta oba oddelka prvih razredov in kjer bomo – kot se pravi – glodali šolske klopi. A o nobenem glodanju ni bilo ne duha ne sluha, saj smo se tudi v učilnicah zabavali in imeli lepo. Uči-

teljice prvega triletja so nam zapele pesmico Švigazajček v ekošoli, mi pa smo si Švigazajčka tudi izdelali in ga odnesli domov. Zdaj pa komaj čakamo september, da začnemo čisto zares. V svoji prvi pravi šoli.

Viktorija Fartelj
v imenu učiteljic prvega triletja
Osnovne šole II Murska Sobota

Vrtec Cven na Grüntu

Skupina otrok med četrtim in šestim letom je vključena v projekt Turizem in vrtec, zato smo se igrali, da smo turisti. Vse tri skupine iz vrta smo se odpravile na približno tri kilometre dolg pohod in obiskale Turistično društvo Grünt na Cvenu, kjer so nas pričakali s posebej zanimivim opravi-

lom – peko »poštržjač«. Najprej smo jih razvaljali, nato namazali z »zobilon« in potem spekli v pravi krušni peči. Iz krušne peči že diši! Mmmmm, bile so slastne. Zato bomo poskušali kaj podobnega speči tudi doma – pa čeprav v navadni pečici.

Marjeta Zmazek, vzgojiteljica, Vrtec Cven

Glasbena pravljica Drevo Krištof

V vrtcu Manka Golarja v Gornji Radgoni smo se minule dni vrteli na prav posebnem vrtljaku – vrtljaku dejavnosti. Gre za dvotedensko strnjeno dogajanje v okviru projekta Reggio Emilia, kjer so otroci lahko vsak dan prosto prehajali med igralnicami in se vključevali v najrazličnejše dejavnosti.

V prvi igralnici smo se osredotočili na besedilo knjige Drevo Krištof, v drugi na glasbeno spremljavo k isti pravljici, v tretji pa na plesno uprizoritev zgodbe. Nato pa smo skupaj prišli do končnega rezultata in nastala je – prava pravcata glasbena pravljica. Za otroke je bil omenjeni vrtljak zanimiv pa tudi

zelo koristen, saj so se lahko izražali v več kot sto jezikih: skozi gib, mimiko, ritem, glasbo, govor... glede na njihov interes in notranjo motivacijo. S tem pa so tudi spoznali, kako zabavno je, ko uprizorimo zgodbo iz knjige. Aleksandra Križanič, vzgojiteljica v vrtcu Manka Golarja Gornja Radgona

Pomladna

Za zimo prišla je pomlad,
moj najljubši letni čas.
Živali se iz spanja zbudijo
in si hrane zaželijo.
Pot pod noge si vzamejo,
da si lačne želodce napolnijo.
Toplo sonce greje nas
in prežene kisel obraz.
Traktorji na polju se oglasijo,
da zemljo za rastline pripravijo.
Rožice že cvetijo
in metuljčke v svojo družbo povabijo.
Ptički zažvrgolijo
in pomlad pozdravijo.

Helena Šarkezi, Anita Kociper,
podaljšano bivanje

Ljubzensko sporočilce

Draga, predraga,
ljuba, preljuba Vanja!
Pomlad je tu,
ljubezen je v zraku
in mislim sem,
ljuba, preljuba,
da šla bi v Pariz.
Tam hotel sem naročil,
njegov šef mi je sporočil,
da dobila sva najlepšo sobo
z najlepšim razgledom in s savno.
Draga, preljuba Vanja,
srček ti pošilja tvoj – Vanja!

Staša Korpič, 3. a, OŠ III Murska Sobota

Pomlad

Zunaj je pomlad. Šel sem k babici in dedku. S sestrico Tinkaro sva se lahko igrala zunaj. Videla sva različne rože, kot so zvončki, trobentice in še veliko drugih. Tisti dan je trajal še zelo dolgo. Zelo rad imam pomlad.
Nejc Fifolt, 2. a, OŠ Radenci

Prispevke pošiljajte
po elektronski pošti:
nana.rr@vestnik.si
ali po pošti: Vestnik, za
Barve otroštva, Ul. arh.
Novaka 13, M. Sobota.

TQM

Telefon za otroke in mladostnike

116 111

Odgovor je pogovor.

Nova številka, stari prijatelji.

Prvenstvo Slovenije v cestnem kolesarstvu

Primož Obal in Dušan Hajdinjak prva

124 tekmovalcev in tekmovalk pri Svetem Juriju na Goričkem – Dirko je organiziralo Športno društvo Team Turbo Tropovci

V nedeljo je pri Svetem Juriju na Goričkem potekalo Prvenstvo Republike Slovenije v cestnem kolesarstvu za amaterje, masterje in ženske. Prvenstvena cestna dirka, ki jo je organiziralo Športno društvo Team Turbo Tropovci, se je imenovala Pokal Občine Rogoševci 2013. Dirka je potekala po vaseh Sveti Jurij, Dolnji Slaveči in Večeslavci.

Dolžina kroga je bila 10,2 km, višinska razlika pa 202 m na krog. Kljub deževnemu vremenu se je na startu zbralo skupno 124 kolesarjev in kolesark. Ob 10. uri se je na 71,4 km dolgo progo (7 krogov) podala skupina kolesarjev, starih od 15 do 49 let. Nekaj minut kasneje so startali starejši kolesarji in ženske, ki so vozili 30,6 km (3 kroge).

V prvi skupini je 71,4 km dolgo in razgibano progo najhitreje prevozil Matej Lovše (Tušmobil), ki je v ciljnem sprintu ugnal Igorja Kopšeta (Team Korak naprej - Ekomaraton.si) in domačina Primoža Obala (Team Turbo Tropovci). V drugi skupini je ciljno črto po 30,6 km prvi prečkal Branko Bojanc (Sprint Novo mesto) pred Milošem Brecljem (Izvir Vipava) in Ivanom Zagorcem (KD Papež Podgorje). Zmagovalci svojih starostnih kategorij in s tem državni prvaki so postali: - amaterji (15-29 let): Primož Obal (Team Turbo Tropovci), čas 2:10:17, povprečna hitrost 32,7 km/h, - master A (30-34 let): Matej Lovše (Tušmobil), čas 2:10:16, 32,7 km/h, - master B (35-39 let): Igor Kopše (Team Korak naprej - Ekomaraton.si), čas 2:10:17, 32,7 km/h, - master C (40-44 let): Dušan Hajdinjak (Team Turbo Tropovci), čas 2:12:35, 32,13 km/h, - master D (45-49 let): Iztok Melanšek (CVS Mobile Sportstyle), čas 2:10:42, 32,59 km/h, - master E (50-54 let): Branko Bojanc (Sprint Novo mesto), čas 1:01:12, 29,9 km/h, - ma-

Na dobrih trideset kilometrov dolgo progo so se med množico moških kolegov pogumno podale tudi kolesarke.

FOTOGRAFIJA
NATAŠA JUHNOV

ster F (55-59 let): Boštjan Slak (KD Brda Dobrovo), čas 1:01:35, 29,72 km/h, - master G (60-64 let): Matej Mihovec (ŠD Turbo M), čas 1:03:11, 28,96 km/h, - master H (65-69 let): Alojz Oblak (ŠD Bam.bi), čas 1:03:31, 28,81 km/h, - master I (od 70 let naprej): Herbert Kotnik (KD Mengeš), čas 1:09:15, 26,43 km/h, - ženske A

(do 34 let): Danijela Svetik (KD Brda Dobrovo), čas 1:03:21, 28,89 km/h, - ženske B (35-49 let): Andreja Jagodic (ŠD Bam.bi), čas 1:02:40, 29,2 km/h, - ženske C (od 50 let naprej): Ivanka Škelj (KD Brda Dobrovo), čas 1:10:34, 25,93 km/h.

Vsi pomurski kolesarji so se uvrstili takole - amaterji: - Primož Obal (Team Tur-

bo Tropovci), 1. mesto, - Matej Fujs (Team Turbo Tropovci), 8. mesto, - Jernej Petovar (KK Bike-EK Haloze 2002), 9. mesto, - Dušan Fister (Team Korak naprej - Ekomaraton.si), 11. mesto, - Matej Flisar in Mihael Režonja (oba KK Tropovci) sta odstopila; master A: - Goran Salavec (Team Turbo Tropovci), 2. mesto, - Primož Kau-

čič (Team Korak naprej - Ekomaraton.si) je odstopil; master B: - Miran Titan (KK Tropovci), 14. mesto; master C: - Dušan Hajdinjak (Team Turbo Tropovci), 1. mesto; master D: - Janez Donša (Team Turbo Tropovci), 3. mesto; master E: - Zoran Antolin (Team Turbo Tropovci), 9. mesto. **M. Ha.**

teden v številkah

Judo

Mednarodni turnir, Zeltweg v Avstriji (9 držav) - U-14: 1. Aleksander Ferenčak (do 55 kg), 2. Jan Lukač (do 42 kg), 5. Jan Grah (do 50 kg), vsi Judo klub Murska Sobota. U-12: 2. Gabriel Zdravec, U-14: 7. Mitja Virag, U-16: 5. Marcel Lešnjak Čizmašija, vsi Judo klub Beltinci.

Karate

V Mitterschillu v Avstriji so se pomurski karateisti udeležili mednarodnega tekmovalstva v katah in borbah. Skupno se ga je udeležilo 624 tekmovalcev iz 16 držav. Za Mursko Soboto je tekmovala Silvija Rajnar in zasedla 3. mesto v borbah (mladinke do 53 kg) Za Radence je tekmoval Sani Skotnik in zasedel 1. mesto v borbah (mlajši dečki do 37 kg), Marko Tkavčič pa 2. mesto v borbah (mladinci do 68 kg). Za Ljutomer je tekmovala Tanja Vrtnjak in zasedla 1. mesto v borbah (mladinke nad 59 kg) in 3. mesto v borbah absolutno.

Kolesarstvo

4. in 5. maja so mladi kolesarji KK Tropovci nastopili kar na dveh dirkah. V Ajdovščini (4. 5.) z obilo smole, padla sta Uroš Bagari in Žiga Horvat, a je ta zadnji kljub padcu v kategoriji mlajših mladincev zasedel 11. mesto. Odlično je v isti kategoriji tekmoval Matej Škafar, ki je zasedel 2. mesto. Naslednji dan je bil v Dragatušu Matej Škafar ponovno odlični in je zasedel 4. mesto med mlajšimi mladinci, Žiga Horvat pa je po trku na startu zaostal za vodilnimi. Uroš Bagari je med dečki A zasedel zelo dobro 7. mesto.

Namizni tenis

Na 2. državnem TOP-turnirju za mladince v Kidričevem je nastopilo 24 najboljših slovenskih mladincev po jakostni lestvici z izjemo prvega mladincev Ludvika Peršolje iz Gorice. Prekmursko čast je spet najbolj uspešno branil Patrik Sukič (Kema), ki je v prvi jakostni skupini

ob petih zmagah in dveh porazih zasedel drugo mesto, Mario Kolbl iz Sobote pa je bil sedmi (2 : 5). Uspeh je dopolnil Luka Norčič (Kema), ki je v tretji skupini zasedel drugo mesto (5 : 1).

Kickboxing

Na tekmi svetovnega pokala v Innsbrucku je med 1570 tekmovalci za slovensko reprezentanco uspešno nastopil David Žibrat z Mote, član novega Kickboxing kluba Murska Sobota. Žibrat je v boju za prvo mesto v finalu premagal svetovnega podprvaka iz Avstrije in tako dosegel svoj največji letošnji uspeh.

Hokej na travi

Končalo se je tekmovalstvo v interligi. Po sedemkrat osvojenih prvih mestih so slovenski prvaki Lipovci na Dunaju tokrat izgubili proti avstrijski ekipi Wiener Neudorf z 0 : 1 in tako letos ostali brez naslova in na koncu zasedli drugo mesto.

Spidvej

Na tretji dirki odprtega državnega prvenstva v Krškem je med spidvejistih iz Češke, Avstrije, Madžarske in Slovenije zmagala Ljubljana pred Krškim in ekipo Speedway Team iz Lendave. Pri lendavskem moštvu je Aleksander Čonda zbral 18, Ladislav Viča pa 5 točk.

Atletika

Na 2. mednarodnem tekaškem maratonu Komenda je na 21 km dolgi progi tekla tudi Radgončanka Jožica Šiftar, članica Tekoške sekcije Radenska. Šiftarjeva je v absolutni konkurenci s časom 1:46,21 zasedla sedmo mesto, v svoji starostni kategoriji pa je bila druga.

Na prvem dnevu kvalifikacij za atletski pokal Slovenije v Mariboru so eno medaljo osvojili tudi tekmovalci Atletskega kluba Panvita Murska Sobota. V teku na 5000 metrov je Dejan Preindl s časom 15,53,45 zasedel drugo mesto.

Med pomurskimi atleti je bila Tina Jureš, zdaj članica Poljan, v teku na 100 metrov s časom 12,49 peta. Nino Celec je bil v skoku v daljino s 613 centimetri osmi, Mitja Šadl pa v teku na 1500 metrov s časom 4:30,15 deseti.

Kegljanje

V Celju je bilo državno prvenstvo invalidov v kegljanju, kjer so pomurski tekmovalci osvojili pet medalj. Prvo mesto je v svoji kategoriji zasedla Jelka Orban, druga je bila Marija Jurančič in tretja Silva Mlinarič, vse iz Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota. Prvo mesto v svoji kategoriji invalidnosti je osvojila tudi Majda Kaučič iz Društva invalidov Gornja Radgona, drugo pa Slavko Dunaj iz Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije Murska Sobota.

Nogomet

Potem ko je nepreklicno odstopil trener Aleksander Baša, je izvršni odbor NK Nafta 1903 za novega trenerja članskega moštva imenoval Ivana Davida, nekdanjega igralca Nafta, MTČ-ja, Maribora, Varteksa in Beltince. David je po uspešni igralni karieri treniral mladince in člane Nafta, Odrance, Črenšovce, Omladinca iz Hrvaške, Beltince, Viko Omladinca iz Hrvaške, Göpingen iz Nemčije in Hotizo. Vodstvo kluba se je z Davidom dogovorilo za sodelovanje do konca te sezone.

20. krog MNL Lendava: Veterani Tur-nišče - Dobrovnik 2 : 5, Nafta veterani - Olimpija Dolga vas 1 : 4, Zvezda Dolina - Renkovci 3 : 1, Žitkovci - Nedelica 0 : 5, Panonija Gaberje - Kapca 2 : 0, Čentiba - Petišovci 5 : 1, Mostje - Graničar 3 : 0. Na lestvici vodi Dobrovnik s 50 točkami, Nedelica 45, Mostje 41. Pari 21. kroga: Graničar - Panonija Gaberje, Nedelica - Nafta veterani, Renkovci - Žitkovci, Zvezda Dolina - Čentiba, Olimpija Dolga vas - Mostje, Kapca - Veterani Tur-nišče, Dobrovnik - Petišovci. **Pripravil T. K.**

Nova zmaga Tropovčana

Špilak slavil v Frankfurtu

201 kilometer v 4 urah, 52 minutah in 7 sekundah

Simon Špilak nadaljuje izvrstne predstave. Tropovčan se je tokrat ponovno povzpел na zmagovalni oder, in to kar na najvišjo stopničko. Član ruske Kajtjuše je na 52. enodnevnem mednarodni kolesarski dirki v Frankfurtu prehitel vso konkurencu in najhitreje opravil z 201 kilometer dolgo progo, drugi je bil lanski zmagovalec Italijan Moreno Moser. Špilak je do zmage prišel v ciljnim sprintu, ko je 150 metrov pred

koncem ugnal Moserja, medtem ko je Greipel, ki je zmagal v ciljnim sprintu glavnine, na koncu končal na tretjem mestu.

S preizkušnjo v Frankfurtu, ki velja za eno izmed petih najpomembnejših dirk v Nemčiji, je opravil v štirih urah, 52 minutah in sedmih sekundah. To je bila Špilakova tretja zmaga v letošnji sezoni. **S. K.**

Mednarodni turnir v Ravenni

Rokoborci petkrat zlati v Italiji

Gumilar in Kočar dopolnila uspeh z drugim mestom

Italijansko mesto Ravenna je gostilo tradicionalni mednarodni turnir v rokoborbi. Tekmovalci so se pomerili v grško-rimskem slogu, in sicer v konkurenci dečkov in mladincev, še posebej pa so se izkazali soboški rokoborci.

Člani RD Sobota so se iz Italije vrnili s sedmimi medaljami, med njimi je bilo kar pet zlatih in dve srebrni. V ekipni konkurenci je sicer sodelovalo 22 klubov, tudi tam pa so soboški ro-

koborci prišli na zmagovalni oder, saj so zasedli skupno tretje mesto.

Prva mesta so v konkurenci dečkov zasedli Nejc Gomboc v kategoriji do 38 kilogramov, Klemen Podgorelec do 48 kilogramov, Timi Gumilar do 53 kilogramov in Aljaž Zdravec do 66 kilogramov, medtem ko je Daniel Kočar slavil pri mladincih v kategoriji do 55 kilogramov. Uspeh sta z drugima mestoma dopolnila Luka Gumilar in Denis Kočar. **S. K.**

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

PNL

Črenšovci in Nafta na vrhu

Turnišče ogroža vodilne, Apače na dnu lestvice

20. krog: Črenšovci – Hodoš 2 : 0, Nafta 1903 – Velika Polana 1 : 1, Turnišče – Virs Bistrica 4 : 2, GMT Bogojina – Tišina 2 : 3, Hotiza – Apače 6 : 2, Permanens Kobilje – Šalovci 1 : 2, Lesoplast Križevci – Kema Puconci 3 : 1.

21. krog: Puconci – Kobilje, Apače – Bogojina, Križevci – Črenšovci, Šalovci – Hotiza, Tišina – Nafta, Velika Polana – Turnišče, Bistrica – Hodoš.

Lestvica: Črenšovci in Nafta 41, Turnišče 39, Križevci 34, Hotiza 32, Kobilje 29, Tišina, Bistrica in Velika Polana 24, Šalovci 22, Puconci 20, Hodoš 17, Bogojina 14, Apače 12 točk.

T. K.

Nogometaši Bistrice (v zelenih dresih) na gostovanju v Turnišču niso uspeli ustaviti napadov domačinov, ki so na koncu slavili s 4 : 2. Za Turnišče so zadeli Koren (v 9. minuti), Zelko (v 58.), Šemen (v 75.) in Prša (v 80.), za Bistrico pa sta gola dosegla Hožjan (v 27. minuti) in Žugelj (v 49.). FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

NK Rakičan v boju za obstanek

Marjan Žekš: »O izpadu iz lige ne razmišljamo«

Odločilni bosta naslednji tekmi – Gostovanje pri Malečniku, doma z Zrečami

Nogometaši Rakičana so v 20. krogu tretje slovenske lige poskrbeli za največje presenečenje, saj so v gosteh z 2 : 1 ugnali do tedaj vodilni Veržej. Zmaga skorajda ne bi mogla priti v boljšem trenutku, saj sta oba neposredna tekmečca za obstanek, Malečnik in Zreče, morala priznati premoč svojima nasprotnikom.

»Končno so se nam vsi segmenti igre postavili na pravo mesto. Tisto, kar smo napravili na prejšnjih tekmah, se nam je tokrat vrnilo v obliki zmage. Ta je zelo pomembna pred nadaljevanjem prvenstva, saj smo se neposrednim konkurentom za obstanek približali na dve oziroma štiri točke,« je bil po zadnjem srečanju zadovoljen veteran Marjan Žekš. S soigralci ga zdaj čaka krčevit boj za obstanek, bržkone pa bosta odločilni že prihajajoči tekmi z Malečnikom in Zrečami.

»Pred nami sta verjetno najpomembnejši tekmi v letošnjem prvenstvu. Če bi nam proti Malečniku in Zrečam uspelo iztržiti poln izkupiček, bi

Kapetana Rakičana Marjana Žekša s soigralci čaka krčevit boj za obstanek v tretji ligi. FOTOGRAFIJA ALEŠ CIPOT

bili že zelo blizu obstanka v ligi, to pa je tudi naš primarni cilj. Z gostovanjem pri Malečniku se moramo obvezno vrniti s pozitivnim izidom, ki ga bo po-

tem treba nadgraditi z domačo zmago proti Zrečam,« se pomembnosti naslednjih dveh tekem zaveda kapetan Rakičana, ki meni, da je prednost njegove ekipe predvsem v dobri kondicijski pripravljenosti. »Zavedam se, da bomo proti Malečniku imeli priložnosti. Morda bodo te prišle šele v zadnjih petnajstih minutah, morda že prej. Pomembno je, da na koncu ostanemo mirni in izkoristimo priložnosti, ki se bodo ponudile,« dodaja Žekš.

Če se v naslednjih dveh tekmah ne bi izšlo po načrtih Rakičana, bi bil izpad iz lige dokaj blizu. Toda rakičanski kapetan o tem noče niti slišati. »Ne, o tem ne razmišljamo. Ali bi bil izpad hud udarec za klub, je v tem trenutku še pretežko govoriti. Je pa res, da je vprašanje, kakšen bi bil potem kader za prihodno sezono. Kdo ve, koliko igralcev bi nato želelo ostati pri nas. Toda, kot pravim, verjamem, da se bomo uspeli izvleči,« optimistično napoveduje Žekš.

Smiljan Kuhar

3. SNL vzhod

Rakičan presenetil Veržej

Sedem golov Tromejnika – Stabilni Odranci

Farmtech Veržej – Rakičan 1 : 2, Šmarje pri Jelšah – Zreče 2 : 0, Aha Emmi Bistrica – Grad 0 : 2, Koroška Dravograd – Agroservis Beltinci 4 : 1, Kovinar Štore – Avto Rajh Ljutomer 1 : 1, Odranci – Malečnik 2 : 1, Tromejnik G-Sukič – Čarda 7 : 1.

Pari 21. kroga: Malečnik – Rakičan, Koroška Dravograd – Farmtech Veržej, Zreče – Kovinar Štore, Avto Rajh Ljutomer – Tromejnik G-Sukič, Čarda – Odranci, Agroservis Beltinci – Aha Emmi Bistrica, Grad – Šmarje pri Jelšah.

Veržej doma izgubil

Igrišče Veržej – Čistina, 150 gledalcev, sodnik: Peter Mertelj (Hajdina). Strelci: Godvajš (16, 11-m), 1 : 1 Karnet (23), 1 : 2 Piberčnik (70). Rumeni kartoni: Godvajš, Žekš, Piberčnik, Kalamar, Škerlak.

Farmtech Veržej: Andrejč, Pelcl, Polajžer, Lukač, Kavaš, Kocuvan (Kosi, 72), Lovrec, Trstenjak (Sečko, 77), Kaučič (Hodnik, 72), Karnet, Ropoša.

Rakičan: S. Gerendaj, Žekš, U. Bagari, Kalamar, Lapoši (Škerlak, 46), Botjak, Godvajš (Vogrin, 85), A. Gerendaj (M. Bagari, 67), Bencak, Piberčnik, Rajnar.

Grad ugnal Bistrico

Igrišče v Slovenski Bistrici, 130 gledalcev, sodnik: Aleksandar Matković (Ravne na Koroškem). Strelci: 0 : 1 Šprah (24), 0 : 2 Štrukelj (55). Rumeni kartoni: Iršič, Korošec, Obrovnik; Rogač, Dugonjič. Rdeč karton: Obrovnik. Grad: Klemenčič, Ma. Rogač, Krauthaker, Mi. Rogač, Ribaš, Sukič, Štrukelj, Banfi, Sajko, Dugonjič, Šprah.

Visok poraz Beltincev

Športni center Dravograd, 100 gledalcev, sodnik: Roman Glažar (Hajdina). Strelci: 1 : 0 Leskovec (21), 2 : 0 Pavličič (45), 3 : 0 Pešl (67, 11-m), 4 : 0 Fasvald (79), 4 : 1 Tkalec (90). Rumeni kartoni: Slemenik, Pavličič; Pavel, D. Zlatar, Berden.

Agroservis Beltinci: Vöröš, Pavel (Šeruga, 46), Šiško, D. Zlatar, Slavič, Smodiš, Kerec, Tkalec, Berden (Zelko, 64), Pejnovič (Smej, 72), Kovač.

Ljutomeru le točka

Igrišče v Štorah, 100 gledalcev, sodnik: Armando Šorli (Maribor). Strelci: 1 : 0 Korun (28), 1 : 1 Cigliarič (71). Rumeni kartoni: Bezovnik, Drobne; Bogdan, Majerič, Munda. Rdeč karton: Munda.

Avto Rajh Ljutomer: Kuzma, Bodan, Novak, Kuzmanovski, Žinko (Munda, 77), Majerič, Grizold, Smolkovič, Šnajder, Leben (Cigliarič, 46), Panič (Kristl, 84).

Šmarje	12	3	5	49	23	39
Dravograd	12	1	7	41	28	37
Veržej	12	0	7	44	28	36
Beltinci	10	4	6	40	27	34
Čarda	10	4	6	37	37	34
Odranci	9	5	6	33	25	32
Tromejnik	9	3	8	44	38	30
Ljutomer	7	6	7	20	24	27
Grad	8	2	10	31	33	26
Bistrica	7	4	9	20	24	25
Zreče	6	5	9	15	33	23
Malečnik	6	3	11	22	33	21
Rakičan	5	4	11	31	49	19
Kovinar	3	2	14	17	42	11

Raduha poskrbel za preobrat

Športni park Odranci, 200 gledalcev, sodnik: Vojko Goričan (Loče pri Poljčanah). Strelci: 0 : 1 Jerebic (46, ag.), 1 : 1 Raduha (57), 2 : 1 Raduha (81). Rumeni kartoni: Horvat, Jerebic; Toplak, Legčević, Harl.

Odranci: M. Gönc, Graj (Vori, 63), Mlinarič (Balažic, 88), Jerebic, Žerdin, Matjašec, Sreš (Horvat, 84), Tkalec, Žnidarič, J. Gönc, Raduha.

Tromejnik razbil Čardo

Igrišče v Kuzmi, 300 gledalcev, sodnik: Samo Veselič (Maribor). Strelci: 1 : 0 Čontala (2), 2 : 0 Bokan (4), 3 : 0 Bokan (6), 4 : 0 Sukič (8), 5 : 0 Čontala (21), 6 : 0 Bokan (60), 6 : 1 Krajnc (80), 7 : 1 Sukič (85). Rumeni kartoni: Prša, Mauko, Recek.

Tromejnik G-Sukič: Bohar, Horvat (M. Mešič, 84), Potrč (Ulen, 75), D. Mešič, R. Kous, R. Bokan, Janža, Čontala, Šnurer, B. Kous (Grah, 61), Sukič.

Čarda: Prša, Zadavec, Recek, Lovrenčec (Gjergjek, 80), Flisar, G. Pavel, Mauko, Vöröš (Madjar, 60), U. Pavel (Vogrinčič, 65), Škafar, Krajnc.

Smiljan Kuhar

V soboto, 11. maja, ob 15.00 v Pečarovcih: 9. Pečarovski tek + pohod (pomurski pokal). Organizator: Turistično, kulturno in športno društvo Pečarovci. Informacije: Jožef Rituper, tel.: 041 346 636 ali elektronski naslov: jozef.rituper@gmail.com.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajzname.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev in vadbo.

Mura klonila v Ljubljani

Igra je, dosežkov ni

Prvenec Vaša v črno-belem ni bil dovolj – Zaostanek za Aluminijem ostaja pet točk

Stadion Stožice, 820 gledalcev, sodnik: Darko Čerferin (Kranj). Strelci: 1 : 0 Omladič (19), 1 : 1 Vaš (23), 2 : 1 Valenčič (77). Rumena kartona: Fink, Majer.

Olimpija: Šeliga, Jovič, Fink, Mitrovič, Mlinar, Delamea, Ivelja, Lovrečič, Omladič, Trifkovič, Šporar in Bešič (Valenčič, 61).

Mura 05: Drakovič, Majer, Rep (Ploj, 80), Vaš, Travner, Vinko (Šimič, 71), Barbič, Kurbus, Sačer, Maruško in Mlinarič (Mörec, 83).

Srečanje 31. kroga v prvi ligi privržencem Mure 05 ni prineslo zadovoljstva, vsaj tistega točkovega ne. Črno-beli so v Ljubljani po bojevitih in pogumni igri morali priznati premoč domačim igralcem, ki so v Stožicah slavili z 2 : 1. Varovanci Anteja Šimundže so na vodilni zadetek domačih dobro odgovorili in prek Vaša v 23. minuti poskrbeli za izenačenje, nato pa si do konca srečanja priigrali še nekaj obetavnih akcij, a zadetka ni bilo. Na drugi strani so imeli tudi domači igralci kopico lepih priložnosti, eno

Maribor le korak do naslova

31. krog: Olimpija – Mura 05 2 : 1 (1 : 1), Triglav – Maribor 1 : 2 (0 : 1), Celje – Gorica 2 : 3 (2 : 1), Aluminij – Rudar 3 : 5 (1 : 2), Koper – Domžale (tekma včeraj zvečer).

32. krog: Mura 05 – Celje, Rudar – Koper, Gorica – Aluminij, Domžale – Triglav, Maribor – Olimpija.

Maribor	22	4	5	69	27	70
Olimpija	18	6	7	63	31	60
Domžale	14	7	9	35	29	49
Koper	12	11	7	41	33	47
Celje	11	11	9	31	28	44
Rudar	10	7	14	36	48	37
Triglav	8	9	14	32	43	33
Gorica	8	9	14	38	53	33
Aluminij	7	7	17	31	56	28
Mura 05	6	5	20	35	63	23

izmed teh pa je v drugi gol in zmago pretvoril Valenčič in še dodal sol na rane soboškega prvligaškega moštva.

Pet krogov pred koncem prvenstva je zaostanek Mure za devetim Aluminijem pet točk, ekipi pa se bosta v 33. krogu med seboj še udarili v Kidričevem. Če bi Muri 05 to soboto uspelo premagati Celje, na drugi strani pa Aluminij ne bi slavil v Gorici, bo dvojni v Kidričevem idealna priložnost za črno-bele, da se odlepijo z dna državne razpredelnice. Celjane med tednom čaka še obračun v pokalu in glede na to, da je zanje to edina vstopnica za Evropo, bodo na igrišče poslali svoje najboljše nogometaše. To bi znala biti voda na mlin Mure, saj se utrujenost v tej fazi prvenstva še kako pozna. Seveda bodo morali črno-beli v zadnjih petih krogih najbrž izkoristiti sleherno priložnost, ki se jim bo ponudila med tekmo. Zapravljenega je bilo že preveč in vsaka naslednja neizkoriščena priložnost bi bila lahko usodna.

Smiljan Kuhar

Namizni tenis

Po državnem še en naslov za Kemo

Prvič ekipi iz istega kluba

Namiznoteniški igralci Keme so minuli konec tedna na Ravnah na Koroškem dosegli nov zgodovinski uspeh puconskega namiznega tenisa. Prva ekipa je osvojila svoj tretji naslov pokalnega zmagovalca Slovenije in si tako po tretjem naslovu državnih prvakov, ki ga je osvojila v začetku aprila, prvič priigrala tudi dvojno krono v isti sezoni. Uspeh kluba je dopolnila še druga ekipa Keme s trenerjem Mirkom Ungerjem ml., ki je na finalnem turnirju zasedla četrto mesto, a to ne zmanjšuje dosežka, ko sta prvič v zgodovini slovenskega pokalnega tekmovanja na sklepnem turnirju nastopili dve ekipi istega kluba.

Prva ekipe Keme, za katero je v finalu po poškodbi Dominika Škrabana nastopil tudi njen trener in legenda slovenskega namiznega tenisa Štefan Kovač, je v polfinalu s 5 : 3 premagala novomeško Krko, nato pa v finalu še večne rivala, ekipo Maribora s 5 : 2.

Polfinale: Kema I – Krka 5 : 3 (Ropoša 3, Horvat 1, Kovač 1), Maribor – Kema II 5 : 1 (Horvat G. 1)

Final: Kema Puconci I – ŽNTK Zavarovalnica Maribor 5 : 2

Ropoša – Plohl 3 : 1, Kovač – Zafoštnik 0 : 3, M. Horvat – Črepnjak 3 : 1, Ropoša – Zafoštnik 0 : 3, M. Horvat – Plohl 3 : 1, Kovač – Črepnjak 3 : 2, M. Horvat – Zafoštnik 3 : 2

Za tretje mesto: Krka – Kema II 5 : 1 (Sukič 1).

T. K.

Inline-skater liga

Fčele slabo pičile Tigre

Popustile tik pred koncem – Gostje so se morali za zmago pošteno potruditi

Pomurska ekipa Horobek Fčele, ki nastopa v avstrijski inline-skater hokejski ligi, je odigrala prvo srečanje letošnjega prvenstva. Na domačem terenu v Beltingu je gostila Tigre iz Stegersbacha, ki

so bili na koncu uspešnejši z 9 : 7. Gostje so bolje odigrali prvi polčas, ko so zmagali s 4 : 3, v nadaljevanju pa so se morali Avstrijci kar pošteno namučiti za zmago. Domači igralci so namreč zaostanek

ob polčasu spremenili v vodstvo s 6 : 5, izid pa je bil nazadnje izenačen na 7 : 7, nato so gostje dosegli dva zadetka in se veselili prve zmage v letošnji sezoni. S. K.

Domači igralci so uspeli preobrniti zaostanek ob polčasu, za kaj več pa jim je zmanjkalo moči. FOTOGRAFIJA SMILJAN KUCHAR

Ženski nogomet

Pomurje Teleing slavilo na mednarodnem turnirju v Umagu

Nogometoškinje do 17. leta zmagale v vseh tekmah – Premagale tudi favorizirano ekipo Brescie

Članice Pomurja Teleinga dominirajo med prvotigaškimi ekipami, prihodnje igralke prve ekipe pa so na turnirju v Umagu dokazale, da se za prihodnost ženskega nogometa v Pomurju ni treba bati. V organizaciji NK Savudrija je

potekal mednarodni turnir za dekleta do sedemnajstega leta starosti, med seboj pa se je pomerilo pet ekip. Uspeha so se na koncu s štirimi zmagami in brez izgubljene točke veselile nogometoškinje Pomurja Teleinga, ki so med

drugim vknjižile prestižno zmago z 2 : 1 nad favorizirano ekipo italijanske Brescie. Mlade nogometoškinje so s 3 : 0 premagale še ekipo Jack pot Rijeka in ŽNK Radomlje, od Jevnice pa so bile prepričljivo boljše (8 : 0).

Posebna žirija je na turnirju izbrala tudi najboljšo igralko, Špelo Kolbl, nogometoškinjo Pomurja Teleinga, ki je bila s šestimi zadetki tudi najboljša strelka pomurske ekipe. S. K.

Mlade pomurske igralke so res lahko zadovoljne, saj so na turnirju v Umagu »pomendrale« vse tekmice. FOTOGRAFIJA BOŠTJAN ROUS

kdaj, kaj, kje

Sobota

Nogomet

Ob 16.30 tekmi I. MNL MS: Bratonce – Dokležovje, ŠD Roma – ŠD NK Rotunda.

Ob 17. uri tekma 1. SNL: Mura 05 – Celje. Tekmi 3. SNL-vzhod: Avto Rajh Ljutomer – Tromejnik G-Sukič in Čarda Martjanci – Odranci. Tekmi PNL: Kema Puconci – ŠD Permanens Kobilje in Apače – GMT Bogojina.

Rokomet

Ob 19. uri tekmi 2. lige: RK Pomurje – RK Brežice (poslovilna tekma veterana Tomaža Merice) in RK Arcont – RK Ajdovščina (v športni dvorani v Radencih).

Nedelja

Avto-moto

Ob 10. uri v Industrijski ulici v Murski Soboti: Drag Race.

Rokomet

Ob 15. uri tekma 1. B-lige za članice v športni dvorani Radenci: ŽRK Mille-nium – ŽRK Branik.

Nogomet

Ob 16.30 tekme I. MNL MS: Gančani – Lipa, Aqua-Ižakovci – Slatina, NK Goričanka – Serdica Kleparstvo Šinko, ŠD NK Pušča – ŠNK Bakovci in Cankova – ŠD Cven.

Ob 17. uri tekmi 3. SNL vzhod: Agroservis Beltinci – Aha Emmi Bistrica in Grad – Šmarje pri Jelšah. Tekme PNL: ŠD NK Lesoplast Križevci – Črenšovci, Šalovci – Hotiza, Tišina – Nafta 1903, ŠD Velika Polana – Turnišče in Virs Bistrica – Hodoš.

Rokomet

Nova zmaga Pomurja

Mladi Radgončani klonili v Črnomlju

Ajdovščina : Pomurje
30 : 35 (14 : 18)

Rokometoški Pomurja pred koncem sezone nizajo uspeh za uspehom. Na četrti zaporedni tekmi brez poraza so v gosteh brez večjih težav premagali Ajdovščino in se tako povzpeli na enajsto mesto prvenstvene lestvice s 13 točkami. Strelci za Pomurje: Jan-kovič 10, Petraš 8, Kreft 7, Kozelj 4, Merica 4, Pintarič 1, Ščavničar 1. V soboto ob 19. uri bodo Sobočani doma odigrali zadnjo tekmo sezone z ekipo Brežic (trenutno 7. mesto), obenem pa se bo od aktivnega igranja poslovil dolgoletni rokometoški pomurski ekip Tomaž Merica.

Črnomelj : Arcont Radgona
31 : 25 (14 : 11)

Na zadnje gostovanje v sezoni je odpotovalo vsega deset igralcev Arconta Radgone. Mladi Radgončani so se v prvem polčasu še uspeli enakovredno kosati z domačim moštvom, v nadaljevanju pa se je poznala kratka klop. Radgončani po številnih poškodbah in odhodih igralcev že nekaj tekem predvsem nabirajo dragocene izkušnje in tudi na tem srečanju so se vsekakor lahko naučili nekaj za prihodnjo sezono. Strelci za Arcont: Kocbek 7, M. Žunič 6, Ketiš 5, Šijanec 3, Petrovič 3, A. Žunič 1. Arcont je zdaj na desetem mestu prvenstvene lestvice, ima pa 15 točk. V zadnjem krogu Arcont Radgona v soboto ob 19. uri gosti Ajdovščino (trenutno 8. mesto).

T. K.

besede mode

Vse v enem

Hkrati denarnica in ovitek za mobilni telefon – Pomladni vzorci

Vsaka torbica ali denarnica velja toliko, koliko predalčkov ima. Če ima vsaka kartica svoje mesto, ni večjega zadovoljstva, saj jo vedno najdemo tam, kjer jo pričakujemo. Posebne torbice in denarnice, ki se jim ne moremo odreči, lahko nadomestimo le z bolj domiseljnimi; bolj funkcionalnimi in lepimi.

Denarnica za mobilni telefon

Majhna torbica ima lahko zelo pomembno funkcijo. Nosi kartice, denar, dokumente in mobilni telefon. Kolikokrat se nam zgodi, da pozabimo eno ali drugo. Če imamo mobilni telefon vedno spravljen v denarnici, se nam ne more zgoditi, da denarnico pozabimo doma. Ponavadi bolj mislimo na to, kje smo pustili mobilni telefon, zato ga imamo pogosteje pri roki kot denarnico. Denarnica je vča-

sih tako pospravljena, da jo nekateri težko najdemo.

Vsake oči imajo svojega malarja, ali kako že ...

Nekateri prisegamo na rdečo barvo denarnice zaradi pregovora, ki pravi, da potem denarja nikoli ne zmanjka. Nekaterim so všeč črne, ker jim ni treba misliti o kakšnih kombinacijah. Moda seveda lahko vse obrne na glavo in si izmisli tisoč pomladnih vzorcev, ki so zares edinstveni. Po principu izberi si svojega. Internetne trgovine so res krasne, saj lahko takoj izbereš svoj vzorec, ga opazuješ in kupiš.

Včasih se je dobro ustavit in pomisliti, kaj damo iz torbe in kaj v njej pustimo. Posebne večfunkcionalne denarnice so morda nekaterim prava rešitev.

Tatjana Kalamar Morales

privlačno

Vrtni stol

Sveže in moderne zgodbe stolov – Prijeten bombaž

Oko je krasen organ, saj nas poveže z vsem vidnim prek možganov. Zelena zgodba, ki se pravkar dogaja v naravi, je fantastična za sproščanje. Če se lahko na vrtu usedemo na poseben stol, je lahko naša izkušnja zmeraj znova izjemna.

Poliratan

Stol, ki nam omogoča poseben pogled, je lahko tako visok, da nam daje poseben okvir. Poliratan je material, ki se skupaj z aluminijem in bombažem tako kombinira, da ustvarjena zgodba deluje sveže in moderno. Veliko vrtnih garnitur je iz poliratana, a stolov, ki bi bili kraljevsko visoki, na terasah ni videti prav veliko. Prav ta višina je tista, ki ustvarja poseben okvir, kadar pogledamo v nebo.

Bombaž

Vsak vrtni stol ponuja prijetnejše počutje, če je oblazinjen. Tanke blazine, ki so prevlečene z bombažem, so zelo prijetne za počutje. Bombaž je naravni material, njegova kakovost pa je povezana s postopkom mercerizacije, ki daje bombažu poseben sijaj. Ni vseeno, kakšne kakovosti so materiali, ki »sodelujejo« pri vrtnih garniturah, saj izpostavljanje soncu in dežju prinaša drugačen videz. Sčasoma ugotovimo, da so se barve spremenile in podobno.

Izbor vrtnih stolov in garnitur je izjemnega pomena, če je zunaj prostor za vsakdanji odih.

Tatjana Kalamar Morales

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Klimakterijske težave

Klimakterij je obdobje nekaj let okoli menopavze, ko pride do sprememb v delovanju jajčnikov, kar ženska opazi najprej kot spremembo mesečnega perila

Pri nekaterih posameznicah so posebno moteči vročinski oblivi; gre za navale vročine v glavo, ki se subjektivno kažejo kot ponavljajoče se faze zardevanja, znojenja, občutka vročine in jih spremljajo palpitacije (občutek bitja srca), tesnoba in mrazenje. Običajni so pogostejša utrujenost, razdražljivost, izrazito spremenljivo razpoloženje in nespečnost. Tem težavam se čez čas pridružijo ponavljajoča se vnetja mehurja, uhajanje urina (recimo pri kašljanju, poskakovanju) in suhost nožnične sluznice, kar ženska zazna kot suho in pekočo nožnico, srbeče zunanje spolovilo ter bolečine pri spolnih odnosih.

Opisane težave lahko ženska lajša na različne načine, najučinkoviteje z uporabo hormonskega nadomestnega zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik. Gre za uporabo spolnih hormo-

nov, običajno dveh vrst (estrogena in progesterona), v obliki tablet, obližev ali za vaginalno uporabo. Zadnja pride v poštev pri izraženih težavah nožnične sluznice. Zdravila je treba uporabljati redno, običajno nekaj let in pod nadzorom zdravnika. S tem in predvsem časovno omejenim trajanjem zdravljenja omilimo oziroma se izognemo sicer nekoliko povečanemu tveganju za pojav nekaterih vrst raka (dojk, endometrija, jajčnika). Mediji so v preteklosti radi poudarjali povečano tveganje, ob tem pa pozabili dodati primerjavo z nekaterimi dejavniki, ki to tveganje še povečajo. Statistično gledano ima predebela ženska (z ITM, večjim od 35) ali taka, ki popije dnevno večjo količino alkohola od priporočene, večje tveganje za nastanek raka dojk, kot če bi pet let uporabljala hormonsko nado-

metno zdravljenje. Obenem prinaša to zdravljenje nekatere koristi, kot sta manjše tveganje za raka debelega črevesja in danke ter pojav osteoporoze. Uporaba spolnih hormonov, tako hormonske kontracepcije kakor tudi hormonskega nadomestnega zdravljenja, nekoliko poveča možnost nastanka venske tromboembolije. Uporabnicam zato pri pojavu nekaterih opozorilnih znakov (npr. boleče otekanje nog, nenadna bolečina v prsih, oteženo dihanje) svetujemo obisk pri zdravniku. Tveganje je najbolj izrazito v prvem letu uporabe, a hkrati nižje kot v nekaterih situacijah, recimo v času nosečnosti.

Ob uvajanju zdravljenja se pri nekaterih posameznicah lahko izrazijo neželeni učinki, ki čez čas običajno zbledijo. Ob morebitnih prebavnih težavah priporočamo jemanje tablet po jedi ali zvečer pred spanjem. Ker občutljivost dojk sčasoma izzveni, je povsem na mestu dvom o učinkovitosti dodatka svetlinovega olja, ki naj bi po nekaj tednih uporabe uspelo ublažiti te težave. Pri krčih v nogah priporočamo redno vadbo, ki omogoča ženskam tudi boljše prenašanje nekaterih drugih klimakteričnih težav.

Zdravstveni delavci že nekaj časa opažamo strah pred hormonskim nadomestnim zdravljenjem, a hkrati povsem nekritičen odnos prav teh žensk do bioidentičnih hormonov. V osnovi gre za praktično iste oziroma zelo podobne hormone, pridobljene na drugačen način. A ker pri bioidentičnih hormonih ne gre za registrirana zdravila, tem pripravkom ne moremo zaupati glede kakovosti, saj je niso potrdile nadzorne službe. Dvom o učinkovitosti in predvsem varnosti takih pripravkov je tako povsem upravičen.

Bojan Madjar, mag. farm.

z našega štedilnika

Spomladanski zvitki po moje z regratom

Zvitek listnatega testa, 6 žlic skute, debelejši korenček, bučka, 2 pesti regrata, limonin sok, krompir, sol, poper.

Korenček narežemo na rezance in ga na hitro popražimo. Dodamo prav tako na rezance narezane bučke in narahlo posotiramo. Testo narahlo razvaljamo in ga pomažemo s skuto, ki smo jo le solili in poprali.

Po skuti potresemo popraženo zelenjavo in zavijemo v manjše zvitke.

Zvitke pečemo pri 200 °C 10 do 15 minut. Regrat očistimo in ga mariniramo z limoninim sokom. Dodamo mu krompir.

Piščančja sesekljanka s krompirjem in koprivami

440 g piščančjega fileja, 1 beljak, smetana za kuhanje, 4 večji krompirji, paradižnik, 3 pesti kopriv, peteršilj, sol, poper.

Piščančje meso sesekljamo, dodamo beljak, smetano in premešamo, začínimo s soljo in poprom. Zavije-

mo v valj in damo v pečico pri 180°C za dvajset minut. Krompir narežemo na kocke ter ga na hitro pokuhamo v vodi. Na maščobi ga popekamo tako dolgo, da dobi hrustljivo skorjo. Koprive na hitro popražimo na suho in jih zalijemo s smetano za kuhanje ter jih s paličnim mešalnikom sesekljamo. Začínimo s soljo in poprom. Paradižnik zrežemo na kolobarje in ga postrežemo hladnega skupaj s piščančjo sesekljanko, krompirjem in koprivami.

Štefan Sraka

Mitja Ficko, akademski slikar

»Ko naslikano odzveni«

Mitja, sicer s Kamenščaka pri Ljutomeru, je študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, smer slikarstvo, pri Janezu Berniku in Gustavu Gnamušu

Od leta 1998 deluje v Ljubljani v AKC Metelkova mesto. Prelomnico v njegovi biografiji predstavlja potovanje na Bližnji vzhod. Po vrnitvi je magistriral pri Metki Krašovec, od leta 2004 pa deluje kot samostojni kulturni ustvarjalec. Živi in dela v Ljubljani in na Mohorju. V letošnjem letu se je predstavil s samostojno razstavo: Tri slike, tretjič, galerija Srečišče, Ljubljana, in Das Ende von Labyrinth, galerija ZINK, Berlin, Nemčija (kjer je bil to zimo na večmesečnem rezidenčnem bivanju).

Dobiva se na Metelkovi, kjer ima atelje. Priznam, pred pogovorom me obdaja nervoza, saj so mi slikarji vedno predsta-

navznoter. To je bil tudi način, da presekam s popkino, starim načinom razmišljanja, z akademizmom. Takšno potovanje je lahko eden od načinov, kako se to naredi. In ker je bilo zadosti ekstremno in dolgo, se je spremenilo vse. Vse se je obrnilo na glavo. Spet sem začel, kot da ne vem nič. Nastale so bolj osebne slike. Novim vsebinam se je avtomatsko prilagodil način slikanja. Prišel sem do 'svoje' slike, nekakšne osebne dušne ikone. To moje osamosvajanje je poželo veliko neodobranja, a mene je pomirilo, osamosvojilo. Za nazaj se mi zdi vse to res smešno, a bilo je nujno in bilo je moje. Nekje sem moral začeti. Od takrat dalje

la moja napačno predstavo, saj sploh nisem vedel, kaj je slikarstvo, kaj je slikanje, kaj je risanje. V teh letih se je to razbilo in ponovno sestavljalo. Sestavljalo pa se je skupaj s slikarskim kolegom Robertom Černelcem iz Filovec. Zelo pomembno je, da imaš generacijskega sogovornika, somišljenika, s katerim 'brodiš', se kori-giraš, rasteš. Pri Metki sem začel po svoje in na novo. Zelo me je podprla v svojem lastnem ustvarjanju, ki je bilo na začetku zelo naivno in pri drugih profesorjih ne bi bilo sprejeto. Ona je tukaj odigrala zelo veliko vlogo. Mislim, da me je dobro razumela. Ni pa tudi njej bilo lahko. Dolgo je v generaciji veljala za skoraj edino sli-

Mitja Ficko: »Moje slikarstvo je figurativno. S prizori odslukujem neke vrste stanja zavesti, procese, svoje razumevanje in gledanje na svet. In čeprav je lahko zelo osebno, dostikrat trčim na kolektivno in univerzalno. Če si gledalec vzame čas, me ni treba spraševati, kaj ta ali ona slika predstavlja, pa četudi bi vsi to radi slišali.« FOTOGRAFIJA OSEBNI ARHIV

vljali nekaj mističnega, nekaj neulovljivega, zato ne vem, kaj naj pričakujem. A Mitja me preseneti s svojo blagodejno umirjenostjo in hkrati iskreno razigranostjo, s katero najprej pripoveduje o obdobju študija slikarstva: »Na akademiji se dopoldan slika po tri ure, popoldan enkrat tedensko, ob tem pa še tri ure grafike, plus vsak dan zvečer še po dve uri risanja aktov. Predavanj je res manj kot na drugih fakultetah.« Po akademiji je hitro prišel na Metelkovo, saj sta bili njegovi sošolki že med študijem tukaj aktivni in tudi pomagali »iz ruševin« postavljati galerijo Alkatraz, kjer se jima je kdaj pa kdaj pridružil. Po zapustitvi JLA je del karsarn na Metelkovi ostal precej porušen: »Tako sem spontano iz ateljeja na akademiji preselil v atelje na Metelkovi.« O tem prostoru pravi: »Za mladega ustvarjalca je najpomembnejše, da si ne naredi prevelikih stroškov. Zame je bil to idealen prostor, kjer ni najemnin. Plačuješ le elektriko in vodo, zdaj še dežurne, nekakšne smetarje, ki skrbijo, da je Metelkova čista. Tukaj pa tudi nisem bil edini ustvarjalec, tako je bilo zame lažje. Pride do izmenjave orodij, znanja, pomoči ...«

»Po akademiji nisem imel vsebine niti načina, kako bi nadaljeval«

Potovanje na Bližnji vzhod je bilo potreba, pravi: »Nastopila je neke vrste kri-za: kaj, kako? In zakaj nekaj početi – slikati? To si je treba vsaj delno razjasniti, če hočeš nadaljevati. Tako se je potovanje na bližnji vzhod pokazalo kot potovanje

sem samo delal, slikal, in sledil toku reke, ki me vodi. Sam ne moreš na to kaj dosti vplivati, razen da rečem: Zdaj grem bliže obali, zdaj bolj globoko, počasi ... Smeri pa se nakazujejo same po sebi, nekako se razpirajo, če le ostajam pozoren, odprt. Jaz temu samo sledim. O tem, kar bi rad delal, se ne odločam razumsko.« Zanima me, kako: »Z občutkom. Po želji, intuiciji, vzgibu.« Po potovanju je želel le ustvarjati: »Potem dolgo nisem imel več potrebe po potovanju, tujini, saj sem v tistem času prišel na svoj tir. Potreboval sem samo čas, da se skozi delo izoblikujem. Če si slikar, pa nimaš vsebine, žal nimaš kaj početi. Če si tega ne razjasniš, lahko nehaš slikati ali zelo trpiš.« Kaj je danes tvoja vsebina? »Človek. Človek pa je zbirka stvari, ki jih prinese s sabo, vzorcev, pogojenosti od staršev in družbe, z vsemi omejenostmi, programi, z mislimi, z navadami, običaji, s projekcijami, identifikatorji. Na koncu vidiš, da je res malo stvari, kjer bi rekli, da smo svobodni, da imamo svobodno voljo.« Zanima me njegov pogled kot slikarja na to, koliko možnosti imamo v življenju presega-ti to, za kar smo programirani: »Vzhod je našel sisteme, neke metode, kako živeti in biti človek. Saj ima tudi naša tradicija to, spet odvisno od posameznika, koliko mu to kaj pomeni. A ker imamo raje ležerno, lahkotno življenje, je to programiranost, navade, identifikatorje ... težko preseči. Tako enostavno je, a hkrati težko na to odgovoriti. To so življenjski projekti,« se smeje.

Ker je magistriral pri slikarki Metki Krašovec, me zanima, kakšen vpliv je imela nanj: »Bernik in Gnamuš sta razbi-

karko tudi zato, ker se je kot ženska upala postaviti ob bok do tedaj pri nas prevladujočemu svetu moškega slikarstva in si izboriti svoj položaj. Veliko podporo pri tem je imela pri Tomažu (Šalamun, njen mož, op. a.).« Velikih, znanih slikark pred njo, razen Ivane Kobilice, niti nimamo. In to traja vse do devetdesetih let, ko se pojavijo številne. Skupaj ugotoviva: »Zdaj pa jih je vedno več. V letnikih na akademijah je več žensk kot moških. Nekaj se dogaja.« Vprašam ga, kako to, pa pravi: »Še tako trd kamen se zdrobi. Kaže, da so se mnoge stvari v družbi spremenile, sprostile, in počasi spet prihaja ženska ura. Hvala bogu.« Sama umetnike – morda kdaj tudi stereotipno – vedno povežem s samoto, zato ne morem mimo vprašanja o tem: »Od te samote lahko postaneš tudi odvisen. Ko greš delat, slikat, si sam. Večina jih gre delat nekam, kjer so bolj ali manj z drugimi ljudmi. Če si slikar, kipar, v klasičnem smislu, si največ sam. In slikanje je nekakšen hipni kazalnik tvojega trenutnega stanja. Samemu sebi ti je čisto ogledalo in ne gre blefirati, si lagati, se pretvarjati ... Ni vedno lahko, je pa zelo poučno,« se smeje ob zadnjem stavku. »Katarza pride skozi način dela takrat, ko se nekaj odsluka, in to v meni potem odzveni. Pri tem ne gre za samo vsebino, temveč način, združitev v enost, kjer med tabo in slikanjem ni posrednikov. Treba pa je najti podobo, ki bo znala nositi to vsebino, tudi kompozicijo dogodkov, predmetov, ki med seboj nekaj ali nič ne počnejo. Če na koncu vse naštetu v meni odzveni, to je lahko katarza, če ne, je pa delo kot vsakršno drugo.«

Tatjana Baligač

Tukaj in zdaj

HVALA, PICASSO!

Tatjana Baligač

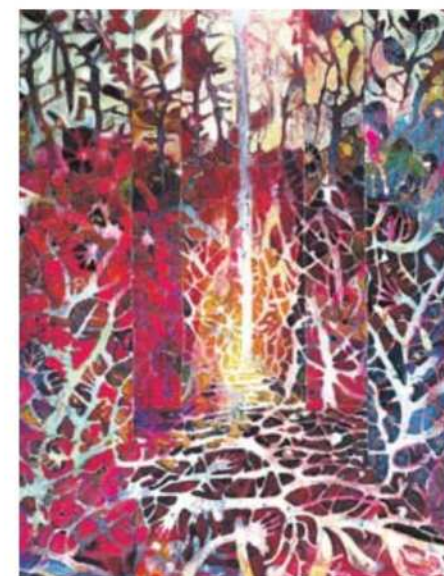
Eden redkih umetnikov, če ne celo edini, za katerega bi storila vse, da bi ga lahko spoznala v resnici, je vsekakor Pablo Picasso. Vendar sem se žal rodila stoletje prepozno, da bi bilo kaj takega mogoče. Tako se srečujem z njim ob prebiranju knjig, napisanih o njem, prek študij njegovih umetnin ter z obiski razstavljenih del, nastalih pod njegovimi rokami. Čeprav velja za največjega umetnika prejšnjega stoletja (ob tem dejstvu mnogi vihajo nos), ni to tisto, kar me pri njem navdihuje. Saj me predpone naj bolj kot ne odbijajo. Prvič sem se srečala z njim v pariškem Musée Picasso pred desetletjem, navdušila pa leta 2010 ob razstavi njegovih grafik v enem od ljubljanskih muzejev, kjer sem delala kot študentka. V tistem času sem zaradi narave dela morala študirati tudi njegovo biografijo in vse, kar gre zraven, da sem lahko razumela njega kot osebnost, njega kot človeka, kot ljubimca, kot slikarja, kot umetnika, kot svobodnjaka, kot ljubimca žensk, kot minotavra. V tej obliki se je kdaj tudi upodobil, kar je razložil kot simbol tega, da se v njem skriva strast že skoraj živalskega značaja, ki mu ne da miru pred ženskami in se jih tako le s težavo ubrani. Tako je bil poleg svojega bohemskega življenja v Parizu, kjer je največ ustvarjal, znan tudi po tem, da je očaral in zapejal marsikatero mlado lepoticu ter jo spet zavrgel ali se podal v naslednje skrivno razmerje. Privlačile so ga lepoticke, ki so navdihovale njegovo umetnost, in tako razmišljam, kako so trpele ob njem, ki je živel kot minotaver, a bile hkrati ponosen impulz njegovega ustvarjanja. Brez njih danes ne bi bilo umetnin, ob katerih lahko potešimo svoje hrepenenje po lepem. Tako včasih zazrta v črno-bele fotografije, iz katerih me opazujejo rahlo nagajive, a hkrati kljub starosti tako žive oči Picassa, razmišljam, kako bi se podala v Pariz in oprezala po Montmartru za njim, če bi živila v njegovem času. Zagotovo bi me povabil v katero od umetniških beznic, v katerih so se dobivali z Bretonom, Gertrude Stein in drugimi velikimi imeni svetovne umetniške elite. In kmalu zatem bi že pozirala za katero od njegovih naslednjih del. »Le katera ženska ne sanja o tem, da bi bila nekomu muza,« sanjam, medtem ko v Zagrebu stojim pred kubističnim portretom Dore Maar, ene izmed njegovih življenjskih sopotnic. Njen rumeno-zeleni obraz in rdeče ozadje sta me namreč zazibala v neki drug čas, ki je zunaj okvirjev današnje naglice vsakdanjosti. V njenem pogledu je zaznati mrakobno tesnobno žalost in hkrati vdanost, ko veš, da nisi edina v življenju nekoga. Razumem jo, ko se tako gledava iz oči v oči. Ko tako stojim pred pobarvanim platnom, me dotik njega, ki ga imam rada, popelje nazaj v sedanost. Ko me pogleda v oči, vem, da sem njegova muza, čeprav me ne slika na velika platna in mi ne piše pesmi. In že neham sanjariti in v srcu zaznam toplino hvaležnosti, da je z mano. On, ki je tudi minotaver, a manj živalski in bolj človeški. Ker to potrebujem, vem, da je prav, da so v času Picassa živele druge muze, moje obdobje pa je z namenom stoletje za njim. Tako sem vesela za obisk Zagreba, nedavne nedelje, ko se je zima že nagibala h koncu in je bilo v zraku mogoče vonjati prihajajočo pomlad. Tudi zato, ker sem se zavedla, da pride čas, ko je treba pustiti sanjarjenja ob strani in zaživeti tisto, kar življenje daje zdaj.

Klovičevi dvori v Zagrebu še do poletja gostijo Picassovo retrospektivo, ki je res vredna ogleda. Ker vsako delo da misliti. Odpira vprašanja naših usod, življenj, strasti, odločitev. Ker nobena slika ni le slika, ampak je zgodba zase. Tako kot je portret Dore Maar pripoved njenega življenja, ne le naslikan obraz. Oglad razstave je vreden tudi zato, ker opazovanje lepих stvari v nas obudi željo in potrebo po še več lepих stvarih. Tako delujejo naši možgani (so dokazali tudi znanstveniki). Naj napisano velja kot povabilo k lepim stvarim. Ob njih bomo opazili še več. In dodali vrednost svoji zgodbi. Ob odhodu pomežiknem Dori v slovo, potem pa se z njim spustiva po klancu navzdol proti zagrebškemu središču. In res opazim več lepих stvari. V sebi, v njem, okrog naju. Hvala, Picasso!

namig

Mitja o tem, kaj pomeni biti slikar

»Meni pomeni tudi to, da si čas, ko bom delal ali kam bom kdaj šel, odrejam sam. Običajno slikam skoraj vsak dan in blokec za čečkanje je vedno ob meni. Razlik med dnevi skorajda ni. Obstaja navidezna svoboda, saj nisi toliko ujet v časovne pasove. So pa zato druge pomanjkljivosti in ranljivosti. Zato pravimo, da se taka svoboda drago plačuje.«

Konec Labirinta. 2010 - 2012. dim: 254 x 192cm.

Povabilo za konec tedna

Po bregaj Šalovec in okolice

Poti ob nasadih dišečega volčina, antičnih gomilnih grobiščih in eko-socialni kmetiji Korenika

Hribovita okolica naselja Šalovci, do katere se pripeljemo po cestni povezavi med Mursko Soboto in Hodošem, v teh dneh ponuja ljubiteljem narave veliko možnosti, da preživijo prijetne trenutke.

To pokrajino lahko vsako leto spomladi občudujemo tudi pohodniki, ki se odpravijo na Pohod z doulov na bregaj, kot so ga poimenovali člani Turističnega društva dišeči volčin Šalovci, ki pohod organizirajo skupaj z Občino Šalovci. Pohod s podobnim naslovom organizirajo člani Kulturno-umetniškega društva Budinci, kjer pa je Pohod po dolaj pa bregaj, ki poteka do sosednjega Porabja in najsevernejše točke v Sloveniji. Kraj Šalovci z naseljema Markovci in Čepinci povezuje dolina Velike Krke. Severno od Šalovec sta naselji Dolenci in Budinci, ki mejita na Madžarsko, južno od kraja pa se zapeljemo čez železniško progo, da pridemo do Domanjševcev.

Šalovsko turistično društvo se je poimenovalo po roži dišeči volčin s cvetovi temno rožnate barve, saj so v okolici Šalovec edina rastišča te cvetlice v Sloveniji. Ta vrsta raste na osvetljenih, manj bogatih peščenih tleh na nadmorski višini med 250 in 300 metri. Predsednica društva Mihaela Kalamar je povedala, da so ob tej roži v kraju znani tudi po prireditvi Kapustne den, ki jo pripravljajo prvo nedeljo v oktobru, ko se tudi zbere precej obiskovalcev, med drugim pridejo tudi iz Turističnega društva Zajčja dobrava, kjer imajo prav tako prireditev, ki je povezana z zeljem oziroma kulinarijo jedi iz zelja: »To je bila v preteklosti kmetijska pokrajina in tudi danes so njive in travniki obdelani, tako da se krajina ohranja. Med naselji je veliko zanimivih poti, o zgodovini kraja pa pričajo tudi cerkve, kapelice pa tudi precej obcestnih znamenj. Vendar pa ob teh zanimivih poteh pogrešamo več kažipotov in turističnih informacijskih tabel. Trudimo se, da bi v naše kraje pritegnili več obiskovalcev, saj menimo, da so ti kraji v turističnem smislu še premalo znani in obiskani.«

Pokrajina na severu Goriškega ponuja veliko zanimivih poti za pohode. FOTOGRAFIJE JOŽE GABOR

Pogled po dolini čez progo iz Šalovec

Ohranjene in obnovljene stare goričke hiše

V turističnem projektu, ki so ga izvajali skupaj z Občino Tišina in ga je sofinancirala Evropska unija, so izdali promocijsko gradivo in tudi turistični zemljevid občine, vendar bo treba za turistični razvoj krajev še precej narediti, pravi Mihaela Kalamar. V središču naselja Šalovci je turistično-informacijski center, kraj pa je znan tudi po gostilni Pri Rudiju, ki ponuja hrano in prenočišča. Po kakovostni ponudbi so vse bolj znani tudi v Dolencih, kjer na turistični kmetiji Mali raj gojijo ovce in kože ter izdelujejo sir, na voljo pa so tudi prenočišča.

Med krajani je več takih, ki so se lotili dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kot sta pridobivanje medu ter peka domačega kruha in peciva, kar tudi tržijo. Med ljudskimi obrtniki pa je še nekaj takih, ki pletejo košare, vendar pa predvsem zase in svoje znance. Ohranjenih je tudi precej starejših goriških hiš, precej jih je tudi obnovljenih. Med priseljenci so tudi potomci ljudi, ki so se odselili iz teh krajev, katerih prazne hiše obnavljajo in jih uporabljajo za stalno bivanje ali za konec tedna.

Vse večji pomen za turistično ponudbo teh krajev ima eko-socialna kmetija Korenika na robu vasi Šalovci, znana po ekološko pridelanih in predelanih izdelkih: sadju, zelenjavi, zeliščih in žitu. Na kmetiji se obiskovalci pogosto ustavijo in kupijo kak pridelek ali izdelek, večje skupine pa po dogovoru tudi pogostijo.

Na tem območju so edina rastišča grmičastega dišečega volčina v Sloveniji. FOTOGRAFIJA ERNEST RUŽIČ

Cerkev v Domanjševcih iz let 1230–1240

Ob naselju Šalovci pelje po pokrajini železniška povezava od Murske Sobote do Hodoša oziroma med Ljubljano in Budimpešto, zaradi katere so si pred leti domačini obetali tudi več potniškega prometa in obiskovalcev. O daljni zgodovini teh krajev pa pričajo antične gomile na območju, ki se imenuje Vas lik (železna grapa). Po ljudskem izročilu naj bi bili v gomilah zakopani zlato, nakit in druge drago-

Obiskovalci teh krajev se radi ustavijo tudi na eko-socialni kmetiji Korenika.

cenosti iz časov turških vdorov v 17. stoletju. Znano pa je, da se pokopavanje umrlih pod gomilami pojavi v naših krajih po rimski zasedbi do prve polovice tretjega stoletja.

Kraji so znani tudi po sakralnih spomenikih. Najstarejši je romanska cerkev sv. Martina v Domanjševcih, ki je bila zgrajena v letih med 1230 in 1240 in je tako najstarejši sakralni spomenik v Prekmurju. Cerkev sv. Nikolaja v Dolencih naj bi bila zgrajena leta 1543. Nedaleč od meje z Madžarsko je kapelica žalostne matere božje iz leta 1855,

ob njej pa je kostanj, ki naj bi bil star okrog tristo let. Cerkev Marijinega obiskanja v Markovcih pa so na novo zgradili leta 1884 na pogorišču cerkve, od katere je ostal le zvonik, evangeličanska cerkev v Domanjševih pa je bila zgrajena v neoromanskem slogu leta 1902. Turistična zanimivost, ki pričča o zgodovini teh krajev, je tudi Frimov vodnjak v Šalovcih, ki ga je dala izkopati grofovsko družina Frim okoli leta 1850 in je bil dolgo glavni vir pitne vode.

Jože Gabor

turistične prireditve

Lendava – V četrtek, 9. maja, ob 18. uri bo v Medgeneracijski hiši Sofija Lendava potopisno predavanje o življenjski izkušnji: Uganda – Afrika. Predavala bosta Maja in Aljoša iz društva Afrika.

Gornja Radgona – V petek, 10. maja, med 8. in 12. uro bo na ploščadi pred Ljudsko univerzo Kmečka tržnica s ponudbo pridelkov kmetovalcev iz okoliških krajev in izdelkov ljudske obrti.

Cven – V soboto, 11. maja, ob 10. uri se bo na Grüntru Turističnega društva Cven začel osmi Pohod po Prlekiji s pokušjo kmečkih dobrot krajev ter ogledom kulturnih in naravnih znamenitosti. Pot bo dolga dvanajst kilometrov, postanka pa v kmečkem muzeju v Pristavi in pri Tinekovem brodu ob reki Muri.

Črenšovci – V soboto, 11. maja, ob 9. uri se bo začel v Športnem parku Črenšovci v okviru četrtega praznika Občine Črenšovci Pohod treh generacij za mürski cvet, ob 17. uri bo predstavitev društev iz občine na stojnicah, ob 20. uri pa zabava z ansamblom Štrk.

Filovci – V soboto, 11. maja, ob 20. uri bo v dvorani vaško-gasilskega doma folklorna predstava FS KUD Jožefa Košiča Bogojina Ge mi odiš, lubi, dragi? Po prireditvi bo druženje z zabavnim programom.

Bakovci – V soboto, 11. maja, ob 6. uri se bo začel v športno-rekreacijskem centru osmi Balonarski festival v organizaciji Balonarskega kluba Bakovci.

Gornja Radgona – V soboto, 11. maja, ob 8.30 bo v TŠC Trate Šport špas – 6. dan druženja vseh generacij.

Fokovci – V soboto, 11. maja, ob 8. uri se bo začel pri OŠ Fokovci Dan druženja in gibanja vseh generacij s pohodom po nekdanjih šolskih poteh.

Moravske Toplice – V soboto, 11. maja, ob 9. uri bo v središču kraja prireditve Šport špas, ki jo pripravljajo Vrtni občine Moravske Toplice in Terme 3000.

Gančani – V soboto, 11. maja, ob 14. uri bo ob Novi grabi Orientacijski pohod, ki ga pripravlja društvo za trajnostni razvoj Perika skupaj s partnerji.

Ljutomer – V soboto, 11. maja, ob 9. uri bo ga Glavnem trgu Turistična tržnica v organizaciji Lokalne turistične organizacije Prlekija Ljutomer s ponudbo izdelkov ljudske obrti in domačih dobrot.

Budinci – V nedeljo, 12. maja, ob 22. uri se bo začel pri vaško-gasilskem domu nočni ornitološki izlet, ki ga organizirajo člani pomurske sekcije Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije ter društvo Temno nebo. Odpravili se bodo po okolici, kjer bodo poslušali oglašanje ptic. Če bo deževno vreme, bodo izlet prestavili.

Lendava – V nedeljo, 12. maja, ob 16. uri bo v gledališki in koncertni dvorani regijsko srečanje folklornih, pevskih in godčevskih skupin manjšinskih etničnih skupnosti iz vse Slovenije v organizaciji lendavske območne izpostave Javnega sklada kulturnih dejavnosti.

Gornja Radgona – V sredo, 15. maja, ob 8.30 bo na ploščadi pred zdravstvenim domom prireditev Žogarija – festival radosti, ki jo pripravljata OŠ Gornja Radgona in TV Slovenija.

Lendava – V avli gledališke in koncertne dvorane je na ogled fotografska razstava Čas, na kateri se s svojimi deli skupaj predstavljajo člani Foto-video kluba Lendava in Foto-kluba Nagykanizsa iz Madžarske.

Gornja Radgona – V galeriji doma kulture je na ogled razstava fotografij Branimirja Ritonje.

Grad – V gradu Grad je na ogled razstava članov Društva krajinskih arhitektov Slovenije z naslovom Primeri dobre prakse kot izhodišče za oblikovanje krajinske politike Slovenije, ki jo je pripravil Javni zavod Krajinski park Goričko v sklopu desete obletnice parka. Razstava bo na ogled do 30. junija.

					ŠTEFAN HAJDINJAK	NAŠ SLIKAR (NIKOLAJ)	KRISTUSOV SODNIK	AMERIŠKI KROKODIL	ITALJANSKI FILMSKI KOMIK	NEKDANJI UGANDSKI DIKTATOR AMIN	ITALJANSKI PUSTOLOVEC (GIACOMO)	ARGON
					PREDSTOJNICA SAMOSTANA							
					MILOŠČINA							
					GR. PESNIK, NOBELOVEC (ODISEAS) POSEL, OPRAVILO							FRANCOSKI SLIKAR (CAMILLE)
VESTNIK	PRIPRAVA ZA VKLOP IN ZKLOP	LAHKO TALJIVA KOVINA (Sn)	KRAJ PRI MARIBORU S STEZO ZA MOTOKROS	POT ZA VOZILA HITER TEK					SPODNJI DEL POSODE	AKTINIJ		
NIZKA OKROGLA POSODA							BLAGO NA KAMIONU NEMŠKO MESTO OB REKI FULDI					
OKROGLA LESENA POSODA						DRŽAVA NA BALKANU						
ALPSKA REKA V FRANCJI						SOL VINSKE KISLINE ŽELEZOV OKSID						
NAŠA UGANKARSKA REVUJA				HRVAŠKI OTOK KRAJ V TUHINJSKI DOLINI				SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC				
GRŠKA SVETA GORA					ČISTINA V GOZDU BRITANSKI PEVEC STEVENS							
LEVA ROKA							PRIPovedna PESNITEV KOVINSKA VEZ					
MORSKA RIBA							PISATELJ HANSSON NIZ. MESTO, ZNANO PO SIRU					
VESTNIK	REDEK IZRAZ ZA HELIKOPTER	PREČNA NIT V TKANINI JAP. OTOK V OTOČJU RYUKYU						NOČNA PTICA NOVO-ZELANDSKI DOMAČINI			RIMSKI SREBRNIK	AMERIŠKI GLASBENIK GARFUNKEL
TKANINA ZA ZAVESE					ROJSTNA HIŠA PRODAJALEC NA SEJMU				STIL OBLAČENJA ZVRST JAMAJSKE GLASBE			
NEZNANKA V MATEMATIKI					NAŠA NEKDANJA IGRALKA ŠPANSKI AVTO							
JANKO IRGOLIČ			PRAOČE SEMITOV					OSMINA KROGA				
			PRITISK					DEL OSTREŠJA				
GRŠKI VELIKAN							OBROK POSOJILA					GRŠKA CRKA
							LADJAR ONASSIS					
PRIMORSKA GLASBENA SKUPINA									ZADNJE PREDIVO, TULJE SREDIŠČE VRTENJA			
UTELEŠENJE BOGA VIŠNJA V HINDUIZMU										JUTRANJI ŽAR, SVITANJE		
POTOČNA ŽIVAL				GLAVNO MESTO ITALIJE						HLEV V PLANINAH		

horoskop

Oven 21. 3.-20. 4.

Konflikti so vas pripeljali do tega, da včasih delujete proti svojem razumu iz želje po maščevanju. Nemudoma prenehajte s tem in se lotite iskanja kompromisov z vsemi, s katerimi nimate poravnanih računov.

Bik 21. 4.-21. 5.

Držite se načela, da še osel ne gre dvakrat na led, in nikar ne poskušajte ponovno z neko zadevo, ki vas mika, saj se boste opekli. Bolje bo, da imate neke trdne prijeme, ki so se do zdaj izkazali za uspešne. Dan ni primeren za tveganje in nikar ne izzivajte usode.

Dvojčka 22. 5.-21. 6.

V preteklosti ste se neke odlično zabavali in danes bi to radi ponovili. Ne boste pa opazili, da so se stvari od takrat precej spremenile in obrnile. Vaša družba ni več taka, kot je bila, in zato boste morali narediti nekaj sprememb.

Tehnica 23. 9.-23. 10.

Včasih imate na razpolago preveč možnosti in tako se ne morete odločiti ali se odločite napačno. Pred pomembno izbiro si izdelajte kriterije in s tem boste morda kakšno možnost že izločili. Takrat bo izbira že nekoliko lažja.

Škorpion 24. 10.-22. 11.

Zdelo se vam bo, da vas ogroža nekdo, ki vam sicer ne želi nič hudega. Verjetno bo za to kriva vaša trenutno nizka samozavest, kar pa lahko hitro popravite. Čakala vas bo preizkušnja, za katero boste potrebovali nekaj, v čemer ste zelo vešč.

Strelec 23. 11.-21. 12.

Z nekom boste našli skupno besedo, za kar ste si že dalj časa prizadevali. To vas bo spravilo v zelo dobro voljo. Osrečite svojega partnerja z nekoliko pozornosti. Oba bosta koristila sprehod v naravo in po možnosti še večerja v dvoje.

Rak 22. 6.-22. 7.

Neka oseba se vam je usedla globoko v srce in kljub temu, da je vi tam ne želite več, še vedno tiči tam. Želeli bi si jo preboleti, a spomini, ki so ostali v vašem srcu, nikakor ne želijo oditi. Uvideli boste, kako slepi ste bili, in da ste upali zaman.

Kozorog 22. 12.-20. 1.

Nekoliko ste popustili v ljubezenskem življenju. Partner ali samo simpatija se morda počuti nekoliko zapostavljeno, zato bi vi morali stopiti v akcijo in spet prebuditi strast. Presenetite partnerja, uspeh ne bo izostal.

Lev 23. 7.-23. 8.

Še vedno iščete tisto, kar si že dolgo želite. Morda ste že našli, vendar preprosto niste videli, ker je realnost drugačna, kakor ste si vi zamislili. Tedaj boste morali premisliti in se sprijazniti z resničnostjo ter znižati svoje kriterije ali odnehati iskati.

Vodnar 21. 1.-18. 2.

Ponovno se boste srečali z neko osebo iz preteklosti in to bo pomagalo, da bo med vama ponovno zagorela iskrica. Želeli si boste bližine osebe, ki se vam bo zdela, kot da vam je blizu že od nekdanj. Vaša srečna številka danes je 18.

Devica 24. 8.-22. 9.

Nekaj si tako možno želite, da bi storili tudi stvari, ki si jih sicer ne bi upali ali dovolili. Premisliti pa boste morali, ali je to res dobro za vas in ljudi okoli vas. Že res, da bi vi s temi dejanji nekaj pridobili, vendar bi zagotovo tudi nekaj izgubili.

Ribi 19. 2.-20. 3.

Danes bo vladala ženska moč! Če ste ženska – toliko bolje za vas. Ves čas se jim bo namreč treba podrežati in jih ubogati. To ne bo nujno neka slabost in zato nikar ne začnite nergati že zdaj. Dan bo v resnici precej prijeten tako za ženske kot moške. Bolj boste mislili na druge, bolj se vam bo to v prihodnjih dneh poplačalo.

deset razlik

Nagrada za izžrebanega reševalca križanke: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 17. maja 2013.

Rešitev:

Ime in priimek, naslov:

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3 x 3 morajo vsebovati številke od 1 do 9.

		2		4		8		
9	5						4	1
			2		3			
	6		9		5		1	
7								4
	3		6		4		5	
			7		6			
4	7						3	5
		6		3		1		

Rešitve iz 17. številke: LENDAVALA, CVETKA HOJNIK

Nagrada: Emilija Sečko, Lendavska ul. 13, 9000 Murska Sobota

Nagrado lahko prevzamete do konca prihodnjega meseca v naročniški službi Podjetja za informiranje v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

oglas@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

motorna vozila

OPEL ASTRO, letnik 2000, in RENAULT SCENIC, letnik 2000, prodam. Tel.: 041 843 377. v8976

ZASTAVO 750, l. 1974, nevozno, prodam. Tel.: 559 12 74. v8991

živali

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, ČRNE, pred nesnostjo. Vzreja nesnic Tibaot, Babinci 49, tel.: 582 14 01. v8680

NESNICE, v začetku nesnosti, cepljene, rjave, sive, črne. Naročila: Nemčavci 528 II 90, Beznovci 549 I 25, Grad 553 II 48. v8903

PURANE, stare 6 tednov, za nadaljnjo rejo prodam. Informacije in naročila: 546 II 13. v8946

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, ČRNE, stare 14 tednov, prodam po 4,20 evra. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. v8992

posesti

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI in gradbeno parcelo v Murskih Črncih, 711 m2, prodam. Tel.: 041 956 191 ali 041 739 770. v8974

GRADBENO PARCELO v Brezovcih zelo ugodno prodam. Tel.: 545 14 96. v8973

DVE NJIVI v Pečarovcih, okrog 1,5 ha, prodam. Tel.: 041 843 377. v8975

PARCELO Z NJIVO V RAKIČANU proti letališču prodam. Velikost parcele 811 m2, njive 5049 m2. Tel.: 041 769 534. v8978

MANJŠI GOZD z veliko lesa za kurjavo, 13 km od Murske Sobotice, dober izvoz, prodam. Tel.: 031 645 256. v8984

kmetijska mehanizacija

VINOGRADNIŠKI VRŠIČKAR, stiskalnice za grozdje, 1.200 l, inoks, traktorski viličar, višine do 6 m, prodam. Tel.: 041 812 237. v8942

KOSILNICE, samohodne, razno blago v balah, 2 evra/m, jesenove plohe, debeline 5 cm, 3,5 m3 za 600 evrov. Tel.: 041 873 663. v8966

PLUG, 14-colni, Farmer 3S-M1020 Vogelnot in žago Partner, novo, 20 % ceneje, ter samonakladalko SIP 22, hidravlično, pobiralno, prodam. Tel.: 02 549 13 67. v8971

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO Metalna Rau in vinograd, 10 a, s kletjo v Šalamencih prodam. Tel.: 523 12 11. v8979

KUPIMO TRAKTORJE, silokombajne SIP in drugo kmetijsko mehanizacijo. Tel.: 041 679 937. v8981

BOČNO KOSO za traktor IMT 539 - 542 ugodno prodam. Tel.: 031 406 044. v8982

DVOOSNO PRIKOLICO ZA prevoz živine in kmečki voz z gumijastimi

kolesi prodajo. Tel.: 02 559 12 74. v8991

kmetijski pridelki

SUHO KORUZO, 4 tone, cena 25 centov/kg, z možnostjo dostave, prodam. Tel.: 031 252 343. v8988

KAKOVOSTNO SENO kupim. Tel.: 031 668 749. vtu

razno

PRODAJA Z DOSTAVO: kamen skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966, J. Mernik, s. p., Tepanje 1 a, S. Konjice. v8928

PELARGONIJE že za 0,80 evra, izredna kakovost, enoletnice že za 0,30 evra. CVETLIČARSTVO - VRTNARSTVO BARBER, s. p., Gornji Petrovci, tel.: 556 14 09. v8953

TOVORNO PRIKOLICO, primerno tudi za vleko z večjim traktorjem, nosilnost 16,5 tone, prodam. Tel.: 031 645 256. v8985

storitve

STREHE, KRITINE, ŽLEBOVE, LESENE HIŠKE IN ZGRADBE, popravilo in obnova, tudi pomagam. Drago Flisar, Vidonci 125, tel.: 041 884 546. v8990

srečanja

STAREJŠI MOŠKI, VDOVEC, iz okolice Murske Sobotice želi spoznati žensko od 65 let naprej za občasna srečanja. Tel.: 041 873 947, po 19. uri. v8965

Preveč že žalostnih dni je minilo, ko s cvetjem ti poslednji dom krasimo in tvoje črke na grobu govorijo, da zate že leto dni sveče gorijo in rože tvoj grob krasijo.

V SPOMIN

Tiha bolečina spremlja spomin na 5. maj 2012, ko se je ustavilo plemenito srce ljubljene mame, tašče, babice in prababice

Sidonije Kuzma

iz Beznovec 30

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, položite cvet in prižgete svečo.

Njeni najdražji

Kruto je bilo in nepričakovano ... kot rezilo noža je zarezalo v srce, ker čez noč od dragih si odšel v neznano! V srcih je le bolečina in v očeh solze.

V SPOMIN

Včeraj je minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi

Jože Papič

iz Martjanec

Iskrena hvala vsem tistim, ki s čisto - mirno vestjo in lepimi spomini nanj postojite ob grobu ali mu prižgete svečo.

Njegovi domači

Dragi dedi, zelo, zelo te pogrešava - Luka in Lara

Srce je omagalo, tvoj dih je zastal, a nate spomin bo večno ostal.

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil

Pero Knezović

iz Dolnje Bistrice 58

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče, za svete maše in za mrliško vežico.

Hvala zdravstvenemu osebju ZD Lendava in Črenšovci ter bolnišnice v Rakičanu za vso pomoč.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za besede slovesa in pogrebniemu podjetju Ferenčak.

Žaljuči vsi njegovi

Nikoli te ne bomo pozabili, v svojem srcu te bomo večno nosili.

V SPOMIN

11. maja mineva žalostno leto od takrat, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast in brat

Jožef Vuk

iz Gomilice

Iskrena hvala vsem, ki ustavite svoj korak ob njegovem grobu, položite cvet in prižgete svečo ter ga ohranjate v lepem spominu.

Žaljuči njegovi najdražji

Po novih zdaj hodim poteh, nevidnih, neslišnih, a vedno ob vas, in od tam po svojih najboljših močeh brišem solze v vaših očeh.

V SPOMIN

Desetega maja bo minilo leto žalosti od takrat, ko nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra, teta in snaha

Marta Ficko

iz Boreče 4

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, položite cvetje in prižgete svečko v spomin.

Vsi, ki te imamo radi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, v 66. letu, nas je zapustil

Vladimir Bertalanič

iz Murske Sobotice

Z žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste se od njega poslovili v lepem številu, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala tudi duhovniku mag. Leonu Novaku za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Janezu Žilavcu za poslovilne besede in Pogrebništvu Komunale.

Hvala tudi osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žaljuči Bernarda, sin Vladi, hčerka Moni z Rajmondom in Irena

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

Murska Sobotica, Ulica arh. Novaka 2 b, zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Novi ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

ODPLAČAMO LIZING za vaše VOZILO

in vam uredimo UGODNEJŠE FINANCIRANJE z izplačilom razlike v gotovini ali vozilo samo odkupimo. Posredujemo za več posojilodajalcev. AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20

PRIZNANE VEDEŽEVALKE

Dolgoletne izkušnje Brezplačni klici iz vseh omrežij 041 275 494 Najcenejši pogovori za vsa življenjska področja Edelsbahr in drugi, k. d., Dupleška c. 326, 2000 Maribor

Zidarstvo, fasaderstvo in izolacija zidov, strojni ometi

Jože Horvat s.p. Filovci 110, 9222 Bogočina. Tel./faks: 02 547 10 14, stanovanje: 02 547 13 00, GSM: 041 631 193, 041 956 370

KOVAŠTVO Miran Cigut, s. p.

Martjanci 88, 9221 Martjanci tel.: 02 548 14 41 GSM: 041 768 044 kovastvo.cigut@gmail.com

Popravilo kmetijske mehanizacije Izdelava in montaža umetno kovanih izdelkov Strojno in ročno kovanje pluznih lemežov, motik in kos

TUROPOLJE, d.o.o.

SERVIS, TRGOVINA **STIHL** Murska Sobotica: 02 536 15 80 Ulica Zorana Velnarja 13 Ljutomer: 02 584 80 25 Lendava: 02 574 21 74

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi vozili z nalogom za prevoz.

Pridemo po vas domov.

Pomagamo vam urediti dokumentacijo za pregled, sprejem ali terapijo.

Z vami počakamo do konca pregleda.

Po pregledu vas odpeljemo domov.

Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.

Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje, so naše storitve brezplačne.

SANTRA, reševalni prevozi, d. o. o. PE Murska Sobotica Grajska ulica 11 9000 Murska Sobotica tel.: 02 530 10 03 GSM: 031 646 797

OGRAJA, KI UGAJA

Brezplačna številka: 080 23 02

OGRAJE Kočever

PE MARIBOR, Jadranska 27, tel.: 031 767 047

OGRAJE KOČEVER D.O.O. Tovarniška 11 c, 3312 Prebold Tel. 03 570 12 21 Gsm: 051 624 207 info@ograje.com www.ograje.com

SANITETNI PREVOZI V BOLNIŠNICE IN ZDRAVILIŠČA V SLOVENIJI IN TUJINI

IZVAJAMO TUDI SAMOPLAČNIŠKE PREVOZE DOMA IN V TUJINI 041 67 44 67

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
spomin nate bo večno ostal.*

V SPOMIN

7. maja je minilo leto žalosti od takrat,
ko nas je zapustila draga mama,
tašča, babica, prababica, sestra in sorodnica

Ema Sabo

roj. Forjanič, iz Šalamenec 63

Hvala vsem, ki postojite z lepo mislijo, s cvetjem ali svečo ob njenem grobu, in vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni najdražji

*Vsa toplina tvojega srca
in vsa tvoja ljubezen
ostajata za vedno z nami.*

ZAHVALA

V 61. letu nas je nenadoma zapustila
draga mama, sestra, babica, tašča, botra in soseda

Marijana Sukič

iz Dolnjih Slaveč 23

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem,
ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani ter darovali cvetje,
sveče in dobrodelne prispevke za evangeličansko cerkev
v Gornjih Slavečih.

Hvala tudi sinovim sodelavcem iz Elektra Murska Sobota
in hčerkinim sodelavcem iz Steinmetza v Avstriji.
Beseda hvala je namenjena tudi duhovniku g. Simonu Severju
za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke
in pogrebniemu podjetju Banfi Vučkič.

Žaljuči njeni najdražji

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
a v naših srcih za vedno boš ostal.*

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustil
dragi oče, tast, dedek in brat

Roman Klement

iz Kuzme 32

Z žalostjo in bolečino v srcih se ob boleči izgubi iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam
v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje ter darovali cvetje,
sveče, prispevke za svete maše, bolnišnico in mrliško vežico. Iskrena hvala
g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici
Mariji Bunderla za besede slovesa in pogrebniemu podjetju Hozjan.
Hvala sodelavcem iz Bliska Montaže in Aha Mure, ženska oblačila.
Hvala tudi vsem, ki ste prišli od blizu in daleč ter ga pospremili
k njegovemu zadnjemu počitku.

Žaljuči vsi njegovi najdražji

*Našla si svoj mir v večnosti tišine,
našla si svoj prostor, kjer ni več bolečine.
Zdaj živiš še v ljubljenih osebah in predmetih,
kakor oni so živeli s teboj v minulih letih.*

ZAHVALA

V 89. letu starosti je zaprla trudne oči
draga mama, tašča, babica, prababica, sestra in teta

Ana Kozar

iz Martinja 22

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste našo mamu pospremili na njeni zadnji
poti, darovali cvetje, sveče in druge prispevke, nam pa izrekli sožalje.
Hvala gospodu duhovniku, pevcem za odpete žalostinke,
pogrebniemu podjetju Hozjan in celotnemu osebju
Zdravstvene postaje Gornji Petrovci.

Žaljuči otroci z družinami
in drugo sorodstvo

Kogar imaš rad, nikoli ne umre, le daleč je ...
Pogrešamo te: Saša, Aleš, Laura, Melani, Katja,
Natalija in Alba Camila

*Srce je omagalo, dih je zastal,
spomin nate bo vedno ostal.*

ZAHVALA

V 93. letu nas je zapustila draga
mama, sestra, babica, prababica in teta

Sefka Jožefa Forjanič Vogrinčič

roj. Vratuša iz Dolnjih Slaveč
stanujoča na Cankovi 12

Na zadnjo pot smo jo na njeno željo pospremili
v najožjem družinskem krogu 4. maja 2013.
Vsem hvala za vence, cvetje, maše in sveče ter izrečeno sožalje.
Posebej hvala osebju doma starejših v Rakičanu
in osebju SB M. Sobota za vso pomoč.

Žaljuči otroci z družinami, brat Tonek z Vero in Vesno,
Majda s sinom Vranom ter vnuki in pravnuki

*Spi, dragi ati, spi.
Počivaj v tihih globokih sanjah,
ki si jih sanjal vse svoje dni.
Vzemi nas kdaj za trenutek
v sanje, ko nam bo na tem svetu
najbolj hudo.*

ZAHVALA

V 52. letu nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil ljubljeni
mož, ati, brat, zet, stric in svak

Branko Nemeč

iz Partizanske ulice 29 B
v Bakovcih

Ob boleči izgubi našega ljubega atija
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
dobrim prijateljem in znancem od doma in drugod, ki ste nam v
najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, sveče, za svete maše
in domače ter nam s stiskom rok ob izreku sožalja dali vedeti, da kljub
žalostnemu dogodku nismo ostali sami, in ga skupaj z nami v tako
velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala vsem njegovim sodelavcem iz Agroopreme v Murski
Soboti in sodelavcem z Ginekološko-porodnega oddelka Splošne
bolnišnice Murska Sobota.

Posebej hvala sorodnikom za vso pomoč!

Žaljuči njegovi najdražji

DRAGI ATI!

Pogrešala te bova tvoja Tanja in Luka

*Zdaj ne trpiš več, draga mama.
Zdaj počivaš.
Kajne, zdaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen, opustošen za nas,
odkar te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustila draga mama,
tašča, babica, prababica, sestra, teta in prijateljica

Helga Štertak

iz Nuskove 66

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, tudi iz Nemčije, znancem, sosedom Rogač in Fajs
ter vsem drugim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali
sveče, vence, za cerkev v Gornjih Slavečih in za EHO Podpornico,
nam pa izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se Onkološkemu inštitutu Ljubljana, osebni zdravnici,
duhovniku g. Simonu Severju za pogrebni obred, pevcem, kolektivu
GMT in pogrebniemu podjetju Banfi Vučkič.

Žaljuči vsi, ki te imamo radi

Stara mama, pogrešali te bomo – tvoji sončki
Živa, Luka in Melisa

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopaljska ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00

DE POGREBNIŠTVO
Panonska ulica 3
Murska Sobota

**POGREBNE STORITVE UREDITI
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443**

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

**V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRBIMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.**

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

**KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE**

**UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC**

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Hospic
Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE
v hudi bolezni in smrti
OO Murska Sobota
Z ŽALJUJOČIMI
vsak zadnji četrtek v mesecu ob 17. uri na
Slovenski ulici 42
Tel.: 051 456 470

TQM

Telefon za otroke in mladostnike

116 111

Odgovor je pogovor.

**Nova številka,
stari prijatelji.**

**Ko je hudo, me
pokličite!**

telefon
Samarijan
080 1113

*Nepriljubljenost naš in dan!
Kliči je brezplačno, omogoča ga
Telekom*

ozara
SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LJUTOMER

**Kontaktna številka
070 550 665**

Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.

AMK starodobnih vozil Goričko

Nostalglična vožnja brez servovolana

Želijo ohraniti tehniško kulturo in dediščino – Na enega člana prideta več kot dve starodobni vozili – V klubu 111 aktivnih članov

Po besedah predsednika Avto-moto kluba starodobnih vozil Goričko Viktorja Benka iz Sotine so klub leta 2006 ustanovili zato, ker so ugotovili, da je soboški klub starodobnikov gigant: »Gigante pa je težko obvladovati, zato smo se na Goričkem odločili, da bi bilo bolje imeti svoj klub, v katerem bi se lažje usklajevali. Želimo pa tudi ohraniti našo tehniško kulturo in dediščino.« Tako so s somišljeniki strnili glave in sklenili, da bodo ustanovili klub. Klub je počasi začel rasti in danes ima 111 aktivnih članov, pri čemer Benko poudarja, da glede na število starodobnih vozil, ki jih imajo ti v lasti, prideta najmanj dve vozili na enega člana. Ni pa lastništvo starodobnika pogoj, da nekdo postane član kluba. »En hrošč, drugi hrošč, ena žaba, druga žaba, MG, kadet, motor s prikolico, motor brez prikolice, moped Puch na pedale...«, se sliši del odgovora Benka na vprašanje, koliko starodobnih vozil ima v lasti. Kako se vozilo sploh kvalificira kot starodobno? »Starodobno je tisto vozilo, ki je staro najmanj 25 let, pri tem pa mora tudi s svojim videzom izpolnjevati pogoje. Ne more biti starodobno vozilo tisto, na katerem je cel kup plastičnih spojlerjev ali pa aluminijasta platišča, mora imeti videz starodobnika,« pravi Benko. Vsako leto pri Svetem Juriju na Goričkem organizirajo sejem starodobnih vozil, delov in opreme, na katerega pridejo tudi ljubitelji starodobnih vozil iz sosednjih držav. Na tovrstnih sejmih poteka izmenjava starodobne krame, nekaj malega se prodaja, večinoma pa gre po besedah Benka za blagovno menjavo: »Jaz dam tebi to, če mi ti daš to.« Benko, sicer po poklicu avtomehaničar, je začel starodobna vozila zbirati leta 1995, ko je uredil svoj prvi moped Tomos iz leta 1966, na katerega ga vežejo številni spomini. Društvo med drugim

organizira srečanja, vožnje s starodobniki, sejme in izlete. Petindvajsetega maja se bodo tako Gorički ljubitelji starodobnikov odpravili na izlet v Tulln, na največji sejem starodobnikov v Avstriji.

gli, med ljudmi pa smo tudi taki, ki vemo, da se iz tiste stare grde pločevine spet da narediti nekaj lepega in to spraviti nazaj v življenje. Nekateri naši člani spet vidijo izziv v tehniki, saj marsikoga zanima, kako so bila ta

na njih držijo bolj in dalj časa. »Razlika je tudi v krmiljenju, pri starodobnih vozilih je vse mehansko. Tam imamo uplinjač ali po domače 'fergazer' in 'fertajler' ali razdelilnik vžiga. Danes tega ni več, temveč imamo

vim že skoraj blasfemično vprašanje, ali se s starodobniki vozijo samo ob posebnih priložnostih ali pa tudi pri vsakdanjih opravilih. »Tisti, ki je pravi ljubitelj oldtajmerjev, ne bo nikoli uporabil starodobnega vozila pri vsa-

Avto-moto klub starodobnih vozil Goričko. Več o njegovih aktivnostih lahko preberete na spletni strani starodobniki-goricko.net. FOTOGRAFIJA ARHIV DRUŠTVA

Izziv v tehniki

Marsikomu se postavlja vprašanje, zakaj bi človek sploh imel starodobno vozilo, glede na to, da vzdrževanje zahteva nemalo stroškov? »Gre za poseben občutek, ljubitelji oldtajmerjev smo posebni ljudje. Nekateri bodo za vsako staro stvar ugotovili, da je neuporabna, in jo bodo odv-

vozila narejena s tehničnega vidika. Mlade strokovnjake med našimi člani je recimo zanimalo, kako je vse v avtomobilu takrat delovalo brez elektrike,« pravi Benko, ki nam pojasni tudi bistveno razliko med starodobnimi in sodobnimi vozili. Po njegovih besedah so starodobna vozila predimenzionirana, to pomeni, da vsi deli

samo še elektronski vbrizg in računalniško krmiljen motor.« In kako se počutijo vozniki oldtajmerjev, ko se danes v času sodobnih avtomobilov zapeljejo z vozilom brez servovolana? »To ima spet svoj čar. Seveda nekaterim to ni všeč, so pa taki, ki imajo ta občutek radi zaradi nostalgije, spominov na mlade čase.« Benku postaja

kodnevnih opravilih. Čar je v tem, da imaš vozilo urejeno, da ga občuduješ in se z njim pelješ na kraj, kamor pridejo tudi drugi somišljeniki, s katerimi lahko deliš poglede,« je odgovor. »Ne moreš se torej z njim peljati po kruh v trgovino?« vztrajam. »Ne, to pa ne,« v smehu odgovarja Benko. T. M.

Znanstvenica bom.

»Mami nas je peljala na obisk v njeno službo. Zaposlena je v Leku, kjer delajo zdravila za bolne otroke in odrasle. V njeni službi smo srečali prijazne ljudi, ki so nam pokazali zanimive eksperimente.

Takšne, ki jih še nikoli nisem videla. Velikokrat sem razmišljala, kaj bom, ko bom velika. Morda športnica ali glasbenica. A najrajši bi bila to, kar je moja mami. Znanstvenica bom.«

član skupine Sandoz

Lek farmacevtska družba d.d., Verovškova 57, 1526 Ljubljana, Slovenija • www.lek.si

Nevšečnosti na meji

Visoka voda znova zalila cesto

Poplave so zaprle maloobmejni prehod za obmejni promet Hotiza-Sv. Martin na Muri

Na mejnem prehodu za obmejni promet Hotiza-Sveti Martin na Muri so bile zapornice, ker je visoka voda reke Mure zalila cesto do prehoda, včeraj ob 12. uri še vedno spuščene. Kdaj bodo mejni prehod ponovno odprli, še ni znano, so sporočili s Policijske uprave Murska Sobota. Kot je znano, je lastnik in vzdrževalec prehoda Hrvaška, slovenska policija pa je le uporabnik. Na meji s Hrvaško so tako odprti še trije prehodi – Petišovci, Gibina in Razkrižje. Prehod meje je mogoč tudi na Hotizi, in sicer zunaj območja mejnega prehoda na prehodnih točkah, vendar le za tiste prebivalce, ki imajo veljavno maloobmejno prepustnico in kmetij-

ski vložek z vpisano prehodno točko Hotiza-Sveti Martin na Muri.

Maloobmejni prehod je postavljen na poplavnem območju, kjer se reka Mura razliva znotraj poplavnih območij. Reka Mura je tako mejni prehod Hotiza recimo v juliju lani poplavila kar dvakrat. Takrat je bilo v notranjosti najmanj 60 centimetrov vode, zato prostori prehoda niso bili primerni za uporabo. Voda je največ škodo povzročila na električni napeljavi, zaradi zamakanja pa so odstopile talne obloge. Hrvati so sicer lani izvajalca za popravilo škode iskali z razpisom, pri tem pa so se srečali s pomanjkanjem denarja. Andrej Bedek

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 2 b,

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

glasbene
lestvice na
radiu murski valLESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
GLASBA NAŠEGA SRCA

1. ŠE VČERAJ – Ansambel Petra Finka
2. SRAMEŽLJIVEC – Povratniki
3. ZATE MAMA – Donačka

4. DO POROKE LE NA ROKE – Zaka'pane
5. JECLJAVA POLKA – Ansambel Bitenc

PREDLOGA

POPOLNA – Pogum
PESEM VESELJI LJUDI – Pajdaši

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

1. DAN LJUBEZNI – Nude
2. NIHČE IZ VESOLJA – Bohem
3. NOV DAN – Da Phenomena
4. VEČJA OD NEBA – Jan Plestenjak
5. ROŽICE – Hamo & Tribute to love

PREDLOGA

NOR SIGURNO NE – Big Foot Mama
NOBEN NI SAM – Flirtt

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. IF I LOSE MYSELF – Onerepublic
2. LET HER GO – Passenger
3. REBEL BEAT – Goo Goo Dolls
4. FEEL THIS MOMENT – Pitbull + Christina Aguilera
5. BE A BOY – Robbie Williams

PREDLOGA

PEOPLE LIKE US – Kelly Clarkson
SHE MAKES ME HAPPY – Rod Stewart

Majico Murskega vala dobi:
Francka Zadavec, Lipa 87, Beltinci.
Nagrada čaka v naročniški
službi Podjetja za informiranje.

Kupon št. 19

Glasujem za skladbo

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

RADIOMURSKI VAL 94,6 in 105,7 MHz

Petek, 10. maja

- 12.30 Od petka do petka: izbor dogodkov po presoji Nataše Brulc Šiftar
- 14.30 Romskih 60: v Murski Soboti visokošolski študijski program prve stopnje poslovanje in romska skupnost

Sobota, 11. maja

- 10.30 Potepajte se z nami in odberite dogodek, ki ga boste obiskali
- 20.00 Duškova sobotna ordinacija: Klimatske spremembe

Nedelja, 12. maja

- 10.30 Arhitektka Darja Matjašec v Nedeljski kuhinji s Petro Kranjec
- 18.00 Na narodni farmi: ansambel Trubadurji iz Slovenskih goric

Ponedeljek, 13. maja

- 9.15 Glasovanje: Izbor Pomurke in Pomurca meseca maja
- 14.15 Za zdravje: Majda Pohar, dr. med., z nasveti za zdrav piknik

Torek, 14. maja

- 12.30 Potrošniški nasvet Ksenije Štravs: Vračilo izdelka brez napake
- 18.40 Prebiranja: Pogled Alojza Srake na vseživljenjsko učenje

Sreda, 15. maja

- 10.15 Župan v studiu: gostimo Antona Štiha iz MO Murska Sobota
- 18.00 Biba buba baja ponavlja naučeno v 1. c-razredu na soboški OŠ I

Četrtek, 16. maja

- 11.15 Reportaža tedna: Bomo še sejali domača semena?
- 14.15 Domača plošča: gost Robi Horvat, zmagovalac občinstva na narečni popevki leta 1990

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za lokalno samoupravo
in regionalni razvoj

SI HUNGARIJA

tedenska oddaja o aktualnih dogodkih
na sporedu vsak ponedeljek ob 18.00

Mednarodni projekt
Slovenska in madžarska televizija
in radijske postaje

as televizija
www.tv-as.net
02/ 501 39 30
051 38 77 77

KRAJINSKI PARK
GORIČKO

www.park-goricko.org

Tretji javni natečaj na Goričkem

Vabimo vas k tekmovanju za izbor

- NAJtravnika, prijava do 23. 5., Gregor, 031 340 399
- NAJfotografije, prijava do 31. 5., Kristjan, 041 670 956
- NAJogračeka, prijava do 30. 6. Štefka, 031 497 204

Prispele prijave bo ocenila in nagradila strokovna komisija.

Več preberite na spletni strani
Krajinskega parka Goričko.

Javni zavod Krajinski park Goričko
Grad 191, 9264 Grad
park.goricko@siol.net
T: 02 551 88 61, F: 02 551 88 63

med gredice poč...

Izrežite članke iz Vestnika,
in ko jih boste imeli vseh 12,
jih boste lahko zamenjali za
knjižico nasvetov, ki jo boste
pri vrtnarjenju zagotovo
potrebovali vsak dan!

napovednik prireditev

Odprtje

LJUTOMER

V četrtek, 9. maja, ob 19. uri bo v galeriji Anteja Trstenjaka odprtje retrospektivne razstave del Vladimirja Potočnika ob njegovi 70-letnici.

GRAD

V četrtek, 9. maja, ob 18. uri bo v palačiji gradu Grad odprtje razstave slik likovnega pedagoga Mateja Giderja Noč te opazuje.

Koncert

VERŽEJ, NEGOVA, MURSKA SOBOTA

V okviru Pacevega glasbenega maja 2013 bo v petek, 10. maja, ob 20. uri v Veržeju nastopil ansambel Saxofon Sequoia. V soboto, 11. maja, ob 19. uri bo na Gradu Negova koncert harfistke Tine Žerdin. Sklepni koncert vseh udeležencev festivala bo v soboto, 11. maja, ob 19. uri v gledališču Park.

LENDAVA

V petek, 10. maja, ob 17. uri bo na poletnem odru gledališke in koncertne dvorane deseti Promenadni koncert pihalnih orkestrrov. Sodelovali bodo štirje orkestri glasbenih šol iz Pomurja, dva iz Avstrije in eden iz Hrvaške.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 11. maja, ob 20. uri bo v cerkvi sv. Nikolaja sakralni koncert Mešanega pevskega zbora Štefana Kovača.

V petek, 10. maja, ob 21. uri bo v Keglj Cityju koncert klape Soliner in Slavka Ivančiča. V soboto, 11. maja, ob 21. uri bodo nastopili Psihomodopop, predskupina pa bo Dismissed.

V soboto, 11. maja, ob 21. uri bo v Mikku Hardcora Massacre vol. 6 s skupinami Countdown (BEL), Free Ride (CRO), In The Crossfire (SLO) in Pissing in the Wind (SLO).

Gledališče

LJUTOMER

V petek, 10. maja, ob 20. uri bo v domu kulture v okviru regijskega Linhartovega srečanja predstava gledališke skupine KUD Štefana Kovača Murska Sobota Feri Lainšček: Nedotakljivi. Po predstavi bo žlahtno druženje v galeriji Anteja Trstenjaka.

VERŽEJ

V soboto, 11. maja, ob 20.30 uri bo v domu kulture v okviru regijskega Linhartovega srečanja predstava Gledališke skupine KTD Črenšovci Andreja Sever: Jenamena štenkarije, jenamena špileraj. Po predstavi bo podelitev priznanj in pohval ter žlahtno druženje v Zavodu Marianum Veržej.

MURSKA SOBOTA

V sredo, 15. maja, ob 20. uri bo v gledališki dvorani predstava gledališke skupine KUD Štefana Kovača Murska Sobota Goran Gluvič: Čuvaja zadnjega kozarca vode.

Slovesnost

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 9. maja, ob 11. uri bo na Trgu zmage spominska slovesnost ob dnevu zmage, ki jo pripravlja MO Murska Sobota v sodelovanju z Velesposlaništvom Ruske federacije.

PETANJCI

V petek, 10. maja, ob 11. uri bo na Vrto spominov in tovarštva dvanajsti Dan spominov in tovarštva z geslom Jambori spominov in dobrega sosledstva, na katerem bo gostja prireditve Koroška. V dvorani ZRC SAZU Prekmurje bodo ob tem odprli razstavo Pregon koroških Slovencev 1942.

Predavanje, delavnice

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 9. maja, ob 17. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici potopisno predavanje Pie Peršič Hodim, torej sem: Po Slovenski planinski poti v tridesetih dneh.

LENDAVA

V četrtek, 9. maja, ob 18. uri bo v sinagogi predstavitev knjige in predavanje – dr. Emerson & Sarah Eggerichs: Ljubezni in spoštovanje – resnica o medsebojnih odnosih na najbolj zabaven način.

SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI

V četrtek, 9. maja, ob 19.30 uri bo v Zeleni dvorani Kulturnega in upravnega središča predavanje direktorice Študijskega centra za narodno spravo dr. Andreje Valič Zver: Demos in dr. Jože Pučnik v obdobju demokratizacije in osamosvojitve.

NEGOVA

V petek, 10. maja, ob 17. uri bo na gradu pri Negovi otroški program z Vesno Radovanovič – pripovedovanje in delavnice za otroke.

Dogodek

MURSKA SOBOTA –
Hiša Sadeži družbe

V okviru medgeneracijskih delavnic bo v četrtek, 9. maja, ob 9. uri kuharska delavnica: peka slanega peciva – klipiči (Erika Žilavec), ob 10. uri delavnica tradicionalnih prekmurskih obrti – izdelki iz ličja (Elizabeta Cipot), ob 18. uri pa potopisno predavanje Kitajska: Peking, Guilin, Xian, Šanghaj in Hong Kong (Violeta Szabo). V petek ob 10. uri bo delavnica Servietna tehnika in les (Ana Marija Banfi), ob 11. uri pa predavanje Požarna varnost v naravi (PGD Murska Sobota). V soboto ob 10. uri bo v parku Festival nevladnih organizacij z družinskim piknikom. V ponedeljek ob 17. uri bo delavnica Alkohol – skupina za samopomoč (Milan Osterc), ob 18.30 pa joga smeha (Klavdija Zver). V torek ob 18. uri bo predavanje Ezoterična zgradba človeka II (Valerija Koštur), ob 18. uri pa delavnica Rahločutno starševstvo (Andrej Omulec, ZPM). V sredo ob 10. uri bo delavnica za otroke, stare od treh do sedmih let, Muca Copatarica (Tjaša Godvajš, Petra Jauk), ob 18.30 pa transmijska meditacija (Majda Lindič).

LENDAVA

V Medgeneracijski hiši Sofija Lendava bo v petek, 10. maja, ob 18. uri kulinarčna delavnica s Tanjo Borovšak: Priprava divje hrane.

APAČE

V soboto, 11. maja, ob 19. uri bo dobrodelni koncert, na katerem bodo nastopili: Alfi Nipič, Majda Petan, Anita Kralj, Moira, Rudi Šantl, Drago Jošar, Sara in Urh, učenci Zasebne glasbene šole Maestro Gornja Radgona ter kulturne skupine z Apaškega polja. Izkupiček bo namenjen za rešitev stanovanjskega problema družine iz apaške občine.

ČRENŠOVCI

V okviru 4. praznika Občine Črenšovci bo v petek, 10. maja, ob 17. uri v sejni sobi Kleklovega doma podelitev nagrad najboljšim likovnim in literarnim prispevkom na natečaju Gasilci, od nekdanj na pomoč, ob 18. uri bo odprtje obnovljenega gasilsko-vaškega doma. V soboto ob 18. uri bo osrednja prireditev ob prazniku občine in 90-letnici PGD Črenšovci.

GORNJA RADGONA

V petek, 10. maja, med 9.30 in 11. uro bo na dvorišču doma starejših občanov peti Medgeneracijski zabavno-športni maraton med vrtcem M. Golarja, domom starejših občanov in VDC Gornja Radgona.

V sredo, 15. maja, ob 18. uri bo v avli osnovne šole dobrodelni koncert ob dnevu družine.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 11. maja, ob 10. uri bo v soboškem parku (Trubarjev drevored) peti Sejem nevladnih organizacij Pomurja v organizaciji LRF Pomurje.

V soboto, 11. maja, od 11. ure bo na parkirišču Maximusa prireditve Maximus se zabava z Modrijani. Ob nastopu ansambla Modrijani bodo še animacije in nagradna igra.

DOLINA

V soboto, 11. maja, ob 18. uri bo v vaško-gasilskem domu 3. srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž Zapojmo v Dolini.

VEŠČICA

V soboto, 11. maja, ob 9. uri se bo začel pri nogometnem igrišču botanični sprehod, ki ga pripravlja Botanično društvo Slovenije. Sprehod bo vodil Filip Kuzmič.

PEČAROVCI

V soboto, 11. maja, ob 15. uri se bosta začela pri vaško-gasilskem domu 9. peča-

rovski tek in 7. pečarovski pohod. Pohod se vpiše v Izkaznico pohodnika/pohodnice po Goričkem.

POLANA

Od petka, 10. maja, do nedelje, 12. maja, bodo v gostilni Lovenjak Dnevi srbske kuhinje in glasbe.

MURSKA SOBOTA, LENDAVA,
GORNJA RADGONA

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Maribor z vadbenimi enotami v Pomurju organizira semester vadbe, ki bo do 26. junija. V Murski Soboti bo vadba za udeležence 1. stopnje vsako sredo ob 19.30 na OŠ IV (Trstenjakova ul. 71). Ob ponedeljkih ob 17.15 bo vadba v Lendavi za 1. stopnjo v centru Banffy. V Gornji Radgoni pa v ponedeljek in sredo ob 17. uri v OŠ Gornja Radgona.

Razstave

MURSKA SOBOTA

V Galeriji Murska Sobota bosta do 22. maja na ogled razstavi Vladimir Potočnik st.: Slike in Ob stoletnici rojstva Gabrijela Stupice – Pomurski študenti Gabrijela Stupice iz stalne zbirke Galerije Murska Sobota.

V Pomurskem muzeju Murska Sobota je na ogled gostujoča razstava Dolenjskega muzeja Novo mesto Odsevi zgodovine v bronu – Situlska umetnost Novega mesta.

V Pokrajinski in študijski knjižnici je na ogled razstava del likovnega pedagoga Petra Obala.

V galeriji Robin je na ogled razstava del akademskega slikarja Igorja Banfija.

LENDAVA

V lendavskem gradu bo do 29. septembra na ogled razstava grafik svetovno znanega nizozemskega slikarja in grafika iz 17. stoletja Rembrandta Harmenszoon van Rijna.

V kleti lendavskega gradu bo do 31. avgusta na ogled razstava cikla fotografij Branimirja Ritonje z naslovom Kaznilnica.

V prtiličnem delu sinagoge je na ogled serija 52 grafik Ognjeni zaviti izraelskega umetnika Dana Reisingerja.

SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI

V avli Kulturnega in upravnega središča je na ogled pregledna razstava del članov Likovnega kulturnega društva Sveti Jurij ob Ščavnici.

PUCONCI

V spominskem domu Števana Kuzmiča je na ogled razstava del 18. likovne kolonije Primoža Trubarja.

V prostorih občinske uprave je na ogled humanitarna razstava grafik hrvaškega romskega umetnika Kosuma Cane.

RADENCI

Od četrta, 9. maja, do sobote, 11. maja, bo v prostorih Dosorja peta likovna kolonija.

OLKUSZ (POLJSKA)

V galeriji GSW BWA v poljskem mestu Olskuz je na ogled razstava umetniških del, ki so nastala na Likovni koloniji Izak Lipovci lani in predlani v organizaciji Društva Aquila Lipovci.

Film

GORNJA RADGONA

V petek, 10. maja, ob 18. uri bo v Kinu Gornja Radgona animirana pustolovska komedija Razbijač Ralph.

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 9. 5. do 15. 5.)

Znanstvenofantastična akcija Jurski park – 3D (16.40, v soboto in nedeljo še 14.40)

Kriminalna drama Dvigni (19.00)

Kriminalna drama Stranski učinki (20.40, v petek in soboto 22.40)

Akcijska domišljajska pustolovščina Iron Man 3 – 3D (18.50)

Komedija Velika poroka (17.00)

Biografska drama Hyde Park na reki Hudson (18.50, v petek in soboto še 20.50)

Grozljivka Zlobni mrtveci (21.10, v petek in soboto še 22.50)

Animirani družinski film Krudovi (16.50, v soboto in nedeljo še 14.30)

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

Izpolnjen kupon pošljite na dopisnicah do torka, 14. maja 2013, na naslov: Murski val, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Četrtek:
pretežno
jasno
12 | 25

Petek:
pretežno
oblačno, dež
11 | 24

Sobota:
pretežno
oblačno
11 | 17

Nedelja:
pretežno oblačno,
rahal dež
8 | 20

Ponedeljek:
pretežno
oblačno
9 | 21

vreme

Andrej Velkavrh

Težko napovedljivo vreme

Vreme ostaja nestabilno in spremenljivo! V četrtek bo najlepší dan v tem tednu. Pretežno jasno bo, morda bo popoldne kakšna ploha ali osamljena nevihta, a možnosti zanjo bodo majhne. V petek se bo od zahoda začelo oblačiti. Popoldne ali proti večeru bo dež prineslo tudi do Prekmurja. No, morda šele v noči na soboto, težko je napovedati na šest ur natančno. V soboto bo oblačno z možnostjo, da občasno pade malo dežja. Morda pa bo skoraj povsem suho. Hladneje bo. V nedeljo bo pretežno oblačno, popoldne bo lahko nekaj dežja, tudi ne veliko. Podobno vreme bo tudi v ponedeljek.

Bo Zofija suha ali mokra?

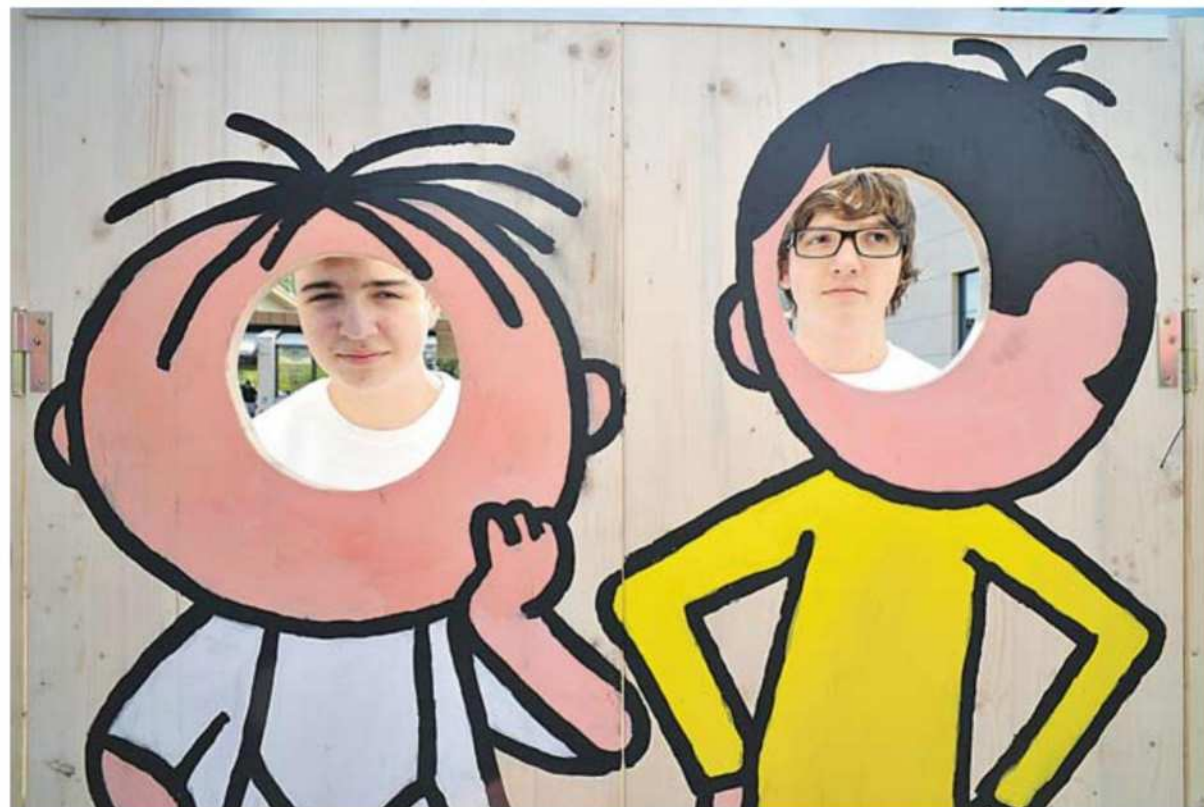
Velikega travna mokrota, malega srpana suhota pravi ljudski pregovor. Letos vsaj na začetku kaže, da maj ne bo ravno suh. Ali se nam zato obeta suh julij? Mi tega žal ne moremo napovedati. Edina možnost za vas je, da izreku verjamete ali pa ne. Vsekakor je bolje, če je suho julija in ne maja, saj zdaj rastline najhitreje rastejo in julija je marsikaj že proti koncu zorenja. Ker pa se v nedeljo ravno začne ledeni možje, najbrž nimamo posebnega upanja, da se bo vreme hitro ustalilo. In povrh se bo, sicer dva dni prezgodaj, če smo res natančni, ohladilo in kaže, da bo tudi v začetku prihodnjega tedna še hladnejše vreme. Ker pa bo verjetno Zofija (15. maj) suha, tudi poleti vreme ne bo ravno najbolj poletno, saj: Če Zofija zemlje ne poškrabi, vreme poleti prida ni!

O maju smo že veliko pisali. Spremenljivo vreme je njegov zaščitni znak, čeprav smo doživeli maja že pravo zgodnje in vroče poletje. A ne dajte se zavesti, maj ni poletni mesec! Zato tudi težave kmetov, od katerih novejša dognanja o kakovosti krme zahtevajo zgodnjo prvo košnjo prav v teh dneh, vsaj po nižinah seveda. Včasih so začeli kositi šele junija, ko je vreme vendarle v povprečju lahko stabilnejše več dni zapored. Zdj pa se zgodi, da morajo dobesedno krasti travo, da prehitro ne ostari. Ja, tudi krave rade jedo dobro hrano!

vestnikov koledar

Č – 9. maj	GREGOR
P – 10. maj	IZIDOR
S – 11. maj	ŽIGA
N – 12. maj	PANKRACIJ
P – 13. maj	SERVACIJ
T – 14. maj	BONIFACIJ
S – 15. maj	ZOFKA

V petek, 10. maja, sonce vzide ob 5. uri in 34 minut, zaide ob 20. uri in 21 minut. Tako bo dan dolg 14 ur in 47 minut. V petek, 10. maja, ob 2. uri in 30 minut bo na nebu nastopila prazna luna – mlaj.

fotografija tedna

Oho, Lolek in Bolek! Le kdo ju ne pozna? Čeprav sta njuna obraza nekam ... drugačna. Seveda, saj nista prava, v njun stas sta namreč stopila učenca Osnovne šole Gornja Radgona, ki je na soboškem Trgu kulture v Evropski vasi predstavljala Poljsko. 35 pomurskih osnovnih šol je predstavljalo 27 držav unije s pomočjo kulinarike, glasbe, narodnih noš pa tudi zastav in grbov posamezne države ter – kot vidite – prek kulturnega ustvarjanja, kamor spadajo tudi risanke. Loleka in Boleka je ustvaril Wladyslaw Nehrebecki, navdih pa sta bila njegova sinova Jan in Roman. Prvo risanko Lolek in Bolek so otroci lahko videli leta 1963, leta 1973 pa je avtor risanke dodal še deklico z imenom Tola. Risanka je najpopularnejša poljska risanka vseh časov do zdaj, Lolek in Bolek pa sta dobila leta 2011 v mestu Bielsko-Biala tudi spomenik.

V. T. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOW

Dan špargljev v Dolgi vasi

Afrodiziak, zdravilo, najprej pa hrana

Med prvo pomladno zelenjavo – Pri nas nimajo kulinarne tradicije – V Dolgi vasi jih pridelujejo tradicionalno

Marca pririnejo na površje in se takoj znajdejo v naših loncih. Še v rimskih časih so jih uporabljali kot zdravilo za zobobol in tudi ob čebeljem piku. Še danes veljajo za zelo zdravo živilo, ki naj bi – poleg številnih drugih učinkov – dokazano izboljševalo moško spolno moč. Ta informacija sicer ni preverjena, a – dobro jih pogledajte. Na kaj vas spomnijo? O čem pravzaprav govorimo? O špargljih oziroma beluših seveda!

Beluš je lilija

Beluš prihajajo iz družine lilijevk in so med prvimi, ki spomladi na vrtu pokukajo iz zemlje. Njihova sezona se začne marca in traja vse do junija, vrhunec pa je prav zdaj, maja. Zato so se tudi v Dolgi vasi – kjer ima pridelovanje belušev tradicijo, v nasprotju s preostalo Slovenije, saj so beluš in tudi divji beluš pogostejši na Primorskem – odločili, da prvič pripravijo Dan špargljev. V soboto, 18. maja, v vašem domu v Dolgi vasi. A preden povemo podrobnosti, še nekaj besed o tej specialiteti.

Izvirajo iz Male Azije

V zemlji ima beluš olesenelo koreniko, ki spomladi požene poganjke. To so beluš.

Pod zemljo so beli – v tem je tudi edina razlika med belimi in zelenimi –, ko pa pridejo na površje, pa zaradi svetlobe začnejo proizvajati klorofil in postanejo zeleni. Poznamo pa še

Beluš prihajajo iz družine lilijevk in so med prvimi, ki spomladi na vrtu pokukajo iz zemlje. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOW

vijolične, ki so novost v svetu belušev in jih lahko uživamo tudi surove. Slastni pa so tudi divji beluš, ki so pravzaprav zeleni, so pa pomanjšana različica gojenih belušev.

Zdravilnost belušev

Glavna učinkovina v beluših je asparagin, ki ga najdemo tudi v rastlinskih kalčkih. So bogat vir rutina, ki krepi stene krvnih žil, vsebujejo pa tudi veliko vitaminov in mineralov. Bogati so s kalijem, fosforjem, železom, bakrom, cinkom in jodom, vsebujejo folno kislino in vitamin C. Pa se tu še ne konča.

So vir flavonoidov, to pomeni, da pomagajo pri zniževanju krvnega tlaka. To, da so diuretik in da čistijo kri, pa tako in tako že vrabci čivkajo.

Recepti?

No, ta del bomo prepustili Dolgovaščanom. V soboto, 18. maja, po 11. uri bo namreč v vašem domu v Dolgi vasi dišalo predvsem po beluših. Sicer boste tam našli tudi surove, lahko pa boste pokusili znamenito fritajo z beluš. Na beluševi večerji pa jih boste lahko dobili tako v juhi kot v rezancih ali rižoti ter v kombinaciji z mesom in ribami, izostal pa ne bo niti desert iz belušev.

Poleg pridelovalcev belušev iz Dolge vasi bodo domačini ponudili tudi vino ter druge lokalne dobrote in izdelke.

Vida Toš

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: trimesečno, polletno, letno.

Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:

Rojstni podatki:

Naselje, kraj, številka:

Davčna številka:

Datum:

Poštna številka:

Pošta:

Podpis:

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejavij v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK

SAVA
HOTELS & RESORTS
TERME 3000 -
MORAVSKÉ TOPLICE

KULINARIČNA DOŽIVETJA
ZA VSE PRILIKOVNOSTI

V Termah 3000 – Moravskih Toplicah za zaključene skupine organiziramo praznovanja in oblikujemo postrežbo ob različnih priložnostih: rojstnodnevna slavja, jubileji, poroke, obhajila, birme in konfirmacije, krsti, poslovna kosila in srečanja.

Za več info nas kontaktirajte:
T: 051 677 780
E: gabriela.feher@terme3000.si